

1000

577

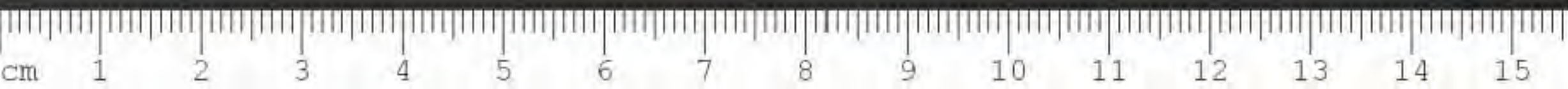
54RV

000

Y
77

11/2V

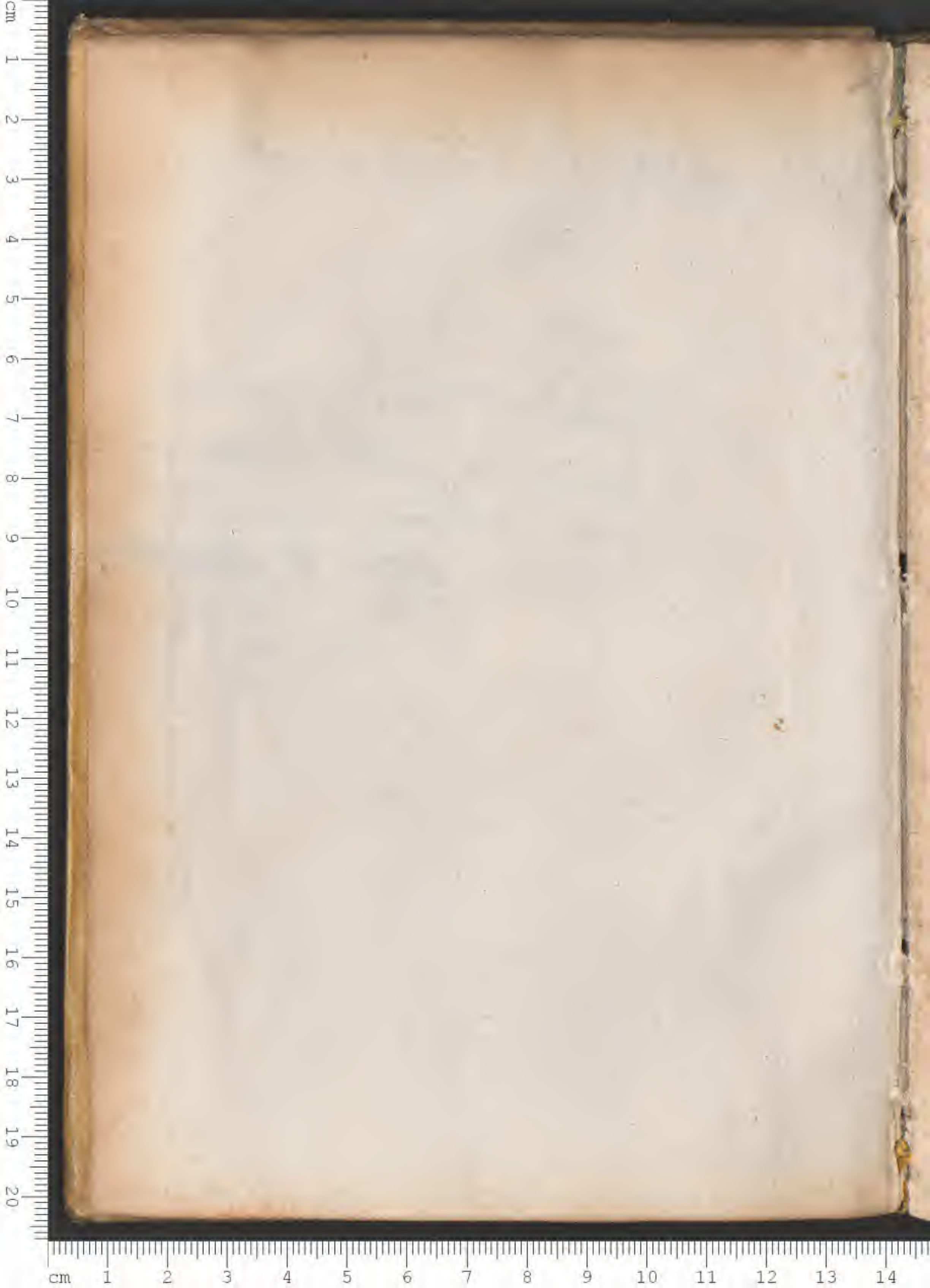

100

in - 4°

P. 83

Fabule Esopi cū cōmēto

Il. ex libris per generosum (Paris 1513)

cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

Fabule Esopi

Tu iuuet et proſit conatur pagina preſens
 Dulcius arrident ſeria picta iocis
 Ortulus iſte parit fructū cū flore: fauorē
 Flos et fructus emūt: hic nitet: ille ſapit
 Si fructus pl⁹ flore placet fructū lege: ſi flos
 Plus fructu florem. ſi duo: carpe duo
 Ne michi torpentem ſopitet inertia mentem.
 In quo peruigilet mens mea nouit opus.
 Ut meſſis precium de vili ſurgat agello
 Verbula ſicca deus imbue rore tuo
 Verborum leuitas morum fert pondus honeſtum
 Et nucleum celat arida teſta bonum.

In principio huius libri quinqs ſūt inquirenda. ſc3 causa effi
 ciens: formalis: materialis: finalis: vtilitas: cui parti phi
 loſophie ſupponit: et q3 titulus. Causa efficiens eſt duplex
 ſ. mouēs nō mota: et mouēs mota. mouēs nō mota fuit the
 odoſt⁹ ipe impator vel miles: qui petijt Eſopū vt ſibi aliq3
 res iocoſas cōponeret ad remouēdū curas publicas: que
 recusare non valens hoc opus ppoſuit in greco: q3 ipe fuit
 grecus et ille fuit latin⁹: vt ſocrates de greco in latinū trāſtulit logicā. Alij
 dicūt q3 galterus angelicus fecit hūc librū ſub noīe Eſopi et ſichēmus q3
 duplex eſt Eſopus. In principio hui⁹ ſūt multe fabule et apologi vel ma
 teria q3 p̄tinet vtilitates i ſimplicib⁹ dictis fabularū. Cā formalis ē duplex. ſ.
 ſo3a tractādi et forma tractat⁹. ſo3a tractatus ē p̄gregatō v⁹ mltiplicatio v⁹
 documta q3 i hoc libro cōtinē v⁹ docent⁹: forma tractādi ē mod⁹ vel mate
 ria diſpoſitio vel deſcriptio. causa finalis ſiue vtilitas ē vt plecto libro ſcia
 mus ea q3 dicta ſūt in libro. Titulus talis eſt. Incipit eſopus v⁹ yſop⁹ vel li
 ber magiſtri eſopi. Cui parti phi⁹ ſupponit: ethice: q3 de morib⁹ tractat
 Et his em̄ grece mos d3 eē latīe. inde ethica. i. moralis ſciētia. Magiſter
 eſopus de ciuitate athenieſi actor huius libri volēs oēs homines cōmunē
 informare qd ageret qd vitare debeāt hoc opus cōpoſuit i quo fingit bru
 ta irratōalia aīalia et māia loq⁹ nob. Per hoc icōueniēs docet nos cauere
 canēda et ſectari ſectāda. nā fingit gallū loq⁹ lupū. vt p3 i lra. hoc ē totū
 figuratiue vt ſi id qd min⁹ videt in eſſe in eſt: et id qd magis. Iſtud aut op⁹
 fuit in greco ſermone cōpoſitū diu a latinis iacuit intētātū: donec tyberī
 nus qdā impator romanozū rogauit magiſtrū romulū vt ſibi aliquas fa
 bulas iocoſas ad remouendū publicas curas cōpleret et legeret. Iſte autē
 magiſter romulus nō audēs p̄cibus tantiviri contradicere: librū ſuū vt po
 te authenticū de greco ſermone in latinū tranſtulit dicens. O tyberine ſcri
 bam calumnias malozū: verba blanda i p̄boz v⁹ vſus multiplicet. et i ge
 niū acuā p̄ exēpla Actor iſtius libri more alioz poetaz tria facit: pponit
 iuocat: et narrat. ppoit vt ibi. Et iuuet iuuoat vt ibi: Verbula ſicca: iſlar
 rat vt ibi. Dū rigido. Nota q3 tres ſūt libri i iſto volum⁹ e ſm q3 volūt gloſe
 p̄m⁹ ē ibi. Dū rigido. Scōs ibi. Fabula nata. Terti⁹ ibi. Sollicit⁹ p̄de In

Liber

principio huius libri sicut videtur est in cuiuslibet alterius quod in quibus. scilicet causa efficiens materialis: formalis: et finalis: quod utilitas: et quod titulus: et cuius partem philosophie supponitur. unde versus. Ordo formalis sententia materialis. Prodest finalis: opifex est efficiens res. Et opus metricum non sapit fabula flores Producit: fructum flos patet ille sapit. Nota quod apologus dicitur ab a quod est sine rpos quod est pes et logos sive: quasi sermo sine pedibus pedibus. quod factus est ad instructionem morum. Nota quod conor ris. id est est quod nitor ris. agellus est diminutivum de ager. Verbulum diminutivum de verbum. et C. L. o. p. n. s. pagina. i. p. n. s. liber seu scripta conat. i. nititur ut inueniat quantum ad fabulas super. et p. l. it. quantum adversus puerbiales seria. i. ordinata picta. i. scripta iocis. i. fabulis arridet. i. placet dulcius. iste ortus. i. iste liber. parit. i. docet fructum et sciam et bona documenta cum flore. i. cum fabulis flos. i. fabula: et fructus. i. bona doctrina emittit fauorem et merentem quod auditores adhibeant fauorem hic. i. flos siue fabula nitet. i. delectat ille. i. fructus sapit. i. dat sapientiam si fructus et bona doctrina placet tibi super. p. l. flore. i. fabula lege. i. collige fructum. i. sapientiam siue bonam doctrinam. si flos. i. fabula placet tibi p. l. fructu. i. documentis lege. i. collige florem. i. fabulas si duo. i. flos et fructus placet. i. placet carpe. i. lege vel collige duo. i. florem et fructum mea mens mouit. i. commouit hoc opus quod percutiat. i. se exerceat ne per non: ut inertia. i. ociositas non sopitet. i. ebetet mentem. i. sensum torpescere. i. pigritatem. o de imple tuo rore. i. gratia verbulum mea super. sicca. i. prout percutit. i. sensus surgat de agello. i. de intellectu vili. leuitas verborum. i. modus proferendi verba fabulose fert. i. proferit pondus honestum morum super. ut per sicut testa arida. i. cordis siccit. i. celat tegit bonum nucleum.

De gallo et iaspide

Dum rigido fodit ore finem dum quesitat escam
Dum stupet inuenta iaspide gallus ait
Res vili preciosa loco nitidior decoris
Hac in sorde manens: nil michi messis habes
Si tibi nunc esset qui debuit esse repertor
Quem finis sepelit viueret arte nitor
Nec tibi conuenio nec tu michi: nec tibi prosum.
Nec tu michi prodes: plus amo cara minus.
In gallo stolidum: in iaspide dona sophie
Dulcra notes: stolido nil sapit ista seges

Nota dicitur est quod actor iste ponit utilitatem vel fructum in duobus verbis vel quatuor in fine cuiuslibet fabule. Fabula vero vel apologus est vel in hoc apologo docet nos actor quod non sumus stulti sed sapientes: quod stulto nichil prodest sapientia. unde salo. Quid prodest stulto diuitias querere cum non potest sapientiam emergere: quod quicumque stultum de eius stulticia corrigit et castigat magis est inimicus suus quam amicus. unde salo. Corrige stultum et habebis inimicum corrige sapientem et habebis amicum. Et hoc probat per gallum dicens: quod in sterquilino quidam gallus quasi inuit escam: et dum inuenit margaritam in indigno loco iacentem quod non valuit eam sic allocutus est. o bona et preciosa margarita: quod in hoc stercore iaces si te cupidi inuenisset quanto gaudio rapuisset. et sic ad splendorem pristini modi. i. decoris redires. sed sicut ego tibi non possum: sic nec tu michi. sed potius escam quero. i. gratiam

na tritici. Allegoria. p gallū aliquē stultū intellige: p margaritā sapientē donās gratiā dei vel regnū celoy qz stultus ē infelatus nō curās de regno dei. sed sapiēs vadit vēdit oīa q̄ h̄z et emit regnū celoy. vñ scriptū ē. Vade et vende oīa que habes &c. Nota q̄ iaspis dicit̄ quasi iacens inter aspidēs vel in fronte aspidis. vel dicit̄ ab yos grece qd̄ est viride latine: qz ē viridis coloris. ¶ Lon. dū pro qñ: qñ gallus fodit simuz ore rīgido. i. firmo dū p qñ: qñ q̄sirat verbū frequētatiuū de quero escāz dū stupet iaspide inuenta ait. i. dicit vt sequitur sup. Res exīs supple p̄ciosa: qz p̄z decoris nitid̄. i. splēdidi manēs i hac sorde. i. fimo nil. p nōz aliqd nō habes aliqd mellis. i. vtilitatis mihi. si ille sup. q̄ debuit esse repertoz tui sup. esset nūc tibi nitor quē limus sepelivueret artez cōmoditate nec. p et: nō ego sup. nō p̄ue- nio tibi: nec tu cōuentis sup. mihi nec ego sup. psum tibi: nec tu. pdes mihi amo plus cara minus. i. illa que sūt minoris valoris. Notes stolidū id est stultū in gallo & notes dona pulcra sophie id est sapiētie in iaspide. ista se- ges. i. ista sapientia nil p non & aliquid: nō sapit aliquid stolido. i. stulto.

De lupo et agno

Est lupo est agnus: sitit hic sitit ille: fluentē
 Limite non equo querit vterq̄ sibi.
 In sūmo bibit amne lupo. bibit agnus i imo
 Hunc timor impugnat verba mouente lupo
 Rupisti potumq̄ mihi riuq̄ decorem
 Agnus vtrūq̄ negat/ se ratione tuens
 Nec tibi nec riuo nocui: nam prona supinum
 Nescit iter: nec adhuc vnda nitore caret
 Sic iterum tonat ore lupo: mihi damna minaris?
 Non minor agnus ait: cui lupo: immo facis.
 Fecit idem tuus ante pater sex mensibus actis
 Cum bene patrizes crimine patris obi.
 Agnus ad hec tanto non vixi tempore predo
 Sic tonat: an loqueris furcifer: huncq̄ vorat
 Sic nocet innocuo nocuus: causamq̄ nocēdi
 Inuenit: hi regnant qualibet vrbe lupi

¶ In hoc apologo docet nos actor q̄ nō debemus esse calūniātes siue ca- lūniatores qd̄ pbat p litterā. d. q̄ qdā lupo & agnus post esū sitiētes vene- rūt ad quēdā fluuiū: via tamē diuersa: qz i superiori pte lupo bibit. et in inferiori agn⁹ potauit. vidēs lupo agnū potantē ait. Tu turbasti aquā et inundasti mihi riuū. Agnus vtrūq̄ negauit dicēs rationabilē. quō pōt hoc fieri: cū non a me sed a re vnda fluat: nunq̄ aq̄ retrosū currere pōt hoc est eminēs. Tūc dixit lupo agno. tu minaris. respōdit agnus. nō minor nec lcedo cōtra te. dixit lupo. imo facis: & nō ē mirū q̄ patrizas. pat tuus do- cuit te nequitia. sex mēlibus p̄sūpsit q̄ me litigare. rēdit agnus. nō vixi tā- to tēpore. q. d. nō fui tūc natus cū p̄ me⁹ mortu⁹ ē. Ait lupo nūqd nō tas

Liber

res furcifer: et apphēso eo p̄tra iusticiā deuorauit. Nota lupus ē: a lichon
 vel lichā grece qđ est lupus latine. inde dī lichaon a lichā qđ est lupus et
 on totus: quasi totus inimicus i luxū: qđ vult de rapinaui lupus. agnus dī
 ab agnos grece qđ ē cognoscere latīe qđ solo balatu cognoscit matrē suā
 vel dī ab agnos grece qđ ē pius latine. qđ ē aīalvalde piū. Allego. p agnū
 debem⁹ itelligere deū creatorē nostrū. per lupū synagogā. i. ipios iudeos
 qđ turpi obijciētes dño dixerūt. destruis n̄as leges: et violēta manu occi-
 derūt eū. fructus talis ē qđ nō sim⁹ calūniatores et nō iferamus malū alicui
 iuste fecit lupus agno. et tales hoīes sūt mali qđ iuste opprimūt iustos
 et maxie potētes qđ inferūt volētiā paupib⁹ simplicib⁹ vt agn⁹. ¶ Con. la-
 pus ē agnus est. hic. s. lupus sitit. ille. s. agnus sitit vterq; qrit sibi fluentē
 i. riuū limite nō equo qđ lupus bibit i alto riuo. et agnus i basso lupus bi-
 bit i amne. i. in aq̄ sūmo. i. alto agn⁹ bibit i ymo āne. timor ipugnat hūc. s.
 agnū lupo mouēre. i. dicēte vba sequētia sup. o agne sup. fedasti mihi potū
 qđ p̄r decorē riuū. i. claritatē aq̄ agn⁹ negat vtrūq;. tuēs. i. defendēs se rōe
 et dicit ne. p nō: non nocui tibi nec riuo nāvnda. i. aq̄. pna. i. baīa nescit irer
 supinus. i. nō pōt ascēdere nec ipavnda caret adhuc nitore. i. claritate lup⁹
 tonat. i. clamat itex ore: sic. i. talit̄ tu sup. minaris mihi dāna. agnus ait. i.
 dicit nō mīoz cul. s. agno lup⁹ ait sup. imo facis. p̄r tu⁹ fecit mihi sup. idem
 sex mēsis actis. i. elapsis cū patrizes. i. assimuleris patri tuo bñ obi cri-
 mie p̄ris agn⁹ ait sup. ad hec qđ dicta sūt. ego sup. nō vixi tāto tpe. p̄do. s. lu-
 p⁹ tonat. i. clamat sic. i. talit̄. o furcifer an. i. nūqd loq̄ris: qđ p̄r lup⁹ sup. vo-
 rat. i. deuorat hūc. s. agnū. hō sup. nocu⁹. i. nociuus nocet sic. i. talit̄ inocio
 id ē innocēti qđ p̄r iuenit cām nocēdi. hi lupi regnāt q̄libet vrbē. i. ciuitate

solley

De mure et rana

g. rana

Muris iter rumpente lacu venit obuia muri
 Rana loquax/opem pacta nocere cupit.
 Omne gen⁹ pestis supat mēs dīsona verbis
 Dum sentes animi florida lingua polit.
 Rana sibi filo murem confederat: audet
 Flectere fune pedem/rumpere fraude fidem
 Pes coit ergo pedi/sed mens a mente recedit
 Ecce natant/trahitur ille/sed illa trahit.
 Emergitur vt secum murem demergat/amico
 Naufragium faciens naufragat ipsa fides.
 Rana studet mergi: sed mus emergit et obstat
 Naufragio: vires suggerit ipse timor.
 Niluus adest miserūq; truci rapit vngue duellū
 Hic iacet ambo iacent/viscera rupta patent.
 Sic pereant qui se prodesse fatentur et obsunt
 Biscant in actorem pena redire suum

Fabularum Esopi

In hoc apologo docet actor ne cogitemus diuersa de salute alteri: et ne permittamus pdesse cum velimus obesse. Et hoc probat primus perges iter ad locum ubi obuiam rane dicenti talia verba. *Q*uare transnata fluitum illud ego te iuuabo permittendo bonum cum gereret fraudem. *D*um ergo ligaret pedem pedis ausa est fide frangere. Ecce natat rana mergi solito more. Sic litigantibus illis miluus superuenit rapiens miserum duellum: sic viscera rupta fluunt. Allegoria per ranam intellige corpus cuiuslibet hominis. per murum aiam quam mittit ad bona operam ad regnum dei: sed corpus retrahit eam: et sic miluus. id est dyabolus venit utrumque rapiens. scilicet corpus et aiam. fructus talis est quod non permittamus pdesse cum possimus nosmetipsos iuuare et volumus obesse. *¶* *S*ecundo lacu. id est aqua rupente iter muris rana pacta. id est promissa opere muri cupit nocere: mens dissona verborum. id est locutio dulcis et deceptoria superat omne genus pestis: dum lingua florida. id est facunda dulcis polit. id est ornat series. id est spinas siue deceptioes animi. id est cordis rana perfederat. id est cum promissionibus ligat murum sibi filo. id est cum filo audetnectere. id est ligare pedem suum et audet rupere fidem fraude. pes. id est rane coit. id est simul vadit pedis. scilicet muris quod per et ambo pedes erant similis ligati: sed mens. id est rane recedit a mente. scilicet murus. Ecce aduerbiu demonstrandi ambo. scilicet rana et mus natat ille. scilicet mus trahit: sed illa. id est rana trahit. scilicet murum infra aquam: cupiens eum submergere. rana super. mergit. id est infra aquam mittit ut demergat murum secum fides. id est rane faciens naufragium naufragat et periculum dat amico scilicet muri. rana studet mergi: sed mus emergit. id est exit aquam et obstat naufragio. id est periculo ipse timor suggerit. id est ministrat vires ipsi muri super. quia timebat mergi. miluus adest. id est presens est: et capit duellum. id est bellum duorum miserum lingue truci. id est crudeli hic. id est miluus tacet. abo. id est mus et rana lacet. viscera rupta patent. id est videntur. illi super. qui fatentur se pdesse et obfunt id est nocent pereant sic id est taliter pena discat redire in suum actorem id est factorem

De cane et oue

In causam canis urget ouem: sedet arbiter audit
 Reddat ouis panem vult canis: illa negat
 Pro cane stat milus: stat lupo vultur: et instant
 Panem quem pepigit reddere reddat ouis
 Reddere non debet nec reddere iure tenetur
 Et tamen ut reddat arbiter instat oui.
 Ergo suum licet obstat hyems preuendit amictum
 Et boream patitur vellere nuda suo.
 Sepe fidem falso vendicat inertia teste
 Sepe solet pietas criminis arte capi.

¶ *H*ic actor dicit quod non faciamus alicui misero nec precuremus damnum: et hoc probat per istam di. quod quidam canis calumniosus poscebat panem ab oue dicens cum mutui recepisse. Ovis negauit se accepisse et negauit se velle reddere. cum vero ad iudicium eam traheret introduxit plures testes. scilicet milum: vulturum et lupum qui partem canis affirmabant esse veram. Introductum habebat lupo in iudicem: sed tertius testis. scilicet vultur ait. Coram me accepit. Introductus milus ait. Quare negas cum accepisti? et similiter lupo ait. Iusta est causa. Ergo ovis coacta falsis testibus suam lanam edidit: licet hyems iam instaret: et reddidit quod non

A IIII

Liber

accepit. Allegoria. Per iudicē itellige deū q̄ dicit. Qualē te iuenio talē te iudico. Per ouē itellige hoīes: p̄ lupū dyabolū q̄ artat nos p̄ testes sc̄z p̄ miluū angelū. p̄ vultur turpia pctā. p̄ lupū cōscīaz s̄ illis q̄ min⁹ circa falsitatē sepe exp̄mit̄ veritas. vñ salomō. Appetit⁹ rex alienaz detrimentum facit p̄paz. ¶ Cōstrue. canis v̄get ouē in cām. arbiter. i. iudex sedet ⁊ audit cām sup. canis vult vt ouis reddat. i. tradat sibi panē illa. i. ouis negat miluus stat p̄ cane. lupus stat p̄ cane: et vultur stat p̄ cane: t̄stant ouis sup. dicētes ouis reddat panē quē pepigit. i. p̄misit reddere cani sup. ouis nō debet reddere panē sup. nec tenet reddere iure. i. rōez tñ arbiter. i. iudex iſtat ouis vt reddat. Ergo ouis sup. p̄uēdit. i. vēdit suū amictū. i. suaz lanā lz hyēs obſtet. i. p̄trarieſet vel inſtet. i. appropiuet. ⁊ illa ouis sup. nuda suo vellere. i. sua lana patit̄ boreā. i. ventū frigidū. iertia. i. prauitas vēdicat. i. acq̄rit sepe fidē teste falso. pietas ſolet vel dolet capi sepe arte criminis qz dicit q̄ hoīes mali sepe paupes ⁊ iustos opp̄mūt p̄ falsā ip̄ositōez criminū

De cane gerente carnem

Dum canis ore gerit carnē caro porrigit vmbra
Umbra coheret aq̄s: has canis v̄get aquas.
Spē carnis plus carne cupit: pl⁹ fenore signū
Fenoris: os aperit: sic caro spesq̄ perit.

Non igitur debent pro vanis certa relinqui

Nam sua si quis amet mox caret ipse suis

¶ In ista fabula docet nos actor vt nō amittam⁹ rē certā p̄ re incertā: sic q̄ caream⁹ p̄p̄iis dū aliena petim⁹: qd̄ p̄bat p̄ canē. d. q̄ qdā canis gerebat in ore carnē ⁊ trāsnatabat quēdā flumiū: ⁊ trāsnatādo vidit ī flumiē vmbra quā volebat accipere: ⁊ putādo vmbra accipere p̄didit carnē quā in ore gerebat: et sic caruit vtroq̄. Allego. p̄ carnē debem⁹ itelligere regnū celeste. p̄ vmbra trāstoria h⁹ mūdi: p̄ flumiū corp⁹ cuiuslibet hoīs. Nō amittam⁹ ergo p̄petua gaudia de q̄bus certi sumus. i. regnū celoz qd̄ nobis paratum est ab origine mūdi. Fructus talis ē: vt p̄ rebus trāstorijs huius mūdi non amittamus efnā gl̄iaz. ¶ Cō. dū p̄ qñ: qñ canis gerit. i. portat carnē ore. caro porrigit. i. facit vmbra. vmbra coheret id ē apparet aq̄s. canis v̄get has aquas. i. cogit salire ī aq̄s. p̄p̄visionē vmbre carnis. canis sup. cupit plus spem carnis carne quā hēbat ī ore. cupit plus signum fenoris fenore canis sup. apit os volēs deuozare vmbra carnis qz p̄ et caro cadit: ⁊ spes p̄t sic. i. taliter: ⁊ sic p̄didit spē carnis habēde: ⁊ ipsam carnē quā hēbebat. igit̄ certa nō debēt reliqui. p̄ vanis id ē pro incertis si quis id ē si quis amet id est cupit nō sua ipse caret mox suis rebus supple

De leone et capra/oue et iuuenca.

Tratione pari fortune munera sumāt
Sumunt fedus ouis capra iuuenca leo
Cervus adest: ceruus rapiūt/leo sic ait heres
Prime partis ero/nam mihi primus honor
Et mihi defendit partem vis prima secundā

Et mihi dat maior tertia iura labor

Et pars quarta meum nisi sit mea rumpet amorem

Publica solus habet fortior ima premens

Ne fortem societ fragilis vult pagina presens

Nam fragili fidus nesciet esse potens.

In ista pte docet nos actor qd qramus nobis societate ciuile et fugiam⁹ potentem: qd pbat in lra. vacca ouis et capra sum pserunt societate cu leone: vt quicqd fortuna daret eis diuisione sumerent: qd cū ueniret ad siluā acceperunt ceruū: et uoluerunt illū diuidere et accipe qlibet pte suā. Dixit leo volo pma hre parte: qz nobilior sū. scdm qā honestior et fortior sū. tertia iure mihi cedit qd pl⁹ cucurri. quartā uo qd tetigerit me inimicum hēbit. et sic leo sol⁹ obtinuit ceruū et illū sustulit. Allegoria. p leonē itellige dyabolum. p ouē simplicē hoīez. p caprā pctōrē. p iuuenā supbiā p quā dyabol⁹ semp nitit hoīem supare: et ad ifernū ducere laborat. Cōstrue. ouis capra iu uēca. i. iuuenis vacca: et leo sumūt sedus id est faciūt nū se cōueniētiā et p nullionē vt sumāt munera. i. dona fortune rōe pari. i. equali ceru⁹ adest. i. pns ē rapiunt ceruū. leo ait id est dicit sic. i. talis ero heres. i. possessor pme ptis. s. cerui nā p qā. qz pms honoz debet mihi sup. pma uis. i. maior vis defēdit mihi secūdā ptem cerui sup. qz fortior erat ceteris. et maior labor scz quē feci i captēdo ceruū dat mihi tertia iura. i. tertiā pte cerui et nū qrtā ps sit mea rūpet meū amorē. i. uos nō eritis amici mei. leo existēs sup. fortior pmens ima. i. bassa. s. alta aīalia bz publica. i. oīa sol⁹. q. d. q leo sol⁹ habuit totā pda. s. totū ceruū. et alie bestie nihil habuerūt. pns pagina. i. pns scriptū vult et monet ne pvt et nō vt fragilis nō societ fortē. i. non faciat societate vlt pactū cū forti nā potēs nesciet esse fidus. i. fidel⁹ fragili. i. paupi

De femina nubente furi

Femina dum nubit furi vicina gaudet
Vir bonus et prudens tali uerba mouet
Sol pepigit sponsa iouis aures terra querelis
Pertulit et causam cur foret egra dedit
Sole necor solo quid erit si creuerit alter?
Quid patiar? quid aget tanta caloris hyems?
Hic prohibet sermo letum prebere fauorem
Qui mala fecerunt vel mala facta parant

In hac fabula docet nos actor qd de prauitate maloz nō debem⁹ gaudere. et vt malis nō gaudeam⁹: qd pbat dices. Aicini cuiusdā mulieris celebrātis nuptias foris gaudebāt: qz latronē ducebat. inf qd erat qd sapiēs qd dixit illis talē fabulā. Sol debebat ducere vxorē: sed oīs fra iterdixit et clamore magno ioui cōqsta ē. Cū iupiter xō audiuit vocē qrtimoniet cām qm uir. rñdit fra qd p solē solū parior et tñvior qd pene deficio. Sz qd fieret si sol gñaret filios: et qd diuerteret hyēs? Allegoria. p solē et p filios solis itelligim⁹ filios latronis. p furē cuiuslibet hoīs oculū. p spōsā delectatōes huius mundi: qd si puenerint ad actū tūc gñabit filios qd oppmēt frā. i. rōem

pru: prudētiā q̄ sēp suadet oculo ne videat vanitates hui⁹ mūdi q̄ cito trā
seūt: et hoīez sepi⁹ ducūt ad lapsū pctōz. et hoc ē qd̄ vult p̄ns fabula. ¶ Cō.
dum p̄ q̄n: q̄n femina nubit furi. i. latroni vicinia gaudet qd̄a sup. vir bo-
nus et prudens mouet id est dicit talia verba. sol pepigit. i. subarravit spō
sā. fra ptulit aures ionis q̄relis suis sup. et vedit cām cur foret egra. Ego
s. fra necor solo sole. i. p̄ vnū solem qd̄ erit si alter sol supple creuerit. i. na
scat ab hoc matrimonio: qd̄ patiar? q̄st dicat multū. quid ager. i. faciet tā
ta hyems. i. pestis caloris. hic sermo phibet prebere. i. dare fauorē letū. i.
iocundum his sup. q̄ fecerūt malavel parant malefacta

De lupo et grue

Astra lupum cruciat via gutturis osse retento
Mendicat medicam multa daturus opem
Grus promissa petit de faucibus osse reuulso
Cui lupo/ enuiuis munere tuta meo.
Nonne tuum potui morso prescindere collum
Ergo tibi munus sit tuavita meum
Nil prodest prodesse malis/ mens praua malorum
Immemor accepti non timet eē boni.

¶ In ista fabula declarat actor q̄ nihil p̄dest bñfacere malis homībuz: li-
cet sint i agone mortis: qd̄ pbat dicēs. q̄ cū qdam lupo male et auide car-
nes deuorasset sibi hesit os i gutture quod p̄p̄is viribus nō potuit extra-
here. opem medicis q̄sui. p̄mittens magnā pecunie sūmā: ad quem grus
veniens p̄prio collo in os eius posito: de gutture os extraxit. Lupo egro-
tū sanasset domina grus sollicita pecuniā petiit lupo: cui lupo crudelivo-
ce ait. munus meū tibi sit hoc q̄ collū tuū nō p̄scidit: cū posueras i guttur
meū etc. Allegoria. p̄ lupū aliquē diuitem et potentē in agone positū intel-
ligimus. p̄ gruē vō patrē spūalem q̄ debet p̄ prauis aliqd̄ facere: et iun-
git cū ipse cōualuerit semp bñfacere. sed cū ad sanitatē redditur deo auxi-
liatē p̄missa minime adimplet: sed pseuerat i suis malis operibus. ¶ Con-
via gutturis arta id est stricta cruciat lupū osse retēto. s. in gutture: et ipse
lupo sup. daturus multa mendicat opem medicaz. i. querit adiutorium
grus petit p̄missa osse reuulso id est extracto de faucibus lupi sup. cui lupo
ait sup. en. i. nunqd̄ viuis tuta. i. secuta meo mūere. nōne potui p̄scin-
dere. i. scindere tuū collū morso. i. p̄ meū morso. ergo tuavita sit tibi meū
mun⁹: p̄desse hoībuz supple malis: nil p̄ nōr aliquid nō p̄dest aliqd̄ mens
praua maloz non timet esse immemor id est nō memor boni accepti.

De duobus canibus

De partu querulam verborum nectare plenam
Pro cane mota canis suscipit ede canem
Hec abit illa manet. hec cursitat/ illa quiescit
Sed tamen a partu rumpitur illa quies.
Illa redit/ reddiq̄ sibi sua iura precatur
Osserat hec aurem/ nec minus aure domum

Fabularū Esopi

Plus prece posse minas putat / plus bella duobus
Nescit posse minas / plus prece bella minis
Cum dolor hanc armet plus matrem filius armat
Sedit sola gregi causaq; iusta perit.

Non satis est tutum mellitis credere verbis

Ex hoc melle solet pestis amara sequi

In ista pte docet actor aliud documētū. d. q. nō credam⁹ vbi blādīs
hūilib⁹ malorū: & videam⁹ q̄lū aliqd cōcedere debeam⁹: qd pbat. d. q. canis
vnā fecit sibi domū. ad quā alia canis veniēs fetu op̄ssa rogauit ad modi-
cū rēp⁹ vt posset parere i domo sua. illa aut pietate mota suscepit eā i do-
mū suā: & peperit vnū catellū: & qū peperit seruauit domū: & qū venit alia ca-
nicula cui⁹ erat dom⁹ percussit ad portā & dixit aīca aperi mihī. & illa obtu-
rauit aures & fortius serauit ostiū. itē dixit aperi. alia nō dedit vbi: & tūc
ipsa īcepit blādiri q̄ illā apiret & noluit. postea īcepit illa frāgere ostium
qz credebatur bella plus valere precibus et minis. postea dicit act. q. hec ca-
nicula hēbat dolorē de domo sua quā nō poterat intrare: s; pl⁹ dolebat de
catello quē dimiserat i domo. & postea oportuit q̄ dimitteret domū suā.
Allego. p. domū itelligim⁹ cuiusq; hoīs corp⁹ vel domesticū hoīez. p. adue-
nā dyabolū q̄ cū sol⁹ intrat nūq̄ vel raro vult exire caue a tali hospite q̄ sēp
vult possidere cor tuū: s; repelle eū cū virtuosīs opib⁹ tui corporis: ergo
vult ad hūc creaturū dñz nrm iēsu xpm oīpotentē obtineamus. ¶ Ad.
canis mota. p. alia sup. canis suscipit eā. i. domo canē q̄rulā. i. cōquerētē
de partu plenā nectare. i. dulcedine vborū. i. dulcis loquētē & hūilē supplē
cārē hec. i. canis suscipiēs alia canē abiit. i. recessit illa. i. canis suscepta ma-
net i domo sup. hec. i. canis suscipiēs cursitat vbi frequētariū illa. i. ca-
nis suscepta q̄scit. i. req̄scit s; tū illa q̄scit. i. req̄scit rūpī a p̄u. i. p̄pē p̄pē
q. d. q. illa canis suos caniculos ibidē peperit illa. i. canis q̄ recesserat & alte-
rā i domo suscepit redit: qz p̄t p̄cat reddit sibi sua tura. i. suā domū hec. i.
canis q̄ erat i fra domū obserat. i. claudit aurē nec obserat min⁹ domū au-
re tūc illa canis q̄ erat extra sup. putat minas posse pl⁹ p̄ce & putat bella pos-
se pl⁹ duobus. i. minis & p̄ce nescit minas posse pl⁹ p̄ce & nescit bella pl⁹ posse
minis cū dolor armet. i. cruciat hāc. i. canē fili⁹. i. canicul⁹ q̄ erat i fra domū
suā claus⁹ armet pl⁹ mīez canis sup. q̄. i. erat i fra domū sedit sola gregi. i.
cū suis canicul⁹ qz p̄t cā iusta p̄t qz alia nō potuit recuperare domū suā. cre-
dere vbi dulcibus & mellitis nō ē satis tutū id est securū pestis amara so-
let seq̄ ex hoc melle. i. dulcedine verborum.

De colubro et rustico.

Dum niue canet hum⁹ glacies dū sopit aquarū
Cursus: in colubum turbida seuit hyemā
Hūc videt hūc reficit hominis clemētia: vētūz
Lēperat huic tecto: temperat igne gelu.
Ore ferit virus coluber: sic toxicat edem
Hospes ait colubro non rediturus abi.
Nō exit coluber: nec vult exire: sed d̄ heret

Amplectensq; virum sibi illa dira mouet
 Reddere gaudet homo neq; pro melle venenum
 Pro fructu penam: pro pietate dolum

¶ Hic docet actor q; prau^o hō multū gaudet qñ reddit malū p bono sicut coluber: qñ reddit penā p bñfactis: et dolū p pietate: qđ pbat p lřam frigore vigēte videlicet et gelu qđā hō inuenit serpentē semiuuū: et cā pietatē suū stulit eū de fřa portās eū domū et seruās eū: san^o efficit et vires p pās assūp- sit. Et post modicū tēpīs serpēs bñ nutritus et refocillatus dixit ei hospes exi de domo. coluber xō noluit exire: s; magis domū illā suo veneno feda uit. Allegoria. p colubrū dyabolū: p rusticū corpus hoīs. p venenū praua opa: q; cū aliqđ petm facis: tūc dyabol^o magis te peccare volēs exire de do- mo. i. de corpore tuo nō uult. **¶** Lō. dū p qñ: qñ hum^o. i. fřa canet. i. albet nine. i. p pē minē: et dū glacies. i. gelu sopit. i. retinet curs^o aquarū: hyēs tur- bida seuit i colubrū hō reficit. i. nutrit hūc. s. colubrū. et tēperat hūc. s. colu- bro uētū tecto. i. i domo sua rēpat hūc. s. colubro gelu. i. frigus igne. i. p ignē ipm calefaciēdo coluber serit vir^o ore et toxicat edē. i. domū sic. i. talit^o hospes. s. hō ait. i. dicit colubro. abi. i. recede nō rediturus. coluber nō exit nec uult exire: s; heret. i. stat q; p et amplectēs virū mouet. i. facit sibi illa dira. i. clamores crudeles. hō neq; i. malus gaudet reddere venenū p melle. i. ma- lū p bono. et gaudet reddere penā pro fructu. i. p utilitate. et gaudet red- dere dolum. i. fraudē pro pietate.

u/mey

De asello et apro

Audet asellus aprū risu tentare proteruo
 Audet iners forti dicere frater aue
 Vibrat aper p voce caput: nam verba supbit
 Reddere: sed dentem vix tenet ira trucem
 Sus tamen ista mouet: vilem dens nobilis escam
 Spernit. desidia tutus es ipse tua
 Non debet stolido ledi prudentia risu
 Non stolidus doctum debet adire iocis.

¶ Hic docet actor debere simplicib^o pcerere: stultos xō despiciere q; audēt me- liorib^o insultari. Aliq; em hoīs calūnias solēt alijs i ferre: qđ pbat i lřa dī. qđ dā asellus occurrēs dño apro ait. o mi frā aue. ap idignat^o iacuit dissimu- lās irā. s; vibrat caput suū dicēs i tra se. absit a me vt de vili carne dētes meos comāne. Allego. p aprū spūalē: p asellū secularē. q; sepi^o seculares detrahūt bonis homīb^o religiosi et castis: et monachi et alij boni viri multo- tiēs erūt alijs i derisū: et ad vltimū tales corā deo i derisioe pmanebūt p pē corū neq; cias. **¶** Lō. asellus iners. i. piger audet tētare aprū risu pteruo. i. subdolo. et asell^o inq; iers audet dicere forti apro. o frā aue. ap vibrat. i. li- brat caput p voce. nā supbit xba reddere. i. dare s; ira vix tenet dentē tru- cē. sus mouet ista xba dēs nobilis spnit vilē escā tu es tutus tua desidia. i. pigritia. prudentia. i. sapia seu sapiēs hō nō debet ledi risu stolido: nec p nō stolidus debet adire. i. aggredi doctum. i. sapientem iocis.

De mure rustico et urbano

Fabularum Esopi

Rusticus urbanū murē mus suscipit ede
 Commodat et mēsam mensaq; mēte minor
 In tenui mensa satis est immensa voluptas
 Nobilitat viles frons generosa dapes.
 Facto fine cibis urbanum rusticus adit
 Urbani socius tendit in urbis opes
 Ecce penu subeunt: inseruit amicus amico
 Inuigilant mense: fercula mensa gerit
 Commēdat conditq; cibos clementia vultus
 Conuiuiam satiat plus dape frontis honoz
 Ecce sere clavis murmurat: et ostia latrant.
 Ambo timent: fugiunt ambo: nec ambo latent
 Hic latet. hic latebras cursu mendicat inepto
 Assuitur muro reptile muris onus.
 Blanda penu clauso parcit fortuna timori
 Ille tamen febricitante timore tremat.
 Exit qui latuit timidum sic lenit amicum.
 Gaude carpe cibos: hec sapit esca fauum
 Satur qui timuit. latet in hoc melle venenum
 Sellitumq; metu non puto dulce bonum
 Quam timor obnubit non est sincera voluptas
 Non est sollicito dulcis in ore fauus
 Rodere malo fabam q̃ cura perpetere rodi
 Degenerare cibos cura diurna facit.
 His opibus gaude qui gaudes turbine mentis
 Pauperiem ditet pax opulenta michi
 Hec bona solus habe que sunt tibi dulcia soli
 Det precium dapibus vita quieta meis
 Finit verba. redit. preponit tuta timendis
 Et quia summa timet tutius ima petit
 Pauperies si let a venit ditissima res est
 Tristior immensas pauperat usus opes
 Hic docet actor q̃ citius debemus diligere pax cū securitate q̃ multū
 cū tribulatōe et impedimēto: q̃ pbat q̃ lram di. Mus qdā urban⁹ iter age

Liber

batz rept⁹ i hospitii muris agrestis q̄ mensā sibi posuit: gaudēs de aduē
tu suo: ordea granat⁹ alia multa itulit. m. usvbanus reddidit sibi grates
s. rustico muri. recōuerso petiuit ut secū comederet. cū vō īgressi sūt quodā
dā celariū vbi ederēt cōia suauēnit dñs celarij trefauit ostiū ⁊ mures pter
riti ceperūt huc ⁊ illuc currere vrbā⁹ vero mus not⁹ cauernis securi⁹ se ab
scōdit agrestis vero ignorās q̄ fugeret p parietes fugit ⁊ vix nō capt⁹ eua
sit. postea q̄ dñs celarij egit illud qd volebat facere recessit: et clauso ostio
itez cōueniūt mures pariter. de q̄bus ait vrbā⁹ muri rustico. cōede de ist⁹
epulis: abūce timores tuos. alter mus dixit. in isto cibo latet amaritudo.
q̄a comedit cū timore. certe malo rodere fabā ī cauernula mea secure et
vivere ī paupertate q̄ si haberē tecū oēs cibos de mūdo. tñs dictis reuer
sus est ī domū suā. Allego. p murē rusticū itelligimus bonos hoīes spūa
les de securitate semp letos. pervrbānus p̄auos homīes ⁊ seculares semp
gaudētes tam de illecebris q̄ de vtilitate. ¶ Cō. mus rusticus. i. habitās ī
rure sine ī cāpis suscipit. i. recipit vrbānū. i. moratē ī vrbē ede. i. ī domo sua
q̄ p̄t cōmodat mēsam. ⁊ mensa est minor mēte. q. d. q̄ voluntas eius erat
magna: s̄ potestas parua voluptas. i. delectatio ē satis ī mēsa tenui. i. par
ua frōs id est facies muris rustici generosa. i. iocunda nobilitat dapes vi
les mus sup. rustic⁹ adit murē sup. vrbānū facto sine cibis ⁊ mus rusticus
sup. loci⁹ muris sup. vrbani tendit ī opes. i. ad diuitias vrbis. i. ciuitatis
ecce subeūt. i. intrāt penu: ⁊ amicus. s. mus vrbā⁹ īseruit. i. seruit amico. s.
muri rustico īuigilāt mense. i. attēdūt epulis mēsa gerit. i. portat fercula
i. cibaria clemētiā vultus. i. faciei cōmēdat. i. dat q̄ p̄ et cōdit. i. p̄parat ci
bos. honor frontis. i. faciei satiat cōiuiā id est murē rusticum plus dape. i.
cibarijs ecce clavis murmurat. ostia latrāt. i. clamant ambo timēt: ambo
fugiūt: nec p̄t et nō: et ambo non latēt hic. s. mus vrbānus later. i. se absco
dit hic. s. mus rustic⁹ mēdicat. i. q̄rit latebras. i. tenebras cursu īepto. i. ve
loci: vel nō cōsuetō onus reptile muris assuit. i. p̄iungit muro. q. d. q̄ quē
admodō serpētes reptādo. i. ventrē cōtra terrā trahēdo vadūt sup terrā: sic
et iste mus reptādo sicut ⁊ ipsi serpentes se ppe pedē muri posuit fortuna
blanda. i. suavis parcit tiorū penu clauso. q. d. q̄ qñ famuliv⁹ ancille q̄ ītra
nerāt penu recesserūt portasq̄ clauserūt: tior discessit ab eis tñ ille. s. mus ru
stic⁹ febrit ⁊ tremit tiorē teste. i. testificāte. mus vrbā⁹ sup. q̄ latuit exit le
nit. i. applaudit sic. i. talit⁹ amicū timidū. s. murē rusticū di. o amice supp.
gaude: carpe. i. cape cibos. hec esca sapit fauū. i. mel. mus rusticus sup. q̄ ti
muit fatur. i. loquit venenū later ī hoc melle. q. d. q̄ amaritudo vel piculū
later ī his delicijs ⁊ epulis q̄ p̄t et nō puto bonū fellitū id est amarū metu
id est ppter metū esse sup. dulce. i. delectabile. voluptas id est delectatio
quā timor obnubit. i. associat nō est sincera. i. libera vel pura. q. d. q̄ delec
tatio habita cū timore nō est placida. ⁊ fau⁹ nō est dulcis ī ore sollicito. id
ē tioroso. malo rodere fabā q̄ rodī ppete. i. ppetue. cura diurna facit de
gñare cibos tu q̄ gaudes turbine mētis gande his opib⁹. pax opulēta. i.
magna ditet⁹ mihi pauperiē meā sup. au sup. habe sol⁹ hec bona q̄ dicta sūt
sup. q̄. s. bōa sūt dulcia tibi soli. vita⁹ q̄eta dat precū meis dapib⁹ m⁹ rustic⁹
sup. finit verba et redit. s. extra ciuitatē ad domū suā et pponit. i. aūponit
ruta. i. segura timēdis. i. rebus dubitabilibus: et quia timet. i. dubitat sū
ma. i. alta petit tutius. i. securius yma. i. bassa. si pauperes veniūt leta ē res
ditissima: vltus tristior pauperat opes inmensas. i. magnas

De vulgari et aquila

Dum vulpes aquilam pro rapta prole perūgit
 Melle precū predam reddere nescit auis
 Preda gemit: nidiq; cibus timet esse gulosi
 Sed redimit natos vtilis arte parens
 Arborem zonat stipulis et vimine truncum.
 In stipulam docto dirigit ore facem
 In pullos aquile coniurat copia fumi.
 Hanc tamen et vulpem prouida placat auis
 Non sit qui studeat quis maior obesse minori.
 Cum bene maiori possit obesse minor.

Hic docet actor ne q̄s noceat inferiorib; vt nō incēdat ab aliqua flāma vñ
 salomon Qui tutus ēc. et hoc pbat p lraz dī. Quedā aqla rapuit catulos
 cutus dā vulpis quos portauit pullis suis p cibo. vulpes aqlā rogauit vt si
 bi redderet suos catulos: aqla v̄o verbavulpis spreuit: vt pote superiores
 spernūt inferiores. vulpes v̄o lignis et stipulis siccis cōgregatis circūdedit
 arbore et intrusit facē in medio lignorū intm q̄ fumus et flāma exirēt Aqla
 vero timēs natos suos perire vulpi catulos reddidit. Allego. p vulpē quē
 libet hoīem: p filios bona opa q̄ aqla. i. dyabolus se parabit ducēdo ad fili
 os suos. i. ad opa illicita. tandē illa vulpes. i. ille qui ieiunādo et orādo intē
 dit facere. i. merere grām spūs s̄cti: et sic catulos suos. i. bona opa d̄ ma
 nibus eripit dyaboli. fructus talis est vt nō inferamus iniuriā minori **Cō.**
 dū p qñ: qñ vulpes perūgit aquilā p prole rapta auis nescit reddere pda
 melle. i. dulcedine p̄cū: pda gemit: q̄ p̄t timet eē cibus nidi gulosi. sed pa
 rēs. i. mater vtilis redimit natos arte. i. ingenio. vulpes sup. zonat. i. circū
 dat arbore vimine. i. virgis: et dirigit facē. i. ignē in stipulā ore docto. i. flā
 do copia fumi cōiurat. i. tēdit in pullos: tamen auis prouida. i. sapiēs placat
 vulpē. q̄s. i. aliquis existens supple maior non sit q̄ studeat obesse. i. nocere
 minori cum minor possit bene obesse. i. nocere maiori

De testudine et aquila

Des aquile predo testudinis aera findit
 Hanc sua concha tegit: cornua longa patent
 Hoc monitu cornix aquilam premunit ineptū
 Fers onus. ita fiet vtile crede michi
 Quod geris in concha cibus est. tibi surripit illum
 Concha cibum. concham frange cibusq; cadet
 Ut concham laniēs pro viribus vtere sensu
 Hanc si celsa cadat saxea franget humus.
 De se stultus homo subuersus turbine lingue
 Corruit: et fortes ista procella rapit.

Liber.

Utic docet actor ut caueamus dare prauū cōsiliū: et ut nichil cōtra naturā faciam⁹: qđ pbat. d. Quidā aquila rapuit testudinē et in altis nubes portauit: et testudo iter conchā iacēs nullo potuit piculo ledi. sed cū cornix qđ dā obuiant aqle dixit optimā pđā fers: sed eavti nō poteris nisi fracta sit virib⁹: et cepit dicere dās cōsiliū. vola inq̄t supra alta acraz respice deorsus vbi sūt loca saxosa. dimitte ergo qđ fers cōchis fractis vteris escis. et vsa ē. **U**llego. p testudinē lucifer. p aqlā cornicem. vter deus dei intelligit qđ lucifer p supbiā aqlonē voluit ascēderet sifis eē deo quē dñs vterite sua deiecit in infernus. sicut enī testudo cecidit ita dyabolus de celo cecidit. **U**lō. pes aqle ex his sup. p do. i. raptor testudinis. i. illi⁹ aialis findit. i. diuidit aera. i. volat p aerē sua pcha. i. testudinis tegit. i. coopit hāc. i. testudinē lōga cornua patent. i. videntē cornix illud aial p̄munit. i. adulae aquilā hoc monitu o aqla sup. fers onus iēptū. i. turpe crede michi: ac p̄t onus sup. fiet vtile illud sup. qđ geris. i. portas i cōcha ē cibus cōcha surripit tibi illū. i. cibuz frāge cōchā: qđ p̄t cib⁹ cadet tu sup. vtere sēsu. i. sapiēter p virib⁹ vt lanies i. frāgas cōchā. hum⁹. i. fra saxea. i. lapidea frāget hāc. i. pchā si cadat celsa i. altavel de alto. hō stult⁹ subuersus turbine ligue corruit s se. i. p seipsū ista pcella. i. prauitas seu falsitas rapit. i. decipit fortes. i. potētes diuites

Bevulpe et coruo

Vulpe gerente famē coruū gerit arbor: et escā
Ore gerens coruus: vulpe loquente filet
Lone decore decens cignū candore parētas

Si cantu placeas plus aue quaq̄ places
Credit auis: picte q̄ placent preludia lingue
Dum canit vt placeat: caseus ore cadit.
Hoc fruitur vulpes: insurgunt tedia coruo
Asperat in modico damna dolore pudor
Fellitum patitur risum quem mellit inanis
Gloria: vera parit tedia falsus honor

Utic docet actor ut videam⁹ quare laudemur: et ut nō adhibeam⁹ fidē verbis lepidis et adulatoriis: qđ pbat di. Quidā coru⁹ caseū rapiēs i arboze sedit qđ vidēs vulpes ait. O corue nō est tibi similis in pulcritudine nisi sit cignus tā magnus est decore tuus: sed vocē tuā nō audiui: vtinā audirē ipsā tu laudēris a me inter oēs aues. volēs aut coru⁹ oñdere vocē suā et placere p cātū emisit caseū humi: quē vulpes rapiēs deuorauit. **U**llego. qđ nulla opa debes facere p̄p̄ laudē hūanā: s̄ p̄p̄ deū: ne te p̄sciētia ledat. p coruū intelligim⁹ quēl⁹ hoīez. p caseū opavel aiaz. p vulpē dyabolū. dyabol⁹ enī sēp̄ laudat et implet cor hominis supbia. et ille supbiens emittit caseū. i. bona opa. vel aiam. vulpes. i. dyabolus veniēs capit illā. **U**lō. vulpe gerente famē arbor gerit coruū: et coruus gerēs id est portas escā ore filet. i. tacet vulpe loquēte o corue decens. i. pulcer decore. i. pulcritudine parentas. i. assimilariis. vel parētas cignū illā aue cādore. i. albedine si p quā qđ placeas. i. places michi sup. cātū id est p cātū tuū. places michi sup. pl⁹

Fabularū Esopi

quæque aue. i. qualibet alia aue aus. s. coruus credit: q. p. et pludra. i. verba ficta lingue picte id ē false. s. vulpis placet. s. coruo dū p. qñ: qñ coru⁹ sup. canit vt placeat. s. vulpi casens ore cadit. i. ab ore corui vulpes fruit. i. vti-
tur hoc. s. caseo tedia insurgūt coruo. pudor asperat. i. multiplicat ē aspe-
ritate siue dolore dāna i dolore modico. i. pao. q. d. q. si alicui accidat ali-
quod malū: et inde supueniat pudor. i. verecūdia: magis dolet ppter pudo-
rem q. ppter ipsius mali passionem. ille sup. quē glia inanis. i. vana mellit. i.
mulcet patit risū fellitū id ē amarū honor fals⁹ parit tedia. i. dolores.

De leone et apro

Irrerit miserū grauitas annosa leonem
Inglaciat corpus corq. senile gelu.
Instat aper pensat pro veteri vulnere vulnus
Frontis eum telo thaurus utroq. fodit
Seuit asellus iners et frontem calce sigillat
Hec solo gemitu vindicat acta leo.
Omnia que vici me vincunt omnia: dormit
Tis mea: dormit honor: dormit honoris opus.
Cui nocui nocet ille mihi: multisq. peperci
Qui mihi non parcunt pro pietate nocent.
Hunc timeat casum qui se non fulcit amico
Nec dare vult felix quam miser optat opem

¶ Hic docet actor q. nos debemus esse māsueti beniuoli quotiēs i aliq. dignitate ponimur vt parcamus miseris et afflictis: q. pbat dī. ¶ Quidā leo grauatus senectute iacuit i quodā prato suū trahēdo spm: quē vidēs aper appropinquās sibi et irat⁹ spumās ppijs dētibus crudelit⁹ inasit. deī de qdā thaur⁹ supueniēs eūdē suis cornib⁹ pfodit. asinus etiā cū suis pedi-
bus ferrat⁹ fregit sibi frōtē. et ait leo. Cū ad me currerēt beniuolus recepi et nō lesi qbus pepci mihi nō pcut: q. vident me sine viribus esse i firmū et decrepitū. Fructus talis ē. ¶ Monet nos actor p exēpla docens nos māsue-
ros esse i dignitate: ne ab aliquo pristina iuriā patiamur. ¶ Allego. q. q. d. q. fulciat se amicis et nō sit supbus. p. apū supbiā. p. thaur⁹ psciētiā. p. asinū tedia. hec oīa adueniūt supra quēlibet leonē. i. hoīem in extremitate vite sue. ¶ Q. d. grauitas ānosa. i. senectus irrectit. i. inectit leonē miserū: q. p. et gelu i glaciāt. i. frigidat corp⁹ senile. i. antiquū q. p. et cor. s. leonis aper i. porcus siluestris i stat. i. appropinquat leoni sup. et pēlat. i. cogitat facere sup. vulnus p. vulnere veteri. i. antiquo. thaurus fodit. s. leonē utroq. telo id ē cū utroq. cornu frōtis. i. capitis asellus iners. i. piger seuit. i. furit et si-
gillat frōtē. s. leonis calce. i. cū pede leo vindicat hec acta. i. fctā solo gemitu ac si dicat q. ipe leo nō poterat se vindicare de p. dicitis: q. senex et impo-
tens erat pter q. gemēdo dicebat. ¶ Dīa illa sup. q. ego vici oīa illa sup. vin-
cūt me ad maiore expressiōē meavis. i. p. trās dormit. ille cui ego nocui. no-
cet mihi. q. p. et peperci multis q. nō parcut mihi: sed nocēt p pietate. i. lo-
co pietatis ille sup. q. nō fulcit. i. munit se amico timeat hūc casū: nec p nō

Libet

miser non vult dare opē quā felix id est bonus optat. i. requirit.

palat. 8. 7.
De catulo et asino.

Murmuris et caude studio testatur amorem
Nunc lingua catulus nunc pede palpat herū
Gaudet herus: comitq; canē/comitēq; ciboz
Efficit: alludit turba ministra cani.
Arte pari similesq; cibos: similemq; fauorem
Lucrari cupiens inquit asellus iners
De catulo prefert vite nitor vtile tergum
Nec fructu placeo sed placet ille ioco.
Ludam ludo placens si c ludit tempore v iso
Ut ludo placeat ludit et instat hero
Blandiri putat ore tonans humerosq; priorum
Presso mole pedum se putat esse pium.
Clamat herus: vult clamor opem/subit ordo clientum
Bulta domat multo verberare claua reum
Quod natura negat nemo feliciter audet
Displicet imprudens quando placere putat.

Hic docet actor ne quis indignū sibi ingerat officium: et ne faciat opus nature priū: qđ pbat di. Quidā asinus cernēs quotidie dñm suū blādiri catulo et vidēs ex mēsa cibari et impinguari ex oī mēte puerus ad se dicit postq; aīal immūdiū sicut canis diligit: qđto magis dñs meus diligeret me si sibi obsequium familiare ostēderē: cū nobilitior sim et vtilior catulo Cū aut sic locutus fuisset videns dñm suū occurrit ei p spatulas saltēs et leuans pedes priores et ponens supra humeros dñi sui ab utroq; latere: lingua eū lingebat: et spumis ex ore fluentibus vestes eius maculauit. et dñs ita fatigat⁹ magna voce clamauit. Fui aut exaudiētes dñm clamantē ei occurrerunt et asinū verberauerunt. abeūtes aut asinū quasi mortuum reliquerūt. Allego. quicquid facias nō debes pp̄t vanā gl̄iam huius mundi facere sed pp̄t deū: ne vltio veniat sup te et cōfusio magna. per canē intellige bonos et spūales hoīes qđ nutrit deus gr̄a spū sancti. p asinū seclares malos qđ spūales cōtēnunt: quia cū eis nolūt h̄re gr̄am et amorē dei: tandē malis opibus cōfundunt sicut asinus. **C**on. catulus testatur amorē studio murmuris id est garrulitatis et caude. et palpat. i. tangit her. i. dñm nunc lingua nunc pedibus. her⁹ gaudet: qđ p et comit canē: qđ p et efficit canē sup. comitē. i. socium ciboz. turba ministrās. i. seruīes hero sup. alludit canē. i. ludit cū cane sup. asellus iners id ē piger: cupiens lucrari similes cibos: qđ p et simile fauorē. id est amorē siue gr̄am inqđ id est dicit nitor vite mee sup. pfert. i. p̄mittit me catulo vtile egū pfert me catulo sup. nec p et non placeo fructu: s; ille. s. canis placet ioco. i. ludo. ego sup. placens ludo ludā sic id ē taliter. et ludit tpe viso asinus sup. ludit vt placeat hero id ē dñs iostat. i. app̄t opinquat ipsi hero. i. dñs asinus sup. tonās. i. clamās ore pu

Fabularum Esopi

tat blandiri: q̄ p et humero presso id est oppresso mole. i. pondere pedum
priorū putat se esse pium id est dulcem et placidum. herus clamat. clamor
vult opem. ordo clientū. i. seruitorum subit. i. venit et multa claua. i. mul-
tudo clauarū et aliorū baculorū domat. i. castigat siue verberat asinus sup.
reū. i. culpabilē vberē multo. i. magno siue p magnā vberatōez. nemo au-
det facere sup. feliciter illud sup. q̄ natura negat. imprudēs. i. stultus vī
splicz q̄n putat placere.

De leone et mure

Rigida sopito blanditur silua leoni
Cursitat hūc murū ludere prompta cohors
Pressus mure leo murē capit: ille precatur
Ille preces vibrat supplicat ira preci.
Hec tamen ante mouet animo quid mure perempto
Laudis habet/summum vincere parua pudet.
Si nece dignetur murem leo nonne leoni
Dedecus: et muris ceperit esse decus.
Si vincat minimū summus/sic vincere fraus est
Vincere posse decet/vincere crimen habet.
Si tamen omne decus sit laus/sic vincere laus est
Et decus hoc minimo fiet ab hoste minus
De precio victi pendet victoria/victor
Tantus erit victi gloria q̄ta fuit.
Abus abit/et grates reddit: si reddere possit
Spondet opem solus/fit mora parua dies.
Nam leo rethe subit: nec prodest viribus vti
Sed prodest querulo murmura damna loqui
Abus redit: hunc reperit/cernit loca/vincula rodit
Hac ope pensat opem: sic leo tutus abit.
Rem potuit tantam minimi prudentia dentis
Cui leo, dans veniam se dedit ipse sibi
Tu qui summa potes ne despice parua potentem
Nam prodesse potest si quis obesse nequit.

Hic docet nos actor q̄ nō offēdamus miserū: sed sim' misericordes sim-
plicibus: q̄ pbat dī. Mures leone dormiente erāt ī silua: cōtigit q̄ vnus
eorū curreret sup caput leonis quē ille pede suo apphēdit et ille ita cōpre-
hensus rogauit veniā dī. Da mihi veniā eo q̄ te dormiētē grauitē offē-
di. leo distulit cogitāsvtrūq̄. i. si vlcisci an ignoscere deberet. crimē ē mī-

B:

Liber

ehi magnū murī tñ fere interfecto pepercit et euz dimissit. post paucos vo
 dies leo icidit rethia: et suis viribus uti nō potuit: maxia voce rugiēs. mus
 aut ut audiuit ad eū ipetuosē veniēs. inq̃t. ne timeas parā tibi gratiā red
 dāz icepit secare dētib⁹ et rodere nervos siue cordas et laxavit artus illi⁹ i
 genio: sic mus captū leonē liberauit restituēdo siluis. sic ne q̃s miseros le
 dat. nā pdesse potest si q̃s obesse neq̃t: tūc ira p̃ci supplicat: cū p̃ces amittit
 tūc et. Allego. p leonē patiētes benignos et nobiles itelligimus. p murē
 paupes q̃ sepissime nobiles offendere p̃sumūt: quos hō nobilis posset offē
 dere sed nō vult: cogitās qualē laudē habeo i paupere si ledā eū: tādē il
 le nobilis opprimis: et nō pōt penitētiā uti. sed p̃cibus paupis liberabitur
Con. silua frigida blāditur leonē sopito. i. dormienti cohors. i. societas
 p̃ropta murū. i. illoz aīaliū cursitat. ṽbū frequētatiū. ludere huc. s. ppe
 leonē dormiētē leo p̃ssus. i. fatigat⁹ mure capit murē. ille. s. mus p̃cat leo
 nē sup. ille. s. leo. vibrat. i. refutat p̃ces. s. muris ira. s. leonis supplicat p̃ce
 s. mur tñ leo sup. movet. i. dicit hec. s. q̃ sequunt aīo. i. i suo aīo. q̃d laudis
 habes mure perēpto: p̃udet. i. ṽcū dū ē sūmū. i. potentē vicere pus. i. de
 biles et paupes si leo dignē occidere sup. murē nece. i. morte nōne. i. nūq̃d
 dedec⁹ ē leonē: et ceperit eē decus muris. q. d. q̃ sic si sūmus. i. potēs vincat
 minimū. i. debilē et fragilē vicere sic. i. talis. et vinci posset vincere. decet. i. de
 cēs ē: et vicere h̃z crimē. dedecus. tñ si oē dec⁹ sit laus vicere ē laus sic. i. ta
 lis ē hoc decus. s. vincēdi sic: fiet minus ab hoste mīmo. victoriā p̃det. i. de
 pendet de p̃ciō victi. victor erit tātus q̃ta fuit gloriā victi. mus abit et red
 dit grates si possit. i. pōt reddere. mus sup. solus spondet. i. p̃mittit opē
 leonē: si locus affuerit mora sit et dies parua sit nā p qz: quia leo subit. i. in
 trat r. et he: nec p̃et et nō: et ut viribus nō p̃dest ip̃i leonē sup. sed loqui dā
 na murmure. i. murmurose cōquerēdo dāna q̃ sibi acciderant. p̃dest leonē
 sup. mus redit ad leonē sup. et reperit hūc. s. leonē cernit. i. respicit loca et
 rodit vīcula. i. rethia. mus sup. p̃fat id ē recōp̃sat opē hac ope. leo tutus
 i. securus abit. i. recedit prudentia dentis minimi. s. muris potuit rē tātā
 id ē tā magnā. s. liberare leonē de vīculis cui. s. muri leo dās veniā dedit
 se sibi. Tu q̃ potes sūma id ē magna ne p̃et et nō despice potētē parua. nā
 p qz si q̃s id ē si aliq̃s nequid obesse. i. nocere. tñ supple potest pdesse.

De miluo infirmo.

Morbi mole iacet miluus: matrēq; precatur
 Ut superis pro se det sacra deoq; preces.
 Mater ait: mi nate deos et sacra deorum
 Resistit/recolunt impia facta dii.
 Criminis ultores pensant pro crimine penam
 Dum sacra turbasti pena timenda fuit.
 Te cogit timor esse piū: te pena fidelem
 Hic timor hec pietas cum nece seravenit.
 Qui maculat vitam mundas cur incolit aras
 Quē sua facta premunt cur aliena leuat
Edic docet nos actor ut vitā inhonestā et cōscientiā lesam nō hēamus: qz

Fabularū Esopi

I delictis orōes deo acceptabiles nō sūt: qđ pbat. b. quidā mīluus egrotās
 rogauit matrē suā vt pro eo ozaret et offerret sacrificia et placaret deos
 cui māi ait. o fili sepe deos offēdisti et sacrificia eorū turbasti rapiēdo pul-
 los et holocaustorū carnes. dī vindicant tua facta. ⁊ seipso vlciscuntur nō
 prodest tibi tua oratio: qz iam in agone penitens facta tua turpia habēt
 morbu. timere debueras qñ ipsi multa rapueras. *Allego.* p. mīluus pra-
 uos hoīes qui in extremitate vite positi recurrūt ad cōscientiā videntes qđ
 male egerūt: tūc volunt pñiam agere: sed tūc tarde est: ⁊ sic ad vltimū mor-
 te opprīmunt. ppf sua mala opera. *Fructus talis ē qđ cōmisso malo audet*
in suis malis loca ictā circuire. ¶ *Con.* mīlu⁹ iacet mole. i. pōdere morbi
 id ē infirmitatis: qđ pro et precat matrē vt det sacra. i. sacrificia: qđ p⁹ pces
 superis. i. dīs superioribus fabulose loqndo mater ait. i. dicit. o mīnate
 lesisti deos ⁊ sacra. i. sacrificia deorū. dī recolūt. i. recordātur ipia facta. i.
 tua pctā siue forēfacta dī vltiores. i. vindicatores seu punitores criminis
 i d est pcti pensant dare vel facere penam p⁹ crimine. pena fuit timenda dū
 id est qñ turbasti sacra. s. deos timor cogit te esse piū tu es pius propter tū
 morē quē hēs. de eterna dānatione. et pena. s. futura facit te eē fidelez hīc
 timor venit cū nece sera id est tarda: et hec pietas venit. s. cū nece sera. i. tar-
 da. q. d. qđ debuisset mori anteq̃ tanta mala ppetrasset cur ille sup. qđ macu-
 lat vitā. s. pctis incolit. i. adorat aras mūdās. i. altaria ⁊ sacrificia ecclie. ⁊
 cur ille sup. quē sua facta. i. pctā premunt. i. opprīmunt leuat aliena. s. fa-
 ctavel peccata.

De irundinibus et aliis auibus.

A linum pariat de lini semine semen
 Nutrit humus: sed aues tangit irundo metu
 Hic ager hoc semē nobis mala vicia minat

Uellit ex vestris semina sparsa malis.

Turba fugit sanos monitus: vanosq; timores

Arguit: exit humo semen et herbaviret.

Rursus irundo monet instare pericula: ridet

Rursus aues: homines placat irundo sibi.

Cumq; viris habitans: cantu blanditur amico

Nam preuisa minus ledere tela solent.

Nam metitur linum: iam fiunt rethia/iam vir

Fallit aues/iam se conscia culpat auis.

Utile consilium qui spernit inutile sumit

Qui nimis est tutus rethia iure subit.

Hic nos docet act. vt nō spernam⁹ cōsiliū bonū: qz qđ bonū cōsiliū sper-
nit malū inuenit. vel nō spernamus cōsilia salutifera recta ⁊ utilia: hoc ē ne-
cadamus in opprobria: qđ pbat dicens. Cū aues essent pariter cōgregate
et volentes ire ad spaciū inuenerūt quendā rusticū seminantē linū in cā-
po: et hoc p nihilo tenuerūt. videns hoc irundo dixit alijs auibus. hoc est

Liber

malū p nobis: qz ex isto lino fient rethia cū qbus capiemur. venite euella
mus eū. aues vero irundinē deriserūt. deinde vt fructificauit semē iterum
irundo dixit eis. malum est hoc venite euellamus illud. nam cuz creuerit
exinde fient rethia: et humanis possumus capi artibus. *De* verba irundi
nis deriserūt respuētes et cōsiliū. vidēs hec irūdo ad hoīes se trāstulit
sine trāsfert vt tuta esset subijciēs se eis. Aues vero q respuerunt modice
valentes audientes cōsiliū irundinis rethibus retēte fāt. Ille vero secu
rus vuit q nō habet qd timeat. *Allego.* Tu debes insudare bonis operi
bus: ne dyabolus te seducat ab eis. *Ider* aues itelligim⁹ pctōres. per irū
dinē spirituales q semp monēt eos vt se abstineāt. illi vō respuentes monē
tionē venit dyabolus et rapit p rethia. i. p opera mala et deducit eos ad in
fernū. *¶* *Con.* humus. i. terra nutrit semen linivt pariat linū de semine li
ni: sed irūdo tāgit. i. alloqēt aues metu. hic ager et hoc semē minātur nobis
vincla. i. vincula mala. vellite. i. eradicatē semina sparsa vestris malis. tur
ba. i. auiū fugit monitus sanos. i. irūdinis p qz et arguit. i. rephēdit vanos
timōres. semen. i. lint exit humo. i. ab humo: et herba viret. irundo mo
net rursus. i. iterato instare. i. obuiare pericula. aues rident rursus. irūdo
placat hoīes sibi: qz p et irundo sup. habitās cū viris blāditur cātu amico
id est dulci. nā p qz: qz tela preuisa solēt ledere minus. linū metū iā. i. de
pntivir fallit. i. decipit iā. i. de pnti aues. auis pscia. i. rea siue culpabil^r cul
pat se iā. i. de pnti. ille sup. q spnit cōsiliū vtile sumit cōsiliū inutile. ille sup.
q ē tut⁹ nimis subit. i. itrat rethia iure. i. rōne

Finit primus liber fabularū. Incipit
secūdus de gētibus volentib⁹ regem.

Abulā nata sequi mores et pingere vitam
Langit quod fugias quodq sequaris iter
Rege carens nec regis iops sine rege: nec ex
Absq iugo gessit attica terra iugum. (lex
Libertas errare negās se sponte coegit
Et pudor ob legem fortior ense fuit.
Ne libitum faceret regem plebs libera fecit.
Et que non potuit pellere iussa tulit.
Rex cepit laniare truces: punire nocentes
Queq leuanda leuās: queq premēda premens
Hos onerat nouitas ciues in lege nouella
Quod leuiter possent vix potuere pati
Urbem triste iugum querula ceruice ferentem
Esopus tetigit consona verba mouens.

¶ In principio hui⁹ secūdi libri nos docet actor q nō subdamus nos alicui
potentie vel correctioni. ille enī secure viuit q nō habet quē timeat. vt p
bat in lra di. Atheniēses liberi et simplices rege carētes bona voluntate
sibi seruiebāt. sed adepti praua pscia regē sibi pntui petierūt inē se. q im

Fabularum Esopi

probos compesceret: potētes puniret: quo facto multi frebant et puniebantur: sed quia graue erat pati plebis citat et leges quod erat eis incōsuetū denūciabant cōuersi in peniam. Allego. o tu quod liber es nō uēdas libertatē tuā p tpa libue: ne puenias in damnatōem ppetuā. p atheniēses intelligimus xpīanos quos xp̄s redemit suo precioso sanguine. ¶ Cō. fabula nata sequi mores et pigere. i. scribere uitā tāgit. i. demōstrat iter quod fugias. i. fugere debeas: et tangit iter quod sequis. fra attica. i. sic appellata carēs rege: nec p et iops. i. paup regis. i. ppter carētiā regis nec exlex. i. nō sine lege rege id ē sine rege v̄ rege carēte: et sine iugo. i. sine seruitute portauit iugū. i. fuit utē libertas negās errare. i. deuiare coegit se spōte. i. q hī tates illi⁹ tre sub miserūt se spōte iugo. i. seruituti regis et pudor. i. verecūdia fuit. fortior id est crudelior ense ob legē id est ppter legē quā dedit eis rex. plebs exi stēs sup. libera fecit. i. ordinauit regē: ne faceret libitū. i. volūtātē suā et intulit iussa. i. pcepta q nō potuit pcellere. i. tollere. rex leuās q̄s leuāda. i. tallias et redditus siue emēdas et p̄mēs. i. opprimēs q̄s p̄mēda. i. opprime da cepit laniare. i. vexare siue punire truces. i. crudeles et malefactores et punire nocentes. nouitas onerat hos ciues in lege nouella. potuere pati vix illud sup. quod possent pati leuiter si nō fecissēt regē. esopus mouens. i. dicens v̄ba cōsona tetigit v̄bē ferentē iugū. i. seruitutē ceruice. i. i capite querula. i. cōquerente.

De ranis petentibus regem

Dum nihil auderet ludentes ledere ranas
Supplicuere ioui ne sine rege forent
Iuppiter huic voto risum dedit/ausa secūdas
Rana preces: subitum sentit in anne sonum
Nam ioue dante trabem/trabis ictu flumine moto
Demersit subitus guttura rauca timor.
Placato rediere metu videre tigillum
Stando procul regem pertimere suum:
Ut nouere trabem per se non posse moueri
Pro duce fecerunt tertia vota ioui.
Ira iouem mouit: regem dedit. intulit idrum
Idrus hiante gula cepit obire lacum
Clamitat ecce lacus morimur/pie iuppiter audi
Iupiter exaudi iuppiter affer opem.
Nos sepelit venter nostri sumus esca tyranni
Aufer cedis opus/redde quietis opes.
Ille refert: emptum longa prece ferte magistrum
Quid dicet eternus ocia spreta metus.
Omne boni precium nimio vilescit in usu

B iiii

**Sitque mali gustu dulcius omne bonum:
Si quis habet quod habere decet sit letus habendo
Alterius non sit qui suus esse potest**

Hec fabula respondet precedenti concordans eam: in cuius concordantia dicit actor, quod non subiiciamur nos alicui potius cum simus liberi: quod probat dicens rane neminem timentes et in palude libere ludentes rogauerunt iouem ut haberet regem. Cum vero peterent iupiter risit: sed ranis sero clamantibus: trabs de super cecidit de celo in medio fluminis loco regis data. trabs vero fluminis motu ranas perterritas diu tacere coegit: sed tandem rane redierunt placido motu respicientes trabem videntes quod non erat nisi vni lignum ascenderunt de super et illudebant. itaque producere fecerunt ioui vota. Iupiter commotus misit eis ydum loco regis quod mox singulas ranas deuorauit. rane vero sciens se perditas clamabant. O iupiter succurre nobis quia morimur omnes. Iupiter ait Dederam vobis regem humilem quem renuistis et clamastis: sustinete ergo quod habetis. Allego. per iouem deum intelligimus. per ranas iudeos: quos cum educeset de terra egypti tetrauerunt eum dicentes. Numquid panem poterit dare ad manducandum? deus vero misit eis manna de celo. illi autem per crapulam non luerunt contenti esse et iterum deum ad iram provocauerunt. tandem deus misit eis coturnices: sed multi ex eis prius mortui sunt quam comedisent. **C**on. dum per quoniam quoniam nihil per non et aliquid: non auderet ledere ranas ludentes rane super. supplicare ioui illi deo secundum fabulas ne forent. id est essent sine rege. iupiter ille deus dedit risum huic voto. id est orationi rana ausa facere super. secundas preces scilicet sonum subitum in animum. id est in aqua. nam per quia: quia ioue dante trabem in flumine id est a qua moto. id est mota ictu trabis: timor subitus. id est trabis demersit id est submersit guttura rauca. id est ranas: quia audito trabis sonitu omnes ille rane sub aquis fugerunt non audentes exire pro timore metu placato id est permissio. rane super. redire videre tigillum id est trabem et per timere suum regem. id est trabem stans. percul id est a longe ut pro postquam: postquam nouere. id est nouerunt trabem non posse moueri per se fecerunt tertia vota ioui per duce. id est ut haberet regem ira mouit. id est commouit iouem et iupiter super. dedit regem. id est ranis et intulit id est intus posuit ydum. id est colubrum quasi dicat quod posuit colubrum in fra lacum id est ranas exites in lacu gula hians id est aperta lacus clamat id est rane exites in lacu clamitant. O iupiter ecce morimur o iupiter pie audi nos supple iupiter exaudi: iupiter affer. id est presta opem. venter. id est cor. lubri sepelit nos et sumus esca nostri tyranni. id est colubri aufer. id est tolle opus cedis. id est mortis. id est colubrum et tredde opes detis. id est libertatis. ille. id est iupiter refert. id est dicit ferte. id est sustinete magnum. id est regem emprum longa prece. meretur nus. id est meror perpetuo: in quo perpetuo eritis exites sub regis potestate vindicet omnia scripta. id est libertates in quibus eratis dum rege carebatis omne precium boni vile scit in nimio usu: quod per omne bonum sit dulcius gustu mali. id est per gustationem mali. Si quis. id est si aliquis habet illud super. quod decet. id est decens est hunc sit letus. id est iocundus habendo illud super. ille super. quod potest esse suus. id est in sua potestate et libertate non sit alterius. id est sub potestate alterius

De accipitre et columbis.

Accipitrem milui pulsorum bella columbe
Accipiunt regem: rex magis hoste nocet

Fabularum Esopi

Incipiunt de rege queri q̄ sanius esset

Milui bella pati q̄ sine Marte mori.

Quicquid agas sapiēter agas: et respice finem

Ferre minora volo ne grauiora feram

Hic docet actor ne incurram⁹ periculum vel malū: q̄a inter duo mala min⁹ malū est eligēdū: q̄d pbat dī. Quedā columbe volētes turbatiōem milui euadere accipitrē in regem elegerūt: sub cuius p̄tate defēsiōe se saluas putabāt. iste vō fingēs culpam et corruptōez faciēs cepit eas deuorare magis q̄ miluus. tūc ex illis ait vna. leuius et melius esset pati bella milui q̄ sub accipitris p̄tate esse. Allego. plus valet aliquid pati p̄p̄ deum q̄ p̄p̄ gloriā hui⁹ mūdi. p̄ colūbas p̄ctōres q̄ dyabolū sibi i regē elegerūt q̄ trahit ad infernū: vbi ē fletus et stridor dētū. Accipiter vō dīci scdm̄ bat. i sūma suar nō accipit. **C**ō. colūbe accipiunt accipitrē regē. i. p̄ rege pulsurū. i. depulsurū bella milui. i. illius aus q̄ defenderet eas a miluo rex accipit nocet magis. i. colūbis hoste. i. miluo eas deuorādo. columbe sup. incipiūt q̄ri. i. cōq̄ri de rege. i. de accipitre. dicētes sup. q̄ pati. i. sustinere. bella milui eēt san⁹. i. securi⁹. i. leui⁹ q̄ mori sine Marte. i. sine bello ipsi⁹ milui. agas sapiēter q̄cqd agas sup. et respice finē. i. actus tui. volo ferre id ē pati minora me. p̄t et nō feram. i. patiar grauiora id est peiora.

De fure et cane

Brevocante canem protenso munere panis

Spreto pane canis talia verba mouet

Ut sileam tua dona volunt: furtiq; laborant

Esse locum/panem si fero cuncta feres:

Fert munus mea damna tuum/latet hamus in esca

De priuare cibo cogitat ille cibus

Non amo nocturnū panem plus pane diurno

Aduena plus noto si placet hostis ero

Non rapiet nox vna mihi bona mille dierum

Nolo semper egens esse semelq; satur

Latratu tua furta loquar/nī sponte recedas.

Hic silet ille manet: hic tonat ille fugit

Si tibi quid detur cur detur respice/si des

Cui des ipse nota/teq; gulose doma.

Hic docet act. ne amittam⁹ p̄petua vt intelligamus q̄ vtile et q̄ inutile sit ad t̄ps b̄vīnere et ad t̄ps egere: q̄d pbat dī. Quidā furventes ad cuiusdā domū patrīfamilias vidēs canē impediētē loca furti porrexit panē volēs eū placare. Cui canis dixit. Nō das hūc panē gratis: s; vt rapias q̄ custodio. si te sustinerez auferres q̄ cupis. q̄s mihi panē daret deinceps cū fame fuero motus q̄s dabit: nolo gustu amittere cibū p̄petuū. tuā gra

Liber

tiāvel tua munera nolovt os meū cesset imo poti⁹ latraboꝝ familiā susci-
rabo et te furē invocabo: si manes nō silebo. Allego. iste fur est demon p-
sentās bona opa hui⁹ mūdi vt possit auferre aīaz quā de⁹ dedit tibi. p do-
mū: deū. p canē: quēlibet hoīez cauētē se a dyabolo. ¶ Lō. fure vocante
canē munere pteso. i. pntato. s. cani per ipz furē canis mouet. i. dicit talia
verba pane spreto. i. ifutato. o fur sup. tua donavolūt. i. redrūtvt ego sup.
sileā. i. taceā qz p et laborant locū. i. occasionē furti eē. i. adesse si fero. i. si
porto vñ accipio panē. s. quē mihi pntas feres id ē portabis siue furaberis
cūcta. s. bōa mei dñi tuū munus fert mea dāna. ham⁹ latet i esca ille cibus
s. tu⁹ paniscogitat pūare me cibo. i. pane dñi mei nō amo pl⁹ panē noctur-
nū. i. vni⁹ nocti pane diurno. i. qtidiano aduena. i. alien⁹ nō placet mihi pl⁹
noto id ē cognitoꝝ hostis nō placet mihi pl⁹ hero. i. dñō meo vna nox nō
rapiet id ē nō tollet mihi bona mille dierū. nolo eē egens. i. paup sp: qz p
et satur semel ego sup. loquar id ē manifestabo tua furra latratu nisi rece-
das spōte. hic. s. canis silet id ē tacet ille. s. fur manet hic. s. canis tonat id ē
latrat ille. s. fur fugit. si qd id ē si aliqd deē tibi respice cur id ē ppe qd deē
tibi: si sup. des ipe id est tuīpe nota id ē considera cui des: qz pꝝ o gulose
doma. i. castiga te. s. per sobrietatem.

p. f. u. f. r. u.

De succula et lupo.

Alt lupus vt pariat maturū succula fetum
Seq⁹ noui curam spondet habere gregis
Sus ait: hac cura careas/ mihi nolo mīstres
Horrent obsequium viscera nostra tuum
ꝫ procul vt tutos liceat mihi fundere fetus
ꝫ procul et pietas hec erit apta mihi.
ꝫ pro natis natura iubet timuisse parentes
ꝫ sine dato verbis hic abit/ illa parit.
ꝫ tempore non omni non omnibus omnia credas
ꝫ qui misere credit creditur esse miser

¶ Hic docet actor vt malis et pueris nō credamus nec eoz pñlia: qz pro-
bat dicēs. Lū sus quēdā ptu cōueniret venit ad eā lupus dicens. ꝫ sus pa-
rias absqꝝ vicio vt fūgar obstetricis vice: generes fideliter et custodiā lo-
cum diligenter. Succula videns lupū loqui fallaciter: cōsiliūꝝ monitōem
repudiavit dicēs. Ille cures de ptu meo: qz nolo te grauare ꝫ hāc custodiā
sꝫ si recesseris secure pariā. qz olim tu et mater tua fuerūt neqꝫ. recedente
eo statū peperit illesa: qꝫ si credere voluisset ifelicissime peperisset. Allego.
p lupum dyabolū: p suem hoīem qꝫ ptermittit delectatōez hui⁹ mūdiꝝ na-
tis. i. bonis opibus repellit dyabolū a se. ¶ Lō. lup⁹ vult. i. redrit vt succu-
la. id est illū aīal pariat fetū. i. suos succulos qz pꝝ lup⁹ sup. spōdz. i. pmit-
tit se habere curā gregis noui id ē succulōꝝ. sus ait. id est dicit: tu supple
careas hac cura. nolo qꝫ tu sup. mīstres. i. seruias mihi nostrā viscera. i. no-
stri succuli horrēt. i. abhorrēt tuū obseqū id est seruitiūꝝ ꝫ. i. vade recede
ꝫ procul id ē lōge vt liceat. i. licitū sit mihi fundere id ē parere fetus. i. natos
tutos. i. securos ꝫ. i. recede ꝫ procul: ꝫ hec pietas erit apta id ē cōueniēs mihi

Fabularum Esopi

natura iubet pro natis. i. pro filiis. sine dato verbis hic. s. lupo abit id est
recedit illa. s. sus parit. non credas: oia omibus loquentibus sup. non omni
tempore id est in aliquo tpe. ille sup. qui credit misere id est temere credi
tur. i. dicitur esse miser

De terra que murem peperit

Terra tumet tumor ille gemit: gemitusq; fate-
partum: fere perit sexus uterq; metu: (tur
Lū tumeat tellus mōstrat se magna daturā
Horrent et trepidant et prope stare timent
In risum tumor ille redit: nam turgida murem
Terra parit/iocus est quod fuit ante timor
Sepe minus faciūt homines qui magna loquuntur
Sepe gerit nimios causa pusilla metus.

¶ Hic docet ne terreamur ab his q̄ nō sūt timēda. et ne timeamus eos q̄
garrulantur: qđ pbat di. Quidā mons inflabat q̄s volēs aliqd parere: ita
q̄ oīs fra circūquaq; turbata fuit: s; post gemit⁹ mōs peperit murē. fama
hui⁹ post diuulgata est. vñ q̄ magis moribūdi erāt dūalnerūt p loco illuz
timorē hñtes. Allegoria. per murē magnates q̄ paupibus minant⁹ eos
occidere volunt. vñ illū ille timor redit in risus. fructus talis est. nolite ti-
mere illos q̄ corpus occidere volunt: sed illū qui corpus et aīam occidere
pōt. ¶ Con. fra tumet. i. inflat. ille tumor gemit: q; p et gemit⁹ fateatur id
ē notificat partū. vterq; sex⁹. i. vir⁹ et mulier⁹ p̄t fere. i. q̄si metu. i. p̄e timo-
re cum tellus tumeat mōstrat se daturā magna. hōiēs et mulieres sup. hor-
rēt. i. dubitant⁹ et trepidāt. i. cursitāt et timent stare ppe. ille tumor redit. i.
vñ in risū: nam p qā: q; fra turgida. i. inflata vel grossa parit murē et illud
sup. quod fuit timor ante. i. p̄us est iocus. i. ludus vel risus. homiēs sup. q̄
loquuntur magna faciunt sepe min⁹ q̄ loquant⁹ sup. causa pusilla. i. parua
gerit nimios metus id est magnos metus

De lupo et agno.

Quam grege barbato dū ludit iunior agnus
Tendit in hunc lupo dissona verba mouēs
Cur olidā mūda sequeris pl⁹ matre capellaz
Lac tibi preberet dulcius ipsa parens
Est prope festina matrem pete munere matris
Lac bibe/nam seruat vbera plena tibi.
Agnus ad hec: pia crapra mihi lac dulce propinat
A vice matris alit/me vice matris amat.
Nec mihi sed domino prodest me viuere. viuo
Ut metat a tergo vellera multa meo
Ergo mihi prestat nutriri lacte caprino

Liber

Quod lac matris habens mergar in ore tuo
Omnes vincit opes securam ducere vitam
Paupertatis nihil quod miservsus opum
Nil melius certo monitu/nil peius iniquo
Consilium sequitur certa ruina malum.

Hic docet actor ut non adheream⁹ iniquo consilio videtes quod sit quod consulat: quod probat di. Quodam agno ludente in capras lupus transiens de ppe ait illi Capra non est mater tua tamen hac fetidam istudam quere sequris? cum si mater tua esset daret tibi lac dulcius. pete ergo quere illam que te genuit et tulit te in ventre novem menses. Agnus ait. At tamen non quere illam que me genuit: sed eam que me diligit et nutrit loco matris Agnus timens ab hoc grege discedere dixit. mihi non prodest vivere cum domino meo qui colligit multavellera de dorso meo. melius est igitur mihi vivere de lacte caprino quam repascere fauces tuas matrem petendo Allegoria. per agnum quolibet hominem. per lupum dyabolum. per capram delectationes huius mundi. fructus talis est quod aliquis conversus non debet exire claustrum ob delectationes huius mundi: ne veniat dyabolus deducens eum in ignem eternum. **C**on. dum per quoniam: quoniam agnus iunior ludit cum grege barbato. id est. antequam lupus redit. id est. profertur verba dissona. id est. discordantia mouens in hunc. id est. agnum cur sequeris capellam olidam. id est. fetentem plus mris munda. ipsa paries. id est. mater preberet id est daret tibi lac dulci⁹ ipsa parens super. id est. mater est ppe. festina. id est. propera huc accedere pete. id est. quere matrem: et bibe lac munere matris. nam per quod mater suppleuerat tibi vbera plena. id est. lacte agnus dixit super. ad hec. id est. que dicta sunt capra pia pro pinat. id est. ministrat mihi lac dulce: et alit. id est. nutrit me vice matris. id est. loco matris et amat me vice matris nec pro et non: et me vivere non prodest mihi: sed domino meo super. vivo. ut ipse dominus meus super. metat. id est. sumat mris vellera id est multas lanas in meo ego. id est. dorso siue corpe ergo nutriri lacte caprino prestat mihi quod ego super. habens lac mris mergar. id est. deuorer in tuo ore. ducere vitam securam vincit. id est. superat omnes opes. id est. diuitias miservsus opum. id est. diuitiarum nihil pro non et aliquid: non est aliquid quod paupertas. nil pro non et aliquid: aliquid non est melius certo monitu: nil pro non et aliquid non est peius iniquo monitu certa ruina. id est. malum siue damnum sequitur consilium malum.

De viro et eius cane.

Arimauit natura canem pede: dente iuuenta
Hic leui s hic mordax fortis et inde fuit
Tot bona furatur senium: nam roboze priuat
Corpus/dente/genas/et leuitate pedes
Hic leporem prendit/fauces lupus exit inermes
Illusum domini verberat ira canem
Reddit verba canis: dum me pia pertulit etas
Nulla meum potuit fallere preda pedem.
Defendit senij culpam laus ampla iuente
Nunc mea vis cecidit/facta priora vigent.

Fabularum Esopi

Nullus amor durat nisi fructus seruet amorem
 Quilibet est tanti munera quanta facit
 Magnus eram dum magna dedi/nunc marcidus annis
 Vileo. de veteri mentio nulla bono.
 Si laudas quod eram/quod sum culpae propter
 Si iuuenem recipis/pellere turpe senem
 Se misere sciat seruire qui seruit iniquo
 Parcere subiectis nescit iniquus homo.

Illuc docet actor ne corripiamus senes ac debiles: quia tempore iuuentutis erant amabiles et fortes quod probat dicitur. Quidam canis fuit in iuuentute valde carus domino suo capiēdo lepores et alia feras diuersas: sed grauatū senectute dentes gerens ebetes lepore quē cepit non valēs tenere perdidit: quē dominus iratus percussit. Canis ait domino suo. cum conualui diligebas me: cum fortis erā honorabas me: cum cepi bona laudabas me: postquam senui nulla mentio facta est de probitate mea. at tamen laus iuuentutis defendit culpā senectutis. **A**llego. Quicquid facis non ultra vires tuas facias: ita quod vires tuas inutiliter expendas in vanitatibus huius mundi: per canem quēlibet hominem. per venatorē: delectationem huius mundi. per dominum canis dyabolum: quia ipse per hominem malas delectationes huius mundi. cum homo deficit viribus rapit eum impetuosus et ducit ad infernum. **C**onsequenter natura armanit id ornavit canem pede dente iuventa id est iuventute huius. scilicet canis fuit levis. hic fuit mordax et fuit fortis. inde senium id est senectus furatur tot bona. nam senius super priuat corpus roborē. id est fortitudinē: et priuat genas dente et priuat pedes levitate id est levitate huius. scilicet canis praedit id est capit lepore id est illud animal lepus exit fauces inermes. id est debiles et sine dentibus ira domini oberat canem illusum. canis reddidit id est perfert verba dicens nulla praeda potuit fallere. id est evadere meum pedem: dum per quoniam: quoniam eras pia. id est iuuenis. prulit me id est dum iuuenis erā laus iuvene. id est iuventutis ampla. id est magna defecit id est prohibuit culpam senis. id est senectutis mea vis cecidit nunc priora facta vigent id est huius vigorē nullus amor durat. nisi fructus seruet a more. Quilibet est tanti honoris vel meriti quanta facit munera. dum per quoniam: quoniam dedi magna erā magnus: et nunc ego supple marcidus id est plenius vilius id est displiceo nulla per nonnulla mentio non est de bono veteri. id est antiquo si laudas supple illud quod eram: culpae illud supple quod sum: est supple propter id est verecundum si recipis id est laudas iuuenem. pellere id est depellere senem est turpe. ille super qui seruit hoc supple iniquo id est malo sciat se seruire misere: homo iniquus id est malus nescit parcere subiectis suis supple.

De leporibus a silva fugientibus.

Silva tonat fugiunt lepores: palus obuiā venit
 Fit mora: respiciunt ante/retroque timent.
 Dum vibrant in mente metus: se mergere pati
 Sic metuunt ranas stagna subire vident
 Unus ait: sperare licet non sola timoris

Liber

Turba sumus: vano rana timore latet
 Spem decet amplecti / spes est via prima salutis
 Sepe facit metui non metuenda metus
 Corporis est leuitas et mentis inertia nobis
 Ista metus causam suggerit: illa fugam
 Sic metuat quicumque timet ne mole timoris
 Spe careat / grauis est spe fugiente timor
 Speret qui metuit morituro s'viuere vidi
 Spe duce victuros / spe moriente mori.

¶ Hic docet actor ne inferamus uobis malū ppter impedimenta momē-
 tanea: et q' spemus melius licet peius patiamur: qd' pbat di. Quidam le-
 pores cōmoti ppter s' repitū vnius arboris cadētis in silua s' siluū ierūt ne
 precipitarent in silua ppter timores assiduos. venerūt ad littus cuiusdā flu-
 uij vbi rane steterūt multe: et vidēs vnus leporē q' aliq's piecit trabē in flu-
 uio et rane timuerunt et fugerūt in quadā parte fluuij dixit. Nō solū nos
 turbati sumus vano timore: imo etiā rane timuerūt valde. spē sustineam?
 vite: qz sepe post diē mestū seqtur lux aurea. sepe post diē pluuiālē sequt
 tur claritas diē. Allego. nō sis in fide pusillanimis: ne cito cadas i' despa-
 tionem: vt lepores. s' si peccasti age pniaz rediēs ad fidē: et amplius uoli
 peccare ex hīs stabilis fidē recipiēdo. Per lepores: hoīes. p' strepitū arbo-
 ris extremitatē. 2. ¶ Con. silua tonat id ē retondit vel clamat ppter lap-
 sum alicuius arboris lepores fugiūt. palus venit obuia. s. leporibus mo-
 ra fit. i. lepores cessauerūt fugere et respiciūt ante: q' p' timēt retro: dū p'
 quādo: q' vbiāt. i. cogitāt vel reuoluūt metus. i. timores in mente vidēt
 ranas pati se mergere et subire stagna metu. i. timore: qz leporibus fugiē-
 tibus et transeuntibus ppe ranas: rane intrabāt aquā vnus. s. lepus ait id ē
 dicit l' s. i. licitū est spare. i. attendere v' expectare. nos sup. nō sumus sola
 turba. i. societas timoris. i. nos soli lepores nō sumus tm̄ in timore: qz ra-
 na latet timore vano. decet. i. decēs est nos sup. amplecti spē. spes est priā
 via salutis. metus. i. timor facit sup. nō metuēda. i. nō timenda metui id ē
 dubitari leuitas corporis est nobis: et inertia mētis. i. intellectus ē nobis
 id est q' sumus leues corpore: et graues siue grossi intellectu ista. s. inertia
 mētis suggerit nobis metus. illa. s. leuitas corporis suggerit nobis fugā
 ille sup. quicūq' timet id est dubitat metuat. i. dubitet sic. i. taliter ne p' vt
 et nō: vt nō careat spe mole. i. pudore timoris. timor ē grauis id ē onero
 sus spe fugiente. i. recedente. ille sup. q' metuit. i. dubitat speret. i. spē ha-
 beat vidi morituros viuere spe duce. i. ducēte: et vidi supple homines victus
 ros mori spe moriēte id ē recedēte.

De hedulo et lupo.

¶ Apra cibū querens hedulum cōmēdat ouili
 Hunc illi solida seruat ouile sera.
 Platum cauta parens monitu premunit amico

Fabularum Esopi

Ut lateat ne sit in sua damnavagus.

Hic latet: ecce lupo mouet ostia voce caprina

Exprimit: ut pateant ostia clausa petit.

Sta procul hedus ait caprizas gutture falso

Cum male caprizes te procul esse volo.

Quia mea sis mater mentitur imago loquendi

Rimula quae video te docet esse lupo.

Inrita natozum cordi doctrina parentum

Cum pariat fructum spreta nocere solet.

Hic docet act. ut sequamur p̄siliū vtile fugiēdo iutile: qđ p̄bat dī. **Q**ue dā capra cū iret ad prata siliū in stabulo suo relinquēs monuit eū non exire: qđ nō esset vagus ī sua dāna: sed ut lateret. capra extente lupo veniēs inuēit ostia exprimēs vocē caprinā. ad quē hedulus p̄ rimulas respiciēs ait. Sta p̄cul a me nō itroibis. male exprimis vocē matris mee: nō ut amicus sed ut inimic⁹ volēs sāguinē meū. **A**llego. tu debes esse obediēs: qđ qđ parētes tui iubeāt te facere hoc facias: et ita cor tuū claudas ut sis mūdus ab om̄i vicio. p̄ capras sp̄iales hominē vel p̄es. p̄ hedū quēlibet hominē: qđ ip̄i semp̄ amonēt ut claudāt os ei⁹: ne lupo. i. dyabolus veniat ī trās cor alicuius. **C**on. capra q̄rens cibū cōmēdat hedulū ouili. sera solida. i. firma seruat hūc. i. hedulū illi. i. capre: qđ clausit eū cū clauī parēs. i. mater. cauta. i. sapiēs p̄munī natū. i. hedum monitu amico. i. dulci et fidelit̄ lateat: ne p̄t et nō sit vagus ī sua dāna. i. p̄cula hic. i. hedulus latet ecce lup⁹ mouet. i. cōmouet ostia: et exprimit. i. loquit̄ voce capina. i. ad modū capre et petit ut ostia clausa pateāt. i. aperiant̄ hedus ait. i. dicit. **E**lup̄ p̄ sta p̄cul. i. longe caprizas. i. assimularis capre gutture falso et cū caprizes male volo te esse p̄cul. ymago loquēdi. i. fictio tua loquēdo mentiē qđ sis mea mat̄: rimula. i. parua aptura quae video te docet. i. notificat esse lupū doctrina parētū inrita. i. incitata cordi natoz ex̄is sup̄. spreta. i. neglecta solet nocere: cū p̄ quīs: quīs pariat. i. gñet ut afferat fructū. i. vtilitatē.

De rustico et angue.

Rustica mensa diu nutritum nouerat anguem

Humanam potuit anguis amare manum

Gratia longavi subitā mutatur in iram

Gra per anguineum dirigit arma caput.

Vulneris actor eget: se vulnere credit egenuū

Angui provenia supplicat: anguis ait.

Non ero securus cum sit tibi tanta securis

Dum cutis hec memorat vulnera scripta sibi.

Qui me lesit item ledet si ledere possit

Expediit infido non iterare fidem

Libet

Sed qz te piguit sceleris/scelus omne remitto
Nam gemitus veniam vulnere cordis emit.
Qui primo nocuit vult posse nocere secundo
Que dedit infidus mellavenena puto.

Hic docet actor ne teneamus fidē infidelibus: et ne habitemus cū sus-
spectis q̄ aliquo mō offendere possunt: qđ pbat di. Serpens vnus ī domo
cuiusdā rustici cōsuevit habitare vt nutriet illū: sed non longo tempore
post hūc cepit odire: quē vulnerās post modicū tps cecidit in paupertatem
rusticus credēs colubrū esse cām sue paupertatis putans itez fieri diues si
serpēs sibi pepcisset pctm qđ fecerat rogauit eum. Qui ille ait: qz penites
parco tibi: s; tñ nisi cicatrix dorsī mei clausa ⁊ sanata fuerit nō credā fides
integrā redire nec in gratiā recū: sed obliuiscere sequi perfidiā. Allego.
qn̄ offendisti deū age penitētiā ⁊ ipse p̄cet tibi: tñ pctā tua in conspectu dei
sp̄ sunt ostensa ⁊ ei⁹ mīa. p serpentē deū. p rusticū quēlz hoīez. **C**on-
mēsa rustica id est rustici nouerat. i. cognouerat diu. i. longo tpe anguē. i.
serpentē nutritū. s. p rusticū anguis id ē serpēs potuit id est debuit amare
manū hūanā. s. rustici q̄ eā nutrierat. Gratia longaviri mutat in irā subitā
ira. s. viri dirigit arma in anguinē caput. i. caput serpētis actor vulneris
eget id ē cōdolet ⁊ credit se esse egenū. i. miserū vulnere id ē p̄p̄ vuln⁹ qđ
fecerat angui. ⁊ supplicat angui p̄venia id ē petit angui veniā anguis ait
id ē dicit nō ero securus: cū tāta. i. tā magna securis sit tibi. dñ. p qñ: quā
do mea cutis. i. pellis memorat id est recordatur vulnera scripta id est fas-
ta sibi ille supple q̄ lesit me ledet itē est iterū si possit ledere. expedit id ē
expediēs est nō iterare: fidē īfido. sed qz piguit te sceleris id ē qđ nō me to-
talit̄ lesisti seu interfecisti remitto tibi oē scelus. i. pctm nā p qz qā gemit-
tus cordis emit veniā vulnere. ille sup. q̄ nocuit p̄io vult posse nocē scōo
mella q̄ infidus dedit puto esse sup. venena.

De ceruo et oue

Ceruus presente lupo oui sic intonat: amplū
Vas tritici debes reddere redde mihi.
Sic iubet esse lupo: paret timor: ista iubenti
Namq; die fixo debita spondet ouis
Fit mora ceruus ouem vexat pro federe/ceruo
Inquit ouis: non stant federa facta metu.
Abdeceuit presente lupo quecunq; fateri
Abdeceuit fraudem pellere fraude pari.
Cum timor in pacto sedet promissa timore
Arent: nil fidei verba timentis habent.

Hic docet actor qđ non inferamus alicui iniuriā vt nō impleam⁹ ea q̄ nō p̄-
cipimus qđ pbat di. Quidam ceruus artabat ouē p modio tritici dicens
hoc mihi dedisti: ⁊ vt fortior esset adiuit lupū q̄ p̄bare disposuit ⁊ iudicare

Fabularū Esopi

ouis coacta & victa pmissit reddere licet nō acceperit. die monitiōis assigna-
ta ceru⁹ ad ouē p suo debito venit. cui hec ait. pmissio facta metu nō stat
in federe. q̄cqd pmittēdo cōfessus sū totū feci resistēdo fraudi tuez etiam
lupi. Allego. qūcūq; ppter fauorē malū aliquid pmissisti post irā non faci-
as. p ceruū prauos hoīes. p agnos simplices & iustos quos calūniatores
isti sepe trahūt in causā dicētes hoc mihi teneris. p lupū iniquos iudices
q̄ affirmāt & iubēt ea q̄ nō tenent p soluere. ¶ Con. ceruus intonat. i. dicit
oui sic. i. talit̄ lupo p̄nte tu sup. debes reddere mihi sup. vas amplū id est
plenū tritici. i. de tritico redde mihi. lupo iubet eē sic id est taliter iste ti-
mor paret. i. obedit iubētī. i. lupo nā p qz: q̄a ouis spondet. i. pmittit red-
dere sup. debita die fixo. i. ordinato p lupū mora fit. ceruus vexat ouē p fe-
dere. i. pmissione ouis inq̄t. i. dicit ceruo federa. i. pmissiones facte metu
nō stant. i. nō tenent. me decuit. i. decēs fuit fateri id est p̄fiteri cūcta lupo
p̄nte. me decuit pellere fraudē. i. deceptionem fraude pari id ē simili pro-
missa timore arēt. i. annihilant cū p qn: qn timor sedet in pacto: nil p non
et aliquid verba timentis nō habent aliqd fidei id ē nō habēt fidem.

De musca et caluo *Syrphus*

Quæca premit caluū: muscā vult p̄mere caluus
Et muscam feriat se ferit: illa ridet.
Caluus ait: parca iubet vicina iocari

Si ferioz rides/si feriare cades.

Sospes ero decies ictus: semel icta peribis

Est mea prompta mihi gratia surda tibi.

Ture potest ledi ledens vt ledat in illum.

Unde brevis cepit lesio magna redit.

¶ Hic docet actor ne inferamus malū alicui: ppter qđ nosmetipsi possumus nocere dicēs: qđ cū qđā eēt calu⁹ venit ad eū musca ⁊ cepit eū pūgere et mordere aculeo suo: qui volēs muscā ferire magis se ferit. Qui ait calu⁹ p caviā facit te ridere ⁊ letari. nūqđ nescis si millesies pcutiā me nō mihi nocebit? man⁹ enī mea mihi ē levis s; erit tibi grauis ⁊ maligna qz semel tacta pibis: s; si ego feriā me millesies nō dolebo. Illego. p hoc itelligē dū est qđ resistendū ē ad quos mala q̄ nobis occurrūt. ppter deū. p caluū bonos homīes. p muscā p̄uos qui sepe iustos cruciant: sed tñ sustinere debem⁹ ppter deū. **¶** Qđ. musca p̄mit. i. attēdiat vel pūgit caluū. calu⁹ vult ledere. i. pcutere muscā ⁊ calu⁹ sup. ferit svt feriat muscā. illa. i. musca ridet. caluus ait. i. dicit parca. i. morōvicina id ē. p̄p̄inqua iubet te iocari tu sup. rides: si. p qđ: qz ferioz si feriare id ē feriar. cades. i. morieris. ego sup. ictus. i. percussus decies ero sospes: s; tu icta id ē p̄cussa semel pibis. mea grā ē p̄rompta mihi ⁊ surda tibi. ledēs potest ledi iure. i. rōe vt ledat. magna lesio reddit. i. v̄titur in illū. vñ brevis lesio sup. cepit id ē incepit

Bevulpe et ciconia.

Aulpe vocante venit: speratq; ciconia cenam
Fallit auem liquidus vulpe vocante cibus

Liber

Cum bibit illa cibos: solum bibit illa dolorem
Hic dolor invulpem fabricat arma doli.
Sunt pauci mora parua dies auis inquit: habemus
Fercula que sapiunt dulcis amica veni
Hec venit: hec vase vitreo bona fercula condit
Ac solam recipit formula vasis auem.
Laudat opes oculis vasis nitor: has negat ori
Formula: sic geminant visus odorque famem.
Sic vulpes ieiuna redit: sic fallitur audens
Fallere: sic telo leditur ipsa suo.
Que tibi non faceres alijs fecisse cauto
Vulnera ne facias que potes ipse pati.

Cum dicit actor quod non faciamus alijs ea que nobismetipsi videntur esse contra-
ria: et quod nos timeamus delusiones: quod probat dicitur. Ciconia sociata est vulpes ciconie
vulpes semper exus callida et fallax invitavit ciconiam ad suam cenam. Prius
itaque cena parata et escis paratis dedit ei in vase plano comedere: de qua tibi non
poterat propter amplitudinem vasis et latitudinem humiditatis cene: quia dedit si-
bi fercula humida que debebant esse liquida vertendo ciconiam. Post modicum
temporis ciconia volens reddere talionem: invitavit vulpem. omnia fercula proponens
in vase vitreo habere formam longam: ita quod nullo modo vulpes caput suum im-
ponere poterat: sed tamen per vitrum fercula dulcia ibi addita vidit. Ciconia ait
vulpi. Epulare ut satieris in convivio meo sicut ego in tuo feci. At illa re-
spondens ait. Bene sapiunt ista cibaria. Allego. Nota fide esse tenendam quam pro-
misimus fideliter deo et ei servire cum omni devotione. unde dicitur. Eadem mensura
qua mensi fueritis remetiet vobis. pro vulpe quolibet hominem: quod cum portat ad
baptizandum queritur credis in deum? Et respondetur. credo. et promittit fideliter fides
observare. Ciconia venit: quod pro et sperat cenam vulpe vocare. cibus li-
quidus. id est. clarus fallit. id est. decipit autem. scilicet. ciconiam vulpe vocante autem super. cum illa
scilicet. vulpes bibit cibos. illa. scilicet. ciconia bibit solum dolorem quod bibere non poterat
hic dolor fabricat. id est. cogitat arma doli id est. fraudis in vulpe. id est. contra vul-
pem dies sunt pauci. id est. in numero et mora est parua. id est. post modicum tempus
avis inquit. id est. dicit. scilicet. vulpi. nos super. habemus fercula id est. cibaria que sa-
piunt o dulcis amica veni. hec scilicet. vulpes venit. hec. scilicet. ciconia condit bona
fercula vase vitreo id est. in vase vitreo ac pro et formula id est. parua forma va-
sis recepit solam autem. nitor vasis laudat opes. id est. epulas oculis. scilicet. vulpis. for-
mula. scilicet. vasis negat. id est. denegat has. scilicet. opes ori. scilicet. vulpis quod pro et visus et odor
dictarum epularum geminant. id est. augmentant famem. scilicet. vulpis vulpes recedit sic
id est. taliter ieiuna et vulpes super. audens. id est. presumens fallere. id est. decipere fal-
litur. id est. decipitur. et ipsa vulpes super. e leditur sic suo telo. id est. deceptione. et tu
ipse super. cauto fecisse alijs ea que non feceris tibi: ne pro et et non: et non fa-
cias illa vulnera que tuipe non potes pati

De lupo et capite superbo

Fabularum Esopi

Dum legit arua lupus repit caput arte supbū
 Hoc erat humanis ars preciosa genis.
 Hoc lup⁹ alternovoluit pede verba resoluēs
 Sinevoce genas o sine mente caput.
 Fuscatur extinguit cordis caligo nitorem
 Corporis: est animi solus in orbe nitor.

Hic docet actor ut magis adipiscamur intellectū q̄ pulcritudinē: quod
 pbat. d. quidā lupus transiens p cāpum: vnius mortui caput inuenit pul
 cerrimū: et cepit mouere suis pedibus. d. caput q̄tā pulcritudinē et deco
 rem habes. sed cerebro cares in quo consistit sapiētia. Allego. q̄ plus va
 let scientia q̄ secularis potētia. p caput hoīem et decor ē hui⁹ mūdi itelli
 gimus q̄ sūt sinevoce. i. sine sapiētia diuina. vel etiā supbīz dimites possūt
 intelligi p caput. lupus. i. de⁹ ait. o vos decorez depicti huius mūdi bonis
 sed heu sinevoce. i. gratia mea ⁊ regno patris mei. **C**on. dū p qñ: qñ lu
 pus legit arua. i. pgit per cāpos reperit caput supbū arte ars p̄ciosa erat
 hoc genis humanis. lupus voluit. i. reuoluit hoc caput sup. pede alterno
 id ē nūc cū vno pede ⁊ nūc cū altero dicēs o interiectio admirantis: miroz
 has sup. genas eē sup. sinevoce: ⁊ miroz hoc esse sine mēte. i. sine intellectu
 caligo. i. obscuritas cordis. i. itellectus fuscatur. i. obfuscat ⁊ extinguit id ē
 annihilat nitorē corporis. solus nitor animi. i. aīme ē laudād⁹ sup. i. orbe

De graculo et pauone *guy*

Graculus inuento nitidi pauonis amictu
 Se polit/et socias ferre superbit aues.
 Quem fore pauonem pauonis pēna fatetur.

Pauonum generi non timet ire comes.
 Pauo dolum sentit: falsi pauonis honorem
 Increpat: et domitam verberare nudat auem
 Muda latet: sociosq; fugit/minuitq; pudorem
 Sic putat hunc diro corripit ore comes.
 Ascensor nimius nimium ruit aptus in ymis
 Est locus hic levis/est illa ruina grauis.
 Qui plus posse putat q̄ sua natura ministrat
 Posse suum superans se minus esse potest.
 Si tibi nota satis nature meta fuisset
 Nec vilis nec inops nec sine veste fores.
 Cui sua non sapiunt alieni sedulus auceps
 Quod non est rapiens desinit esse quod est.

Hic docet actor q̄ nō usurpemus nobis bona aliena. et vltimus contēti

his q̄ nobis natura cōtulit. qđ pbat di. Graculus inuentis pēnis pauonis
sevestit pauonibus se sociando. Cū ergo scientes pauones graculus vsur
pare sibi pēnas suas verberabāt ipm denudantes. hec aut sic cōfusa et glo
ria sauciata ad ppiū genus nō audebat renerti. qđ prius spreuit. fugit la
tenter: et socia sua corripuit cū di. Et quid tibi pfuit diligere aliena vesti
menta: et mō aiosa apparens depopulata exiliū patiēdo. tuti⁹ et melius
erat seruare q̄ natura cōtulit q̄ expulsionē pati et derisum. Allego. p gra
culū hypocritā q̄ tegit nequiciā vultu angelico. ad vltimū tñ denudatur
cōfusus sicut graculus. Hypocrita dñ ab ypos qđ est supficies et crisis au
rum quasi aureā supficiē hñs. p pauonē patrē spūalē. ¶ Cō. graculus po
lit. i. ornat se inuēto amictu. i. vestitu pauonis nitidi. i. pulcri et superbit
ferre aues socias. i. alios coruos. ille sup. quē pēna pauonis fatetur fore
id ē eē pauonē nō timet ire comes generi pauonū pauo sentit. i. cognoscit
dolū: et increpat honorē falsi pauonis: et nudat. i. spoliat aue domitā id ē
castigat a verberare auis sup. exñs nuda latet: qđ p fugit socios. i. alios cor
uos: qđ p et putat se sup. eē minimū pudore. i. Necūdia comes. i. ali⁹ soci⁹
. i. ali⁹ coruus corripit. i. corrigit vel castigat hñc. i. coruū ore duro. i. rostro
crudeli ascensor nimius. i. q̄ nimis alte ascēdit ruit. i. cadit nimū. i. nimis
loc⁹ ei⁹ sup. ē aptus in ymis. i. bassis. hic. i. ascensus est leuis. illa ruina est
gravis ille sup. qui putat plus q̄ sua natura ministrat. i. dat superans suū
posse potest esse minus se. Si meta nature fuisset nota tibi satis: ne. p non
nō fore avilis nec inops sine veste. ille sup. cui sua nō sapiunt id est sufficiūt
existens supple auceps id est raptor sedulus id est providus alieni id est
de rebus alienis rapiens illud supple quod nō est scilicet nomen vel famā
alienam desinit esse illud supple quod est.

De mula et mulione

Mula rapit cursum. nam mulam mulio cogit
Aule musca nocet vulnere siue minis.
Cur pede sopito cursum tempusq̄ moraris
Te premo te pungo pessima curre levis.
Mula refert: quia magna sonas vis magna videri
Nec tua facta mihi nec tua verba nocent.
Nec te sustineo sed eum quem sustinet axis
Qui mea frena tenet qui mea terga ferit.
Audet in audacem timidus fortisq̄ minatur
Debilis audendi cum videt esse locum.

¶ Hic docet actor q̄ nō noceam⁹ fortioribus nec molestem⁹ potentes vi
cēs. Mula quedam cū traheret currū dñi sui cū mercimonijs: musca sedit
i femore fastidiēdo cū aculeo suo sugēdo sāguinē dicit sic. ego te pūgo ⁊ p
mo currere curre velocius. Cui dñā mula respondet: qz magna sonas vis
magna videri. verba tua non timeo: s; eū qui me regit ⁊ mea frena tenet
Allego. q̄ ppter passionē huius mūdi nō debes recedere a deo et bonis
operibus. p mulā bonos ⁊ deuotos hoīes. p currum penitentē. p ea q̄ fa
cebant in curra bona opera. p rusticum iesū xp̄m. p muscā prauos hoīes

Fabularū Esopi

qui sepius bonis hoībus mīnantur et cruciant eos: sed tu sustineas passi-
ones istas ppter deum. ¶ Con. mula rapit cursū. nā. p qz: qz multo cogit
mulā ire sup. musca nocet mule vulnere: siue pvel: vel minis o mula sup.
tur moraris id est retardas cursum: qz p et: z tps pede sopito. i. pigro: pre-
mo te pūgo te. o pessima curre levis id ē leuiter. mula refert id est dicit. o
musca sup. vis videri magna: qz sonas magna: nec p non tua facta non no-
cent mihi sup. nec tua verba premūt me sup. nec p nō: et n̄ sustineo te s; eus
quem sustinet axis id ē dorsū meū sustinet: q̄ tenet mea frenā: q̄ ferit mea
terga. hō supple timidus audet. i. presumit facere aliqd sup. i. audacē id ē
contra audacē qz p debilis minatur fortī cū. p qñ qñ videt locū. i. tempus
audendi esse id est adesse.

De formica et musca.

Musca mouens lites formicam voce sagittat
Se titulis ornat turpiter ipsa suis.
Torpes mersa cauis: leuitas mihi q̄ritur alis
Dat tibi fossa domum: nobilis aula mihi
Delicie sunt grana tue: me regia nutrit
Mensa: bibis fecem/ sed bibo dulce merum
Quod bibis a limo fugis: mihi suggerit auū
Quod bibo: saxa premis/ regia sarta premo.
Ede cibis potu thalamo cum regibus vtor
Regine teneris oscula figo genis.
Non minus vrentes mittit formica sagittas
Et sua non modicum spicula fellis habent
Ludo mersa cauis/ nescit tua penna quietem
Sunt mihi pauca satis/ sunt tibi multa parum.
De letam iubet esse cauis/ te regia tristem
Plus mihi grana placent/ q̄ tibi regis opes
Tenatur mihi farra labor/ tibi fercula fructum
Hec mihi pax mellit: toxicat. ille timor.
Abundo farre fruor/ tu sedas omnia tactu
Cum nulli noceam/ cuilibet ipsa nocēs
Est mea parcendi speculum/ tua vita nocendi
Sunt mea que carpo/ non nisi raptā voras
Ut comedas viuis/ comedo ne viuere cessem
De nihil infestat/ te fugit omnis homo.
Unde petis vitam rapitur tibi vita palato

Liber

Dulciavina bibens/fel necis acre bibis
 Si negat ala tibi ventosovita flabello
 Aut nece vinceris/aut semiviva iaces.
 Si potes estiui dono durare fauoris
 Letera si parcut non tibi parcit hyems
 Dulcia pro dulci/pro turpi turpia reddi
 Verba solent/odium lingua fidemq; parit.

Culic docet actor vt nō laudem⁹ nosmetipsos et ne vitaperemas alios dicē-
 cēs. factū est litigiū inter formicā et muscā q̄ illaz esset nobilior et melior et
 q̄ melius viveret. Igif musca ait. Sū pōr nobilior et nō potes meis laudē
 bus cōpari. nā vbiq; hoīes comedūt sū pōr in tactu et in gustu. insup se-
 deo sup caput regis: et dñab⁹ dulcia oscula figo: et sic actor hoc dicit in lra
 vsq; ibi. Hō minus. Et formica musce respōdet i hūc modū. Tu improbe
 laudas importunitatē tuā: nūq; i cōiuto inuitatavens. Reges et nobiles
 dñe et matrone te odiunt: vbiq; accedis odiosa depelleris: et mīme in
 estate volas: et in hyeme bruma adueniēte subito peris moriendo: s; ego
 delictosa sum in estate et secuta in hyeme teneo me incolumē in caernula
 mea: et vbiq; sunt mihi gaudia. tu vō in tristitia semp moraris et cum timo
 revivis. Allego. q; nullus debet gloriari in sua malicia: testāte psalmista
 Quid gloriaris in malicia? p̄der muscā iudeos q̄ dicunt suā legē eē bene-
 dictā et ea q̄ faciūt. et etiā dicūt se comedere bona fercula. p̄ formicā spiri-
 tuales q̄ sepe a pravis hoīb; derident: et tñ ipsi dicūt. nemo nos contur-
 bat: et venit hyēs. i. dyabolus vel dies iudicij q̄ istos pueros et hoīes morte
 opprimit et ducit in gehēnā ignis vbi est flet⁹ et stridor dentū. **C**on. mu-
 sca mouēs lites sagittat. i. excitat formicā voce: ipsa. i. musca ornat se tur-
 piter suis titulis dicēs sup. o formica sup. torpes. i. pigritatis mersa. i. de-
 mersa vel inclusa cauis. i. caernis fre leuitas q̄ritur mihi alis. i. suz leuis
 causantibus: alis meis fossa dat tibi domū. i. fossa ē tibi domus: et aula no-
 bilis est domus sup. mihi. tue delictie. i. dapes sūt grana. mēs. i. regia. i. regē
 nutrit me. i. nutritor i mensa regis. tu sup. bibis fecē: sed ego sup. bibo me-
 rū. i. vinū dulce. illud sup. qd̄ bibis sugis a limo. i. terre aux suggerit mi-
 hi illud sup. quod bibo. i. bibo in vase aureo. tu sup. premis saxa. i. rupes
 vel lapides. et ego sup. premo sarta regia. ego sup. vroz. i. viuo vel habito
 cū regibus equalis sup. ede tibi potu et thalamo. i. camera: et figo. i. im-
 primo oscula gentis teneris regine. formica mittit sagittas. i. v̄bavel locu-
 tiones non vrentes minus id est non minus inturiosas vel pūgentes spicu-
 la id est sua argumēta siue v̄ba non hūt modicam fellis id est malicie di.
 Ego existēs supple mersa id ē inclusa cauis ludo. tua penna id ē ala nescit
 quietē quia semp laborat pauca sūt satis mihi. multa sūt pax tibi sufficiē-
 tia supple inbet. i. prebet me esse letā cauis. i. in caernis. et aula sup. re-
 gia iubet te esse tristē. grana placent plus mihi q̄ opes. i. diuitie placeant
 sup. tibi labor meus supple venat. i. querit mihi farra. i. grana frumenti
 furtū venat tibi fercula. i. epulas: q̄a quicqd̄ comedis furaris hec pax id ē
 requies mellit mihi. ille timor. i. furti toxicat tibi. ego sup. frūor id ē vroz
 farre. i. frumēto tu fedas oīa tactu. nulli. p̄ non tolli cū ego sup. nō nocēā
 vlli id est alicui ipsa id ē. tu ipsa nocēs cui libet. mea vita ē speculū parcē

Fabularum Esopi

di. tua vita ē speculū nocēdi illa sup. q̄ ego carpo sunt mea. tu sup. non voras. i. nō comedis nisi rapta. i. furta. tu sup. vinis vt comedas. ego supple comedo: ne p̄v̄t nō vt nō cessē vinere. nihil p̄ nō t̄ aliqd̄: aliqd̄ nō īfestat. t̄ molestat me. oīs hō fugit te. vita rapit̄ tibi palato. i. a palato vñ petis vitā t̄ bibenavina dulcia bibis fel acre necis. i. mortis ala ventosa teta id est p̄culsa flabello illo īstrumēto negat se esse tibi aut viceris nece aut facis se mīuina. si potes durare dono fauoris estini. si ceta p̄cūt tibi sup. h̄yēs nō parcit tibi dulcia v̄ba solent reddi p̄ dulci verbo sup. t̄ turpia solent reddi p̄ turpē v̄bo. lingua parit. i. generat odii: q̄ p̄ et fidem

De lupo et vulpe.

Respondere lupo de furti fraude tenetur
Vulpes: causa vocat/ hic petit/ illa negat
Similis est iudex docti non errat acumen

Judicis/ archanum mentis in ore legit.

Judicium figit/ poscis quod poscere fraus est

Uisq̄ fidem de re quam negat ipsa fides

Tu bene furta negas te vite purior vsus

Liberat/ hanc litem pax domet: ira cadat.

Simplicitas veri fraus est puerpera falsi

Esse solent vite dissona verba tue.

Sordibus imbuti nequeunt dimittere sordes

Fallere qui didiscit fallere semper amat.

Illuc docet actor ne simus fallaces et ne sim⁹ exactores dicēs. lup⁹ accusabat vulpē p̄ latrocinto corā iudice: et elegerūt sibi iudicē simiū q̄ nouit eorū maliciā et discordiā. vidēs itaq̄ lupi seuciā et cognoscens vulpis illatā calūniā: iudiciū inquit inter vos cōstituā: et lites v̄ras figā. Tu lupe queris qd̄ nō p̄didisti: et tu vulpes nō debes qd̄ non subtraxisti. habete pacem et estote cōcordes: et hoc est qd̄ dī. Allego. Nemo est tā sanctus quin dyabolus tēptet eum: qz sua ausus fuit calliditate tēptare dñm nrm̄ iesū xp̄m et quid tūc erit de nobis: p̄ lupū intelligim⁹ dyabolū. p̄ vulpē deuotos homines quos demon semp̄ temptat. per simiū deum qui scit omnia secreta hominis. **C**ō. vulpes tenetur r̄ndere lupo de fraude furti. cā vocat eos sup. hic. i. lupus petit. illa. i. vulpes negat. simi⁹ est iudex: et acumen. i. altitudo docti iudicis nō errat: et iudex legit. i. p̄fert archanū. i. secretū mētis in ore iudicis sup. figit. i. affirmat iudiciū dicēs sup. o lupe poscis. i. requiris illud sup. qd̄ peteris ē fraus. i. deceptio: q̄ p̄ et vis fidē de re quā. i. rem ip̄a fides negat. o vulpes tu negas bñ. i. inite furta vsus purior. i. p̄fectior vite tue sup. liberat te. pax domet. i. pacificet hanc litē: ira cadat. i. recedat simplicitas veri. i. veritatis est fraus id est deceptio et puerpera falsi id est fallitatis. o lupe tua v̄ba solēt esse dissona id est discōnēntia tue vite: homines sup. imbuti sordibus nequeunt dimittere sordes. ille supple q̄ didis scit fallere amat. i. cupit semper fallere.

De homine et mustella

Liber

Predaviri predovirum mustella precatur
 Daveniam debes parcere/parce mihi
 Quod caret hoste dom⁹: quod abest a sorde fa
 Esse meum/pro me te rogat ergo faue. (tetur
 Servitio me redde tuo: mihi redde laboris
 Premia/pro dono sit mea vita mihi.
 Ille refert/operum debetur gratia menti
 Non operi/gratum mens bona reddit opus
 Nemo licet prosit nisi vult prodesse meretur
 Nam prodesse potest hostis obesse volens.
 Cum nihil prodesse mihi prodesse putabas
 Hostibus ipsa meis et meus hostis eras.
 Non mihi monstra necans: sed eras tibi prouida soli
 Sic panem poteras rodere sola meum
 Hanc meo pinguis: mihi da pinguedinis vsum
 Damno penso necem digna perire peri.
 Nil honorat factum nisi facti sola voluntas
 Non operis fructum: sed noto mentis opus

¶ Hic docet actor ne seruamus indignis. officii enim qd malis exhibetur
 septus in pena conuertit: qd pbat di. Queda mustella cu i domo cuiusdam
 rustici fuisset et multos mures occidisset: ab eodem capta e. vnde rogauit
 eum dicens. Bone rustice parce mihi: qz purgasti domum tuam. et ab hosti
 bus liberasti. ille rñdit. Nō ppter me fecisti: sed ideo capis mures vt inde
 possis vitam et famē recreare. et si ppter me fecisses: veniam pmeruisses
 qz impinguata es bonis pluribus. vñ utilitatē mihi psta ex inde et sic eam
 interfecit. Allego. qz deus nō respicit magna obsequia: sed affectū cuiusli
 bet. vñ salo. Quicqd agant homines intentio iudicat omēs. Pter mustel
 lam ypocritā qui ppter hoīm laudem se facit deuotum: tandē moritur et
 ducitur ad penam: q incipit se excusare q bñ fecerit in seculo. Pter rusti
 cū deum vel dyabolū. **¶** Cōstrue. mustella pdo. i. latro existēs sup. pda vi
 ri precat virū. tu sup. daveniam. mihi debes parcere. parce mihi meū eē fa
 tetur id est testificat illud supple. quod. i. propter quod dom⁹ caret hoste
 id est mure et fatetur illud sup. quod. i. propter quod domus abest id ē de
 ficit a sorde domus sup. rogat te p me. ergo faue id ē obedi redde me tuo
 seruitio. redde mihi premia laboris. mea vita sit mihi pro dono. ille scilicet
 homo refert id est dicit gratia operū debetur menti et non operi. mēs
 bona reddit opus gratum. nemo p nonz homo: homo non meretur licet
 prosit si non vult prodesse. nam pro quia: quia hostis volens obesse id est
 nocere potest prodesse cum prodesse mihi non putabas prodesse supple
 mihi eras hostis meis hostibus scilicet muribus. et eras meus hostis nō
 eras necans monstra id est mures mihi tantum supple. sed eras prouida
 tibi soli. tu existens supple sola poteras rodere sic id est taliter meum

Fabularum Esopi

panē. tu sup. es pinguis meo pane. da mihi vsum pinguedinis. penso. i. rē
compenso tibi necem pro damno: tu existens digna perire peris: nil p nō
aliquid: aliqd nō honorat fructū id ē opus nisi sola voluntas facti id ē ope
ris nō noto fructum opis sed noto opus. i. intentionem mentis

De rana et boue

Equari vult rana boui: tumet ergo tumentī
Flatus ait. cessa pro boue tota nihil
Rana dolet: meliusq; tumet/ pmit ille tumētez
Vincere non poteris: victa crepare potes.
Fortius iratam verat tumor: illa tumoris
Copia scindit eam/ viscera rupta patent.
Cum maiori minor conferri desinat/ et se
Consulat et vires temperet ipse suas.

Illuc docet actor ne nos nostris maioribus oparemur. qd pbat di. Que
dam rana videns in prato bouē pascentē replentē suas gulas volens sibi
equari tumebat: quā nat⁹ ei⁹. s. rane vidēs ait. Cessa p boue: qz tota nihil
es respectu bouis. Audien vero rana verba nati tumebat. cui natus iter
ait. nō poteris equari boui: sed potius scidet te nisi cesses. tūc magis irata
rana se totis viribus tumebat: et statim viscera ei⁹ rupta sunt. Ergo dicitur
quibusdam hominibus fatuis. Nolite inflari ne rumpamini sicut rana. Alle.
p ranā supbiā. p filium eius conscientia: qz sp dicit tibi conscientia desiste
a malo et fac bonū. nā frangit de⁹ oēs supbū. ¶ Con. rana vult equari id ē
equalis esse boui. et rana tumet. ergo natus. i. filius ait. i. dicit tumētī. i.
matri. o mater sup. cessa id ē tace. tu sup. tota: nihil p nōz aliquid: nō es a
liquid p boue id est cōtra bouē rana dolet. s. p pēverba filij q; p et tumet
melius. filius dicit sup. ille. s. bos premet id ē opprimit te sup. tumentem
tu nō poteris vincere bouē. et tu sup. exis victa potes crepare. Fortius tu
mor verat ranā sup. iratā. illa copia tumoris scindit eā. s. ranā viscera rup
ta id est fracta patēt. i. videntē minor desinat id est dimittat vel fugiat con
ferri id est equari maiori: et consulat sic: et ipē. s. maior temperet id ē mo
deret suas vires id ē fortitudinē vel potestatem.

¶ Secundus liber fabularū finit

Incipit tertius. De leone et pastore.

Sollicitus prede currit leo: spina leonem
Vulnerat: offendit in pede mersa pedem.
Fit morsa decursu/ leuitas improuida lapsum
Nempe facit/ leso stat pede turba pedum.
Uix egrum finit ille dolor: saniemq; fatetur
Maior idē loquitur vulneris ipse dolor
Sic ledit miseros for tuna medetur eisdem
Hoc est cur medicum plaga leonis habet.

Nam leo pastorem reperit. pastorq; leoni
 Pro dape tendit ouem: respuit ille dapem.
 Supplicat et plagam tenso pede monstrat: ac ille
 Orat opem/pastor vulnere soluit acu.
 Exit cum sanie dolor/et res causa doloris
 Hic blando medicam circuit ore manum
 Sospes abit/meritumq; notans in corde sigillat
 Tempore deleri gratia firma nequit.
 Hic leo vincla subit/romane gloria prede
 Hunc habet et multas mulcet arena feras
 Ecce necis penam pastori culpa propinquat,
 Clauditur in medius: et datur esca feris.
 Hunc leo presentit/petit hunc. timet ille/timenti
 Hec fera blanditur/sperat abitq; timor.
 Nil feritatis habens ludit fera/cauda resultat
 Dum fera mansuescit se negat esse feram.
 Hunc tenet/hunc lingit/pensatq; salute salutem
 Nulla finit fieri vulnere/nulla facit.
 Roma stupet/parcitq; viro/parcitq; leoni
 Hic redit ad siluas/et redit ille domum.
 Non debet meritum turpis delere vetustas
 Accepti memores nos decet esse boni.

Hic incipit tertius liber vltimus. In principio dicit actor q; beneficia
 multis benefactorib; nris: licet post longu tps. et habeam? carita-
 te circa eos qui subueniunt nobis in aliq caritate sine necessitate.
 qd pbat di. Quidam leo errans p silua calcavit sup spinam q inhesit ei? pede
 postea collecta sanie in ei? pede claudicavit. nunc vero dolore copulsus me-
 dicu qstuit q posset mederi hui? spinam. et ecce inuenit quedam pastore: cui ap-
 propinquas pede porrexit. pastor turbat? de aduetu leonis obtulit ei ouem
 p dape: putas eu escam qre. leo vero non escam sz poti? medicinam qrens exteso
 pede stetit an eu. videns pastor tumorem vulneris accepit aculeum vel subulam ape-
 rit vuln? q facto exiit spina cu sanguine. tunc leo sentiens se sanatu: in pciu
 laboris: custodis manu lingebat: et astans lateri resupsit. tuter abijt inco-
 lumis. Post aliquatulu leo iste capt? e a romanis et missus in custodiam:
 et hoc evsqs hic. Ecce necis. Ista posic exponit p sniam huius fabule. Et
 similis capt? e pastor et adduct? crimie mortis: datur bestiis ad deuorandu
 siue ad manducandu. vbi leo suadens seruaf: q cu videret eu cognouit q ille
 eu medicatus esset. et accedens mitis suabat eu. et nihil nocuit ei: imo ab
 alijs bestiis ptextit. tunc pastor intellexit eu ee que olim sanauerat. tunc roma

Fabularum Esopi

Invidētes leonē hoīez suare mirat⁹ est vehemēter: et q̄sūt cām ab hostia
rio. q̄ rñdit hoc esse cā beneficiū mutui. tradit statim vita et volūtas et liber
tas vnicuiq; tā leonē q̄ pastori ad domum suā redire. Allego. q̄ nos debe
mus bñfacere eis q̄ nobis aliqñ bñfecerūt: et maxime notis. Per leonem
peccatōrē: q̄ cū satis peccavit ī mūdo currit ad pastōrē. i. ad sacerdotē. ut
sibi eripiat spinā. i. ut sibi det pñas. p pētis. ille vō timēs dat modicū pñe
et tandē morit⁹ mittit ad purgatoriu: et ille sacerdos similiter morit⁹. ille
peccatōr incipit p eo orare ut eripiat a pētis. videns popul⁹ roman⁹. i. deus
tantā pieratē eripit ambos. ¶ Con. leo sollicit⁹ p̄de currit. spina vulnerat
leonē et spina sup. imersa. i. inclusa ī pede offēdit. i. verat pedē. s. leonis mo
ra fit de cursu. nēpe p qzqz leuitas improuisa facit lapsum turba. i. socie
tas pedū stat pede leso. ille dolo⁹ sūt id est reliq̄t vix leonē sup. egrū q̄ p
et fatetur sanū. i. rabie tpe dolo⁹ maior vulneris loq̄tur. i. testat idē: fortu
na ledit sic. i. talit⁹ miseros et fortuna medet eis dē. s. miseris hoc ē cur pla
ga leonis hēt medicū: nā p qzqz leo repit pastōrē: q̄ p et pastōr tendit id
est offert onē leonē p dape: ille scz leo respuit dapē scz onē ille scz leo sup
plicat pastori sup. et mōstrat plagā pede tenso. i. onso ac p et orat id est res
quirit opem. pastōr soluit id ē apit vulnera acu. i. cū illo instrumēto dolo⁹
exit cum sanie. i. rabie et res exis sup. cā dolo⁹ exit. hic. s. leo circuit ma
nū medicā ore blādo. i. suauī. leo sup. sospes. i. san⁹ abit id est recedit: q̄ p
et notās meritū sigillat. i. firmat illud meritū inq̄ in corde suo supple gra
tia firma neq̄t deleri tpe. i. lōgitudine tps. hic leo subit id ē it rat vincula
id est rhetia glia p̄de romane hēt hūc. s. leonē et arena. i. carcer mulcet id ē
detinet multas feras. ecce culpa p̄pinat pastori penā necis id ē mortis. pa
stor sup. claudis ī medijs. i. in carcerib⁹ et dat esca. i. p esca feris. leo p̄sentit
hūc. s. pastōrē et petit. i. querit hūc pastōrē sup. ille scz pastōr timet hec feras
scz leo blādū timēt. i. pastori. pastōr sup. spat id ē recipit spē q̄ p et timor
abit. i. recedit fera. s. leo nil p nōt aliqd: nō hz aliqd feritatis. i. crudelitas
tis ludit id est iocatur et resultat. i. gaudet cauda id ē cū cauda dū feras scz
leo māsuescit. negat se esse ferā leo supple tenet hūc. s. pastōrē q̄ p et pen
sat reddere supple salutē p salute. leo supple nulla p nōz vlla nō sūt id ē
patit fieri vlla vulnera pastori supple nulla p nōz vlla nō facit vlla vulnera
pastori. roma stupet: q̄ p et p̄cit viro: q̄ p et: et p̄cit leonē. hic. s. leo redit ad
siluas: et ille. s. pastōr redit domū. verustas turpis nō debet delere meritū
quasi dicat: bona facta longo tempore obliuioni dari non debēt decet id ē
decēs est nos eē mēiores boni accepti

De leone et equo.

Quodet equ⁹ pratu: petit hūc leo / cura leonis
Hunc mouet ut fiat esca leonis equus
Inquit equo. mi frater aue / fruor arte medēdi
Et comes et medicus sum tibi / paret equus
Sentit equus fraudes. et fraudi fraude resistit
Abente prius texens rhetia fraudis ait
Quesitus placidusq; venis: te temporis offert
Gratia. te rogat. pes mihi sente grauis

Liber

Hic fauet. instat equo subiecto vertice calcem
Imprimat/et sopit membra leonis equus.

Vix fugit ille sopor/vix audet vita reuerti

Vix leo colla mouens respicit: hostis abest.

Sic leo se damnat patior pro crimine penam

Nam gessi speciem pacis et hostis eram.

Quod non es non esse velis/quod es esse fateris

Et male quod non est qui negat esse quod est.

Hic docet actor ne fingam⁹ nos eē tales quales non sumus: quod pbat
di. Cum quidam leo videret equum unum pascentem in vno prato accessit
ad eum se fingens esse medicum. equus sentiens fraudem eius non repu
diavit eū: et finxit se habere spinā in calce. Cui ait. Venisti succurrere mihi?
dū leo accessisset ad eū vt sibi spinam euelleret impōsit calcem in frōte leo
nis: et sic leo graui⁹ vulneratus est: et seminiuus iacuit in terra. post mo
dicū temporis resumens vires suas erexit se et dixit. Non immerito passi⁹
sum: quia eram inimicus: et ostendebam me eē amicus. Allegoria. Per
equum quemlibet hoīem. Per leonem delectationez. Construe. Equus
tondet pratum. leo petit id ē querit hunc. s. equū cura id ē diligentia leo
nis mouet hunc scilicet equum vt equus fiat esca leonis leo supple inq̃t
id est dicit equo. mi frater aue. ego supple fruor id est vtor arte medendi
et ego supple sum comes et medicus tibi. equus sentit. i. cognoscit frau
des. i. dolos et resistit fraudi fraude. equus sup. texens. i. recolēs prius re
thia id est preparatiōes fraudis mente id est in mente ait. i. dicit. o leo sup.
venis q̃stus et placidus gratia tēporis affert. i. adducit siue portat te pes
me⁹ sup. grauis. i. pōderosus mihi sente. i. p̃p̃ spinā rogitat te. hic. s. leo
fauet. instat. i. appropinquatur equo et imprimat calcem in capite leonis
supple. et equus sopit. i. cōdormit membra leonis. ille sopor. i. cōdormitio
mēbroz fugit. i. recedit vix. vita audet reuerti vix. leo mouēs colla vix re
spicit. hostis abest. leo se dānat id est cōdemnat sic. i. taliter. ego sup. pa
tior penam pro crimine. nam p q̃ gessi id ē portavi speciē id est similitudi
nez pacis id est amicitie eram hostis. i. inimicus. non velis esse illud supple
quod nō es? fateris id est fatearis eē illud supple q̃d es? ille facit supple
male id est false et peruerse qui negat esse illud supple q̃d ipse supple non
est. et qui negat esse illud supple quod ipse est.

De equo et asello

Audet equus faleris: freno sella q̃ superbis

Ista quidem vestit aureus arma nitor

Obstat asellus equo/vicus premit art⁹ asellū

Clerat onus/tardat natus eundo labor.

Quod sibi claudit iter sonipes inclamat asello.

Occurris domino vilis aselle tuo.

Vix tibi do veniam de tanti crimine fastus

Fabularum Esopi

Cui via danda fuit libera dignus eram.
 Supplicat ille minis: transitque silendo timorem
 Fit timor et surda preterit aure minas
 Summus equi declinat honor dum vincere tentat
 Vincitur/et cursum viscera rupta negant
 Priuatur faleris/freno priuatur honesto
 Hunc premit assiduo reda cruenta iugo.
 Hunc acuit tergum macies: labor ulcerat artus
 Hunc videt hincque locos audet asellus iners.
 Dic sonipes vbi sella nitens vbi nobile frenum
 Hec tibi cur macies: cur fugit ille nitor.
 Cur madet hic gemitus: cur illa superbia cessat:
 Vincat elatos iusta ruina gradus.
 Stare diu nec vis/nec honor/nec forma/nec etas
 Sufficit: in mundo plus tamen ista placent
 Viue diu sed viue miser: sociosque minores
 Disce pati: risum det tua vita mihi.
 Pennatis ne crede bonis/te nulla potestas
 In miseros armet/nam miser esse potes.

¶ Dicit actor: quod non spernamus pauperes di. Quidam equus ornatus nobili freno et sella obutauit cuidam asino onerato pondere in via ardua. et quia viam sibi citius non parauerat dixit asino. Qualiter ausus es transire coram me? Nonne bene eram dignus quod tu retrocederes et pares viam mihi? Ille vero terrore illius tacuit et preterijt surda aure. Non longo tempore post ruptus in currendo: et ecce milicia despectus fumum magnum duxit rustice et inhoneste suscipiens. ibat ergo quodam die in via certa asinus predictus: et ecce ille equus pascebatur: quem videns asinus risit dicens. Quid tibi profuerunt illa ornamenta preciosa quibus me despiciebas et modum vile ornamentum geris: et dum tu officium agis: ergo tua vita sit mihi risus in perpetuum. Ille. per equum superbos et neque quod bonos simplices concutiat: quod cito transeunt. per asinum bonos et humiles quod a superbis opprimuntur vel spernunt. non debes despiciere simplices: quia omnia transibunt preter amare deum. ¶ Non equus gaudet faleris. id est ornamentis que per et superbit freno et sella. quippe. id est certe nitor. id est splendor aureus vestit ista arma. asellus obstat. id est obuiat equo. vicus et parua via premit artus id est latera aselli super. onus vexat asellum. labor natus. id est euentus propter laboris pondus tardat. id est retardat asinum super. eundo. sonipes. id est equus factens cum pede sonum in clamat asello quod claudit id est impedit sibi iter. o aselle vilis occurris tuo domino. do veniam tibi vix pro crimine tanti fastus. id est superbie. ego supple eram dignus cur via libera esset danda ille super. supplicat minis equi supple que per et transit timorem silendo id est tacendo timor fit. scilicet asello per equum et

Bib. Hec. Genouefa. Paris

Liber

assinus sup. pterit. i. trāsit minas. i. equi aure surda. honor sumus id est al-
 tus siue supbus equi declinat. i. deprimi. equus supple. duz. p qñ: qñ ten-
 tat id ē nitiū vincere et viscera rupta. i. fracta negāt. i. phibēt cursum scilz
 equo. equus supple priuat faleris. i. ornāmētis: et priuat freno honesto re-
 da id ē currus vel cadriga cruēta id est molestās equū vsqz ad cruorē pre-
 mit hūc scz equū assiduo iugo. i. cōtinuo pōdere macies. i. maceratio acuit
 tergum hūc. i. equo labor vicerat id ē lacerat vel vulnerat armos id est la-
 tera. i. equi asellus iners id est pigervidet hūc. i. equū: qz ptaudet id ē pre-
 sumit facere sup. iocōs hūc id est in hūc equū dicēs sup. o sonipes dic mihi
 supple vbi ē supple sella nitēs. i. resplēdens. et vbi est supple frenū nobile?
 Cur hec macies id est maceratio: qz macer erat est tibi? Cur ille nitor fu-
 git id est recessit cur hic gemitus manet in te sup. cur illa superbia cessat?
 Ruina iusta id est merita. vindicat gradus elatos. i. honores: nec p nō vis
 id est robur nō pōt supple stare diu id ē longo tempore nec honor potest
 stare diu nec forma pōt stare diu nec etas sufficit in mūdo: tñ ista scilz ma-
 la q tibi acciderūt placēt mihi plus: o sonipes sup. viue diu. i. longo tpe
 sed viue miser. i. miserabilis et maledictus: qz pro et disce id est adisce pati
 id ē sufferre socios minores te sup. tuavita dat risum mihi: ne p non: non
 crede bonis pennatis. i. altis nulla potestas armet te in miseros. id est in
 pauperes. nā p qz: qz tu potes esse miser id est pauper.

De equis et auibus.

Quadrupedes pugnāt auibus: victoria micat
 Spes onerata metu veratvtrumqz gregem.
 Linqvit aues q sumit auis devespere nomē
 Nec timet oppositi castra subire gregis.
 Armataues aquile virtus et viribus implet
 Et monitu: torpet altera turba metu.
 Amp lexatur aues vlnis victoria letis
 Pro titulo penam transfuga sumit auis.
 Uellere nuda suo pro plumis vulnera sumit
 Edictumqz subit: ne nisi nocte volet.
 Non bonus est ciuis qui prefert ciuibz hostem
 Utiliter seruit. nemo duobus heris.

Cui docet actor vt diligamus magis notos q ignotos: qd pbat dī. Cū
 ita aīalia quadrupedū et oēs aues in se cōgregate in suū gregē bellum
 ducebāt siue gerebāt: quod videns vespertilio dubitauit q parsvictoriam
 obtineret: tñ ad quadrupedes se trāstulit: estimans se cū eis triumphum
 obtinere: tūc aqla supuenit. et virtute sua pax data est. dixerūt aues vesp-
 tilio pprijs penus priuet et ne volet nisi de nocte eo q aues reliquit qua-
 drupedibz inherendo. Allego. tu nō debes esse inimicus xpianoz: sed ppē
 deū pugnabis vsqz ad mortē. p quadrupedē gētiles. per aues xpianos: per
 aquilā. deū qui xpianos cōfortat vt cōtra dyabolū pugnēt et non timeant
 Con. quadrupedes pugnāt auibz id ē cōtra aues victoria micat id est

viget spes onerata metu vexatūtrūq; gregē. auis que sumit nomen deve-
spere. s. vespertilio linq̃t. i. relinquit aues: nec timet subire. i. intrare castra
gregis oppositi. s. quadrupedū virtus. i. prās aquile armat aues: et implet
virib⁹ et montum. i. cōsilijs altera turba. s. quadrupedū torpet. i. pigritas
tur metū id ē timorē victoria amplexat aues vlnis id ē brachijs letis. auis
trāsfuga. s. vespertilio sumit penā p titulo. i. gl̃ia vel laude. vespertilio sup.
nuda. i. spoliata suo vellere. i. suo vestimento sumit vulnera id est plagas p
plumis: q; pro ex subit id est subintrat edictum id est preceptum: ne pro
vi et nō: vt nō volet nisi nocte. i. de nocte. ille supple cuius qui prefert. i. pre-
mittit hostē. i. inimicū ciuib⁹ nō est bonus nemo p nō et homo: hō nō ser-
uit vtiliter duob⁹ heris. i. dñis siue principibus.

De philomena et accipitre

Dum philomena sedz studiū mouet oris ame-
Sic tibi sic nidovisa placere suo. (ni
Dum petit accipiter nidum p pignore mater

Supplicat: alter ait. plus prece carmen amo.

Nec prece nec precio: sed ameno flectere cantu

De potes: ille silet/ dulcius illa canit.

Mente gemit licet ore canat/ mens eius acescit

Cuius mellifluum manat ab ore melos.

Impia fatur auis: sordet modus iste canoris

Et laniat natum matre vidente suum.

Mater obit/ nec obire potest/ sed viuit vt ipsa

Uincat vita necem/ plus nece cladis habens.

Cor patitur matris plus nati corpore/ corpus

Rodit auis rostro/ cor fodit ense dolor.

Uestigat sua penna scelus/ nam fraudibus vso

Alucipe fraudosam viscus inescat auem.

Sine malo claudi mala vita meretur iniquus

Qua capit infantes se dolet arte capi.

Hic docet actor vt nō inferam⁹ alicui malū: vt pmaneamus constanter
in pacto et pmissione. Qui enī insidias timeat ne ipse capias: et pbat dicēs
Quedā philomena sedēs iuxta nidū pullozū suoz cātabat nobilē cantuz
atq; melodīā ppter familiā: ad quā veniēs accipiter suos pullos voluit de-
uorare. cui illa supplicauit ne faceret qđ intendit. Ad quā accipiter nec
ppter preces nec ppter preciū sed si dulciter cātaueris parcā tibi. illa mor-
tē pullozū suoz et mens cecinit dulcius q̃ prius. Cui accipiter. Nil valet il-
le cantus. et p mūlū rūpens vñū de pullis lacerauit: quē mās multū voluit
sed hāc nō multū post quidā auceps occulte calamo viscata cepit et comp-
hendit. Allego. p accipitrē prauos homīes impios et crudelēs. per philo-

menā bonos hoīes patiēdo letos quos prauī semp nstuntur opprimere:
p aucupē dyabolū q̄ i sine sua malicia capit ⁊ decipit prauos hoīes. ¶ Cō.
dum p quādo: qñ philomena sedet id ē stat sine morā mouet studiū oris
amēni id est delectabilis cantando. et ipsa philomena inq̄ visa est supple
placere sic id ē taliter sibi. s. cārando: q̄ p erva est placere sic nido suo dū
accipiter illa auis petit nidū. s. philomene p pignore mater. s. philomena
supplicat accipitri sup. alter scz accipiter ait. i. dicit. ego supple amo plus
carmen id est cantum prece. nec p non potes me flectere id ē humiliare p
ce nec precio: sed cātu ameno ille. s. accipiter silet. i. tacet illa scz philome
na canit philomena sup. gemit id est plozat mēte: licet canat id est cātet
ore. mens eius acescit. i. amara fit ab ore cuius. s. philomene melos. i. me
lodia cātus mellifluum. i. dulce manat id est pcedit. quis scz accipiter im
pia id est sine pietate fatur. i. dicit iste modus canoris id est cātus sordet. i.
attediat me ⁊ matre uidente laniat. i. disrūpit natū suū scz matris. mater
obit: nec pōt obire sed uiuit: ut ipsa uita hīs plus cladis. i. pestilencie siue
doloris nece. i. morte exīs magis tristis q̄ si mors accidisset uincat. i. su
perat necē. i. mortē. s. i dolore cordis cor matris patitur plus corde supple
nati. i. filij: et corpus matris patit plus corpore nati. i. filij auis. s. accipiter
rodit corpus nati rostro fodit cor scilz mīs ense. s. doloris sua pēna. s. ac
cipitris uestigat. i. inq̄rit scel⁹. i. fraudē. nā p qz: q̄ uiscus inescat. i. appre
hendit auē. s. accipitrē aucupe uiso fraudibus. i. deceptionib⁹ malauita me
retur claudi id est finire malo sine homo sup. inq̄uus dolet capi arte qua
capit insontes id est innocentes.

De lupo et vulpe

Ditat preda lupum ducit lupus ocia longa
Fusca cibovulpes inuidet ista mouet.
Frater aue miroz cur tanto tempore mecum
Non fueris/nequeo non memor esse tui.
Ille refert/pro me uigilat tua cura/precari
Humina non cessas/ne mea uita ruat.
Fraude tamen munita uenia/falsoq̄ venenum
Belle tegis/dolor est copia nostra tibi.
Extorquere paras aliquid/furtumq̄ minaris
Sed mea furtiuam respuit esca gulam.
Spreta redit. spretam stimulat dolor apta dolori
Fraus subit ad pecudum transuolat ipsa ducem
Hūc mouet his uerbis tua gratia muneris instar
Sit mihi namq̄ lupum dat mea cura tibi.
Hostem perde tuū/tutus iacet hostis in antrum
Uir fauet: antra petit/hic necat ense lupum
Ista lupi consumit opes: sed floret ad horam

Fabularum Esopi

Vita nocens vulpes casse retenta gemit.
 Cui nocui nocet ecce mihi: nocuisse nociuo
 Iure cado cuius cecidit arte lupus.
 Vivere de raptovitam rapit: invidus instans
 Alterius damnis in sua damna redit.

¶ Hic docet actor ut non laborem ad confusionem alterius: et ne de alieno in fortunio gaudeamus di. Quidam lupus predam infinitam congregavit in suis cubile ut posset vivere delicate. quod factum perspiciebat vulpes sub fraude ad eum accelerans finxit se esse cognatum eius: et ait. sollicita sum: quia tot mensibus te non vidi nec tu me similiter vidisti. invidia effudit lupus cognovit ait pro me oras deos ut dent mihi linguam vitam: tamen ut mihi videbatur venisti sollicita non propter me: sed ut aliquid capias. imponis mihi furta: id est nihil pravi fecerim. Irata vulpes propter hec verba fugit ad quendam pastorem di. Elges mihi grates si inimicum tuum tradidero in manus tuas? Respondit. faciam quod volueris. Tunc illa dixit illi. lupus raptor fallax ac interfectus latet in antro suo. Favere viro vulpes omnia bona lupi consumpsit: tamen non diu post vixit: quia a venatorebus capta est. unde in agone mortis ait. Timere debet quicumque alicui malum intulerint vel machinantur. versutus enim ex sua astutia decipit: quod probat di. iure cado etc. Allego. pro lupum bonos homines simplices. pro vulpem malos et iniquos vel eos qui semper accusant bonos et invident eis eo quod benevalent: quos diabolus ultro sua capiens astutia ducit ad infernum. illi vero memorantes se prave egisse dolere incipiunt sed nimis tarde. **¶** Con. preda ditat. id est divitum facit lupum. lupus ducit omnia longa. vulpes fusca id est superba invidet cibum: et monet id est dicit ista. scilicet quod sequitur. O frater aue ego supple miro: cur non fueris mecum tanto tempore. nequeo. id est non possum esse: non esse memor. id est in memor tuum. ille scilicet lupus refert. id est dicit tua cura id est tua diligentia vigilat pro me. non cessas precari numina id est deos: ne propter utrum non: ut mea vita non ruat id est non deficiat tamen venis munita fraude: quod pro et regis. id est cooperis venenum. id est deceptionem falso melle. id est verbis dulcibus et fallis nostra copia. id est abundantia epularum est dolor tibi. tu supple paras extorque. id est furari aliquid: quod propter minaris furtum: sed mea esca respuit gulam furtivam. vulpes super. spreta id est neglecta redit. dolor stimulat. id est pungit vulpem supple spreta id est neglecta fraus apta id est convenientis subit id est subvenit. ipsa scilicet vulpes trasuolat id est vadit ad ducem pecudum. id est ad pastorem. vulpes super. movet hunc. scilicet pastorem his verbis. O pastor tua gratia sit mihi loco muneris id est doni id est da mihi aliquod donum. nam propter quia mea cura dat tibi lupum tu exis supple tuus id est securus perde id est destrue vel occide tuum hostem scilicet lupum hostis scilicet lupus iacet id est dormit in antro id est in fossa sive caverna vir fauet vulpem supplez petit antra. id est cavernam. hic. scilicet vir necat id est occidit lupum ense. ista scilicet vulpes consumit. id est deuorat opes id est epulas lupi: sed vita nocens scilicet vulpis floret ad horam. vulpes retenta casse. id est cum illo ingenio cum quo captus vulpes gemit. ecce ille super. cui nocui nocet mihi et iustus est super. nocuisse se mihi supple nociuo. cado. id est punior iure. id est ratione cuius. scilicet mei lupus cecidit. vivere de rapto. id est de furto rapit. id est tollit vitam. invidus instans damnis alterius redit in sua damna

De ceruo et canibus

D 3

Liber

Hons nitet argento simul sitis arida ceruum
 Hunc rapit: haurit aquas/ se speculatur aq̄s
 Hūc beat/ hunc mulcet ramosa gloria frōris
 Hunc premit: hunc ledit tibia macra pedem.
 Ecce canes: tonat ira canum/ timet ille. timenti
 Fit fuga culpāti cruris adorat opem.
 Silue claustra subit cornu retinente moratur
 Crura necem fugiunt. cornua longa necant
 Spermere quod prosit vel amare quod obsit ineptum
 Prodest quod fugimus. et quod amamus obest

Ubi docet actor non laudem uisum perada: et cōuerso ne vituperamus laudanda: q̄d pbat di. Quidā ceruus bibēs de fonte auidē vidit cornua sua et laudauit. uidensq̄ postea tibias macras multum vituperauit: tō venatores tumultū faciētes irruerūt: quibus auditis ceruus fugit. et cum ingressus esset siluam et defensione virgarū et magnitudine cornuum raptus ē. Ille. intelligim⁹ q̄ supbia detinet a cornib⁹. i. demonibus: qz ipse lucifer p supbiā suā electus est de celo. p ceruū supboz: q̄ vidētes delectationē et dāna hui⁹ mundi veniunt ad fontē. i. extremitatē vite suē: tūc laudāt praua sc̄ntes ea: et vituperāt bona opa et vadūt ad infernū. **U**bi fōs nitet id est resplendet similis argento. i. ad modū argenti sitis arida. i. sic ea rapit hūc ceruū. ceruus sup. haurit aquas. i. bibit et speculat id ē respicit se in aquis. tibia macra pedē premit. i. opprimit hunc. tibia macra pedis ledit hūc. i. ceruū ecce canes. ira canū tonat. i. clāmat ille. scilz ceruus timet. fuga fit timētī scz ceruo. ceruus sup. adorat. i. requirit opem cruris culpāti id ē tibiē macre increpate. ceruus sup. subit claustra silue et moratur. i. retinetur cornu retinente. crura. i. tibiē fugiūt necē id ē mortē. cornua longa necāt. i. interficiunt scz ceruū spermere illō sup. q̄d p̄sit. vel amare. illud supple q̄d obsit. i. nocet est sup. ineptū id ē incōgruū. illud supple quod fugimus pdest et illō sup. quod amamus obest. i. nocet

De viro et vxore

Dum vir et vxor amāt: vxorem priuat amato
 Parca viro/ nec eā priuat amore viri.
 Coniugis amplectēs tumultū p cōiuge vexat
 Lingue genas/ oculos fletibus/ ora sono.
 Hanc iuuat ipse dolor/ nequit hac de sede repellī
 Grandine seu tenebris/ seu prece siue minis.
 Ecce reum dānat iudex: crux horrida punit
 In cruce custodit tempore noctis eques.
 Hic litit/ ad tumultū vocat hunc et clamor et ignis

Fabularum Esopi.

Orat aque munus: hec dat et ille bibit.
 Egrum nectareis audet cor tangere verbis
 Hunc vocat ad primum cura salutis opus.
 Sed redit/et dulces monitus interit amato
 Cordi: victa subit claustra doloris amor.
 Vir metuens furē capi suspendia furi
 Visit/ sed viduam captus amore petit.
 Hanc ligat amplexu: fructumq; ligurrit amoris
 Hic redit ad furem/ sed loca fure carent.
 Hic dolet hic queritur dolor inuestigat amicam
 Non bene seruato fure timore premor
 Rex mihi seruandum dederat: me regius ensis
 Terret/et tortorem me iubet esse timor.
 Hec ait: inueni spem que tibi suscitet artem
 Vir meus implebit in cruce furis onus.
 Ipsa viri bustum reseat pro fure cathenat
 Ipsa virum/ restem subligat ipsa viro.
 Huic merito succumbit eques succumbit amor
 Illa nouo: ligat os firmus amore thorus.
 Sola premit viuosq; metu penaq; sepultos.
 Femina femineum non bene finit opus

Hic docet actor ut non credamus mulierib; nec in verbis earū: qđ pbat
 in littera di. Cū qđā mulier p mortē virū suū dilectū amississet ad sepul-
 crū ei⁹ se transtulit: ut ibi dies lugubres pageret. q̄ nec amicorū seu paren-
 tū p̄ce seu minis cōsolari minime potuit: aut grādie vel tenebris a dile-
 ctione viri sepulti separari vnq̄ potuit. Contigit aut̄ quendā militē ex vi-
 cio grauit̄ deliquisse: et ex lege accepta sententia suspendi ī cruce: s; ne a
 suis in nocte furaret̄ datus est qđaz miles q̄ dū hñc seruaret fatigatus ni-
 mia siti ad locum sepulcri accessit rogās potū: quē eū accepisset et bibisset
 cōsolatus ē femina ibi morantē: et dixit se eā diligere. Post modicū tps
 reuersus est ad patibulū timēs ne qđ furatus esset suspensū: et ipsum non ī-
 ueniens qz furatus erat: reuersus ad amicā suā tristis ait. Quid miser
 faciā: furē suspensū amisi q̄ mihi mādato regis datus erat ad custodiēdū
 cui illa ait. veni vir meus liberationē dabit tibi: iacēs in sepulcro implebit
 vicē furis. quo facto aperiens sepulcrū et extrahēs virū p̄prium loco furis
 suspendit: ppter quod factū miles eā indissolubiler dilexit. et illa primū
 intū odio habuit q̄ illa alterū ad amatum suscepit. vsus. Quos colit mī-
 les noscūt coluisse sepultos. Femina vel federi mens mulieris habet. Illa

D uij

Liber

lego. p m silitē spē huius mundi: qz nō debemus habere spē īvanitatib⁹ huius mundi: qz annichlanf. p mulierē aīam. p virū ei⁹ bona opa vel corpus castitatis. tandē mors. i. delictatio huius mūdi seducit illd corpus ad supbiā et auaritiā tanq̄ ad tumulū: et sepelit eū in delicijs hui⁹ mūdi. i. in sepulcro. femina. i. aīa iuxta sepulcrū sedens in voce falsum ī occulto loco cātat. custos furis. i. angelus custos cuiuslibet hoīs mitigādo contritionem parerz accipit in agone in sociā sibi in celestē patriā deportat. ¶ Cōstrue dū. p qñ: qñ. vir z vxor amāt se inuicē supple parca id ē mors pūat vxorē viro amato: nec p̄t et non priuat eam amore viri et vxor supple amplectens tumulū cōiugis. i. maritū vexat genas vngue. p coniuge. i. amore viri: z vexat oculos fletibus et vexat ora. i. labia siue os clamore ipse dolor iuuat hanc scz vxorē: z ipsa vxor supple nequit id est non pōt repelli. i. amoueri de hac sede. i. ab hoc tumulto sup qd sedebat grandine: seu pvel: vel tenebris id ē nocte: seu pvel: vel prece: siue pvel: vel minis. ecce iudex damnat id est cōdēnat reū. i. malefactorem. s. ad mortē crux horrida. i. patibulū punit reū supple. eques. i. miles custodit malefactore sup. supple in cruce. i. ī patibulo tpe noctis. hic. s. miles eques silit. clamor. s. vxoris plorantis vocat hūc scz militē ad tumulū: z ignis vocat hūc ad tumulū. eques supple orat. i. requirit mun⁹ aque. hec. s. vxor dat. ipse scz eques bibit eques supple audet id est presumit tangere cor egrū. s. mulieris verbis nectareis. i. dulcib⁹ cura. i. sollicitudo vocat hūc militē supple ad primū opus salutis id ē ad custodiā latronis: sed eques sup. redit et intexit. i. imittit dulces monitus cordi amato. s. mulieris amor subit claustra innota doloris. vir scz eques metuēs furē capiuissit. i. visitat suspendia id est furē: sed ipse eques supple captus amore petit vīdū eques. sup. ligat hanc mulierē supple amplexu qz p̄t ligurrit fructum amoris: hic. s. eques redit ad furē: s. loca carēt fure hic eques sup. dolet. hic querit. i. cōqueritur dolor iuestigat amicā. s. mulierē dicēs. ego sup. p̄mor. i. opprimor timore fure nō fuato bene. rex dederat mihi seruādū. s. furē ensis regi⁹ terret met timor iubet me eē tortorē. i. exulē vel punitum hec. s. mulier ait. i. dī. ego supple iueni artē q̄ suscit tibi spem. vir me⁹ implebit. i. tenebit on⁹ furis in cruce. i. patibulo ipsa. s. mulier reseat id est apit bustū. i. tumulū viri: ipsa cathenat virum id est ligat p fure. i. loco furis ipsa subligat restē. i. funē viro. eques succūbit id ē se submittit vel supponit hūc merito. illa. s. mulier succūbit amori nouo: thorus firmus ligat hos. s. equitē z mulierē amore. sola femia pmit vīuos metu: qz p̄t pmit sep̄ros pena feis sup. nō bñ finit op⁹ femineū.

De iuvene et thaide.

Arte sua thais iuvenes irrectit: amorem
 Sūgit z ex ficto fructus amore venit
 A multis fert multa porcis: ex omnibus vñs
 Eligit: huic veri spondet amoris opes.
 Sum tua / si sc̄p̄ meus / cupio plus omnibus vñum
 Te volo / sed nolo munus habere tuum.
 Percipit ille dolos et reddit qualia sumpsit
 Sis mea / sumq̄ tuus / nos decet equus amor.

Vivere non vellem nisi mecum vivere velles
 Tu mihi sola salus tu mihi sola quies.
 Sed falli timeo quia me tua lingua fefellit
 Præterit ratio scire futura facit.
 Utat apis taxum quam gustu sepe probavit
 Fallere vult hodie si qua fefellit heri.
 Thaidem si quis amat sua non se credat amari
 Thais amore caret/munus amantis amat.

Hic do. act. ut nō diligam⁹ aliqd sub incerta spe et eventu: qd talis amor
 maxime ē in mulierib⁹: et spālī i meretricibus: qd pbat p quēdā meretri
 cē et quēdā mechū siue nebulonē di. Quedā meretrix noīe thais infinitos
 habuit amatores: tandē vñ p̄legit meliorē: ei⁹ q̄tidie dicebat. Te ma
 gis cupio oībus: sed nolo mun⁹ tuū. et dicit murmurādo: qd vile ē hoc pa
 est: s; alter maiora mihi obtulit. iste dolos sentiēs fingeat se diligere eā
 toto corde dicēs. heu cara nō possum tui carere: et absq; te vivere nō valeo
 sed munera tua dubiū me faciūt: et inconstātia amoris me fallit sed si qua
 me fefellit semel nūq̄ fides erit. sicut enī apes si gustauerint taxos fructū
 decetero vitabūt: qz prava ē. nā ape semel tacta taxus pedes inquantur
 sicut dicit. Alle. p meretricē delectatōem hui⁹ mūdī q̄ seducit bonos hoīes
 opantes sancta opa: sed thais. i. delectatio deducet te devia in penā malā
 Cō. Thais illa meretrix sic appellata irrecit. i. inuehit iuvenes amore
 arte sua thais supple figit se amare sup. et fruct⁹ id ē utilitas venit ex amo
 re ficto thais sup. fert. i. apponit multa bona sup. a multis porcis. i. ama
 toribus: et eligit vñ ex oībus et spōdet. i. p̄mittit huic. s. predicto opes
 veri amoris dicens. ego supple sum tua: qz p et. tu supple sis me⁹ ego sup.
 cupio id ē desidero amare vñ hoīem sup. s. te plus oībus alijs sup. ego
 supple volo te s; nolo habere tuum mun⁹ id est donū. ille scz iuuenis percē
 pit id est cognoscit dolos. et reddit taliaverba supple q̄lia sumpsit id est
 audiuit dicens. O thais sis mea: qz p: ego sum tuus. equus amor decet
 id est delectat nos ego supple nō vellē vivere nisi tu velles vivere mecū tu
 es sola sal⁹ mihi. tu es sola quies mihi s; ego supple timeo falli id est decē
 pi: qz tua lingua fefellit id est decepit me. rō. i. cognitio mali sup. p̄fati fa
 cit scire. i. cognoscere: mala sup. futura. apis vitat taxū. i. illā arborē quaz
 p̄bavit sepe gustu. si q̄. i. si aliq̄ mulier sup. fefellit. i. decepit heri ipa sup.
 vult fallere. i. decipere hodie. si quis amat thaidē credat sua bona supple
 amari. thais. i. meretrix caret amore et ipsa thais sup. amat munus id est
 donum amantis.

De patre et eius filio

Est pater: huic genit⁹/hic patri credere nescit
 Nam facienda fugit/et fugienda facit.
 Mens vaga discurrit: et mentis cōsonat etas
 Mentis/et etatis turbine frena fugit.
 Ira seuis premit pro nati crimine seruos

Liber

Instruit ista senem fabula nata sequi.

Lauta bouem/vitulumq; manus supponit aratro

Hic subit/ille iugum pellit:arator ait.

Gaude letus ara tu quem domat vsus arandi

A boue maiori discat arare minor

Non placet vt sudes/sed des exempla minori

Qui pede qui cornu pugnat abire iugum

Sic domat indomitum domito boue cautus arator

Sic veterem sequitur iunior: ille bouem

Proficit exempli merito cautela docendi.

Maioriq; sua credat in arte minor.

¶ Hic docet actor vt habeam⁹ cautela^m q̄liter docere debeam⁹ vt doctri
nis malorū nō credam⁹ dī. q̄ q̄dā paffamilias vere turpēz indomitū filiu^m
habuit: p cui⁹ excessibus suis pcussit eus volēs castigare. Tūc q̄dā sapiens
docuit eū quō filiū suū corrigeret narrando talē fabulā. cauta bouē dī.
Rusticus q̄dā vitulū habuit quē nūq̄ poterat domare siue dominare: nū
xit ergo eū aratro ad maiorē bouē sevitā eius volēs p̄scere nō potuit
q̄a fatigatione nimia maiorē bouē impediuit q̄ nō posset pagere onus cō
trariabā maiori. rustic⁹ ait. Nolo vt sudesz labores: sed vt minorē doceā
as. p exemplū enī maiores debēt domare miores. Allego. q̄ tu q̄cūq; es
p exēpla malorū nō debes te iformare: imo bonorū. p vitulū quēlibet pec
catorē iniquū hoīez. p patrēfamilias hoīes spūales q̄ p dicatione sua nitū
malos trahere ad bona opa. **¶** Con. pater ē. genit⁹ est huic. i. patri hic scz
filius nescit credere patri. nā p quia: q̄a fugit faciēda^m facit fugiēda^m. mēs
vaga. s. filij discurret: et etas iuuenis sup. cōsonat. i. cōcordat menti scilz fia
lij. filius supple fugit frena. i. documēta patrīs turbine. i. turbatōe menti
et etatis. ira senis. s. p̄is p̄mit id est opprimit suos. p crimine nati id est
filij. ista fabula nata sequi. i. q̄ sequit^r instruit senē. man⁹ cauta. s. p̄is suppo
nit bouē: q̄ p et vitulū aratro. hic. s. bos sup. subit iugū. ille. s. vitulus pel
lit id est repellit iugū. arator ait. i. dicit ovitule gaude: letus ara tu quem
vsus arādi domat. i. castigat minor. bos discat arare a maiori boue o bos
nō placet mihi sup. vt tu sudes: sed vt tu supple des exempla minori bouē
supple. qui. s. bos minor pugnat abire. i. contraire iugū suū pede et qui
pugnat abire iugū cornu. arator cautus. i. sapiens domat sic bouē supple
indomitū boue domito. i. p bouē domitū. ille bos sup. iunior: sequitur sic
bouē vererē. cautela docendi pficit merito exempli q̄ p et homo supple
minor credat hominī maiori in sua arte.

De vipera et lima

¶ Vipera fabulem dapis anxia tendit in edem

Incipit hec limam rodere: lima loqui.

Ille scis posse meum/que sit mea gloria nescis
Dente meo pateris/non ego dente tuo.

Fabularum Esopi.

In tenuem ferrum molo dente forti farinam
 Et cadit attritu dura farina meo.
 Ferrea mordaci castigo tubera morfu
 Aspera plano/seco lingua/foranda foro.
 Deliras igitur cum dente minaris inermi
 Rideo si ferioz/vulnera ferre gemis.
 Fortem fortis amet: nam fortem fortior angit
 Maiori timeat obuius ire minor.

¶ Hic docet act. ne nos nris seniorib⁹ opponamus: et cū ipsis fortioribus ne certem⁹ di. Queda vīpa domū cuiusdā fabri ingreſſa q̄rens ſibi cibos cepit rodere limā. Cui lima ait. **¶** Iproba curvis dentes tuos ledere per ferrū meū: nōne ego contero ferrū duriffimū: plano aſpa. et orno inornata an nescis p̄tātē meā: vide ne qd p̄mittas. ſi ego tetigero te ī momēto morieris: ſed q̄qd me corroſeris nō minuar. Allego. p̄ limā potētā dei. p̄ vīperā ſtultos hoīes q̄ ſe deo ſuis prauis opib⁹ opponūt cū q̄b⁹ cōfundūt. noli te opponere deo: ne ī ip̄a oppōne teip̄m p̄ prauū op⁹ p̄das. **¶** Cō. vīpa id ē ſerpēs āxia dapis. i. famēs tēdit. i. vadit ī edē. i. ī domū fabrilē. i. fabri hec. ſ. vīpa icipit rodere. i. mordere limā et lima icipit loq̄ dīcēs ſupple. ovīpera ſup. tu nescis meū poſſet tu nescis q̄ mea gloria ſit. tu ſupple p̄terris dēte meo: et ego nō patior ſupple tuo dēte: ego ſup. molo ferrū ī farīnā tenuē dēte meo ſup. forti: et farina dura. ſ. ferri cadit attritu meo id eſt mea limatōe. ego ſup. caſtigo tubera ferrea. i. incudes morſu meo ſupple ego plano aſpa ego ſeco. i. ſcīdo lōga ego foro. i. p̄foro forāda. i. p̄forāda igitur tu ſup. deliras. i. deuias vīerras. dū p̄ quādo: q̄n minaris mīhi ſup. dēte inermi. i. ſine armis ſiue debili. ego ſup. rideo: ſi p̄ qz: qz ferioz tu ſupple gemis ferre. i. p̄tīvulnera. fortis amet fortē. nā p̄ qz: qz fortior angit id ē p̄stringit fortē. minor timeat ire obuius. i. cōtrariū maiori.

De lupis et ouibus

¶ Uigna lupis opponit oues: ouūq; ſatelles
 Est canis. eſt veruex/hac ope fidit ouis.
 Palma diu dormit deſpera turba luporum
 Et ſimulans lupoſ fallere tentat ouem.
 Feduſvtrunq; fidens iurato numine fulſit
 Id lupoſ. id ſimplex obſide firmat ouis.
 Datq; lupis male ſana canes recipitq; luporum
 Ignora. non metuit nec ſua damna videt.
 Cum natura iubet natos vlulare lupinos
 Turba lupina furit. federa rupta querens.
 Ergo pecus tutoris egens in viſcera mergit
 Preſide nuda ſuo ſic tumulatur ouis.

**Tutorem retinere suum tutissima res est
Nam si tutor abest hostis obesse potest**

¶ Hic docet actor ne nris defensorib⁹ careamus: vt maloz amicitia fugia-
mus qd pbat d^r. Oues ⁊ lupi bellū quotidie inter se gerebāt. oues v^o ca-
nes fortissimos secū habebāt ⁊ arietes cornutos defensores. Tūc lupi des-
perātes miserūt legatos ad oues inter se bonā pacē petētes: vt esset iurā-
mētū inē eos. et vt ob sīdes ex vtraq³ parte ponerēt: quoz petitioni rīde-
rūt oues ⁊ cōsenserunt. et q³ stulti canes eis ob sīdes dederūt catulos eoz
sicut carissimos deceperūt: quo facto nō lōge post catuli lupoz vlulare cepe-
rūt: vlulatōem quoz audiētes conq̄ste sunt de iure inrādo: ⁊ de mala ob-
seruatōe filioz: p̄q̄rentes nullo p̄tegēte deuorauerūt. Alie. p lupū dyabo-
lū p oues v^o xpianos. p pueros lupoz pctm̄. p canes bona opa: tūc dyabo-
lus hīs i te ptātēvenit ⁊ ducit te ad iferos. **¶** Lō. pugna. i. guerra opposi-
nit oues lupis: q³ p^r canis ē satelles. i. custos ouū: q³ p^r v^o uex id est aries
est satelles ouū. ouis fīdit id ē p̄fīdit hac ope. i. hoc adiutorio palma id est
victoria dormit. i. cessat dīu. turba id ē societas lupoz despat: ⁊ lupus simu-
lās. i. dissimulās. s. v^o bis duplicibus tēptat. i. nititur fallere. i. decipe oues
fides fulsit. i. assecuravit vtrūq³ sed scz oues ⁊ lupos numic id est deo iura-
to. lupus firmat id ē ouis simplex firmat. i. confirmat ob sīde id est p fidu-
cia: q³ p^r ouis sup. male sana id est male consulta dat. i. tradit canes lupis
q³ p^r recipit pignora lupoz ouis sup. nō metuit id est non timet sua dama-
na: nec p et et non videt sua damna: cum p qñ: qñ natura iubet natos id est
filios lupinos. i. lupozū. s. prop̄ famē turba id est societas lupina. i. lupo-
rū furit id insanit querēs federa rupta id ē querens frangere pmissionem
factā cum ouibus ergo pecus. i. ouis egens. i. carēs tutore id ē defensore
scz canis mergit. i. intrat in viscera. s. lupoz. ouis exns supple nuda id ē pri-
uata suo p̄sīde. i. defensore tumulat sic. i. taliter retinere suoz tutore est
res tutissima. nā si tutor abest hostis potest obesse id est nocere.

De secure et nemore

Quo teneatur eget nihil ausa secare securis
Armet eam lucus vir rogat ille fauet
Ulix nem⁹ impugnat lassans in pede securim
Arboris omne genus vna ruina trahit.
Lucus ait. pereo mihi met sum causa pericli
Abneecat ex dono rustica dextera meo.
Unde perire queas hostem munire caueto
Qui dat quo pereat quem iuuat hoste perit.

¶ Hic docet actor ne cōpatiamur eis q pnt esse cā nostre p̄fussionis: ⁊ ne de-
mus auxilium nostris hostibus: qd pbat d^r. Dñs securis cū careret manu-
brio accedens ad siluā petiit ab arboribus manubziū. arbores inter se ma-
lo cōsilio tradiderūt ei manubziū. Quo facto rusticus siluā eadē securi re-
secavit. s. cū mozerent arbores locuta ē ad seip̄az silua. Merito hec pati-
or: q³ rogatu rustici. p manubrio icidere fauit dedi i p̄pziū detrimētū. Alie.
q tu nō extēdas virtutē tuā i huius mūdi vanitatib⁹. p siluā quēlibz hoīez

Fabularū Esopi

p arbores qñq; sensus naturales. p rusticū dyabolū. p manubziū mortale
pctm: 7 dū iciderit aufert virtutes: p securi delectationē hui⁹ mūdi. ¶ Lō.
securis nihil. p nō et aliqd: nō ausa secare. i. scindere aliqd eget. i. indiget
aliquo adiutorio sup. quo teneat vir rogat vt luc⁹. i. nem⁹ armet. i. muniat
hāc. s. securi. ille. s. lucus fauet. i. obedit vir lassans securi i pede. s. nemoris
vel incede. i. i cessione vel morte nemoris impugnat. grauis ruina. i. cessio
trahit oē genus arboris luc⁹. i. nemus ait. i. dicit. ego sup. pereō. ego sup.
sū cā picli. i. piculi mihi met. dextera rustica. i. man⁹ dextera rustici necat. i.
occidit me meo dono tu sup. caueo munire hostē tuū sup. vñ qas pīre il-
le sup. q̄ dat illō sup. q̄ pereat perit hoste. i. suo inimico quē ip̄e iuuat.

De cane et lupo

DUm cane silua lupū sociat lupus i nāt amena
Pelle nites. in te copia sancta nitet.
Proverbis dat verba canis. me ditat herilis
Gratia. cum domino me cibāt ipsa domus.
Noctevigil fures latratu nuncio: tutam
Seruo domū: mihi dat culmus in ede thorū
Hec mouet ore lupus/cupio me viuere tecum
Communem capient ocia nostra cibum.
Ille fauet: sequitur canem/gutturq; caninum
Reddit verbo canis/cupio me viuere tecum
Una dabit nobis mensa manusq; cibum.
Respicit: et querit cur cecidere pili.
Inquit/ne valeam morſu peccare diurno
Cincla diurna fero/nocte iubente vago.
Reddit verba lupus: non est mihi copia tanti
Ut fieri ceruus ventris amore velim
Ditior est liber mendicus diuite seruo
Seruus habet nec se nec sua: liber habet.
Libertas predulce bonū/bona cetera condit
Qua nisi conditur nil sapit esca mihi.
Libertas animi cibus est/et vera voluptas
Qua qui diues erit ditior esse nequit.
Nolo velle meum pro turpi vendere lucro
Has qui vendit opes/hoc agit vt sit inops.
Non bene pro toto libertas venditur auro
Hoc celeste bonum preterit orbis opes.

Liber

Hic docet actor ut eligam libertatem ne amittam eam. Quidam canis
 euidam lupo consociatus pambulavit siluam unam: quem lupo videns nitidum
 et pulcrum ait. bene mihi frater copia habes cum ita in pelle nites. cui canis respondit.
 custos sum domus domini mei. et ipse et tota familia me nutrit: diligentes me im-
 pinguant. Tunc lupo ait nunc quid possem vivere tecum? cui canis idem tibi fiet se-
 cut mihi. nihil timeas. sis securus. sequitur ergo lupo eum. Cum sic ireretur: lupo
 intuens vellus canis et videns pellem attritam circa colum quasi scit cur pilis cecide-
 rant. Respondit canis: quia acer sum et sevens. et hoc est nullum ledam. idem ligo de die
 et soluo de nocte. Idem quod tunc lupo ait. non est opus mihi uti istis. ea quae laudas
 sunt nunc mihi vitupastia: idem nolo esse servus vestris mei. Ille lupo. Tu debes pro
 diligere libertatem quam servitutem: quia nobis deus dedit illam eripiendo nos de potestate
 te diaboli. caue igitur ne cadas iterum in potestatem eius. pro lupo bonos homines. pro
 canem malos. pro bona canis dyaboli. pro bona quae supersunt delectationes huius
 mundi. **C**on. dum pro quibus quibus silva sociat. idem associat lupo canem. idem cum canem lupo
 inquit. idem dicit. o canis tu super. nites. idem splendes siue luces pelle amena. idem pul-
 cra et suavi copia sacra idem est abundantia plena nitet in te. canis dat verba pro
 verbis. idem lupo gratia herilis. idem domini dicit me idem est diuites facit me ipsa domus
 scilicet domini cibatur. idem nutrit me cum domino ego super. vigil. idem vigilans nocte nuncio idem
 manifesto fures latratu. ego super. seruo. idem custodio domum tutam idem est secu-
 ram. culm. idem accumulatio palearum super. dat mihi thorum idem edem. idem idem domum. lupo
 mouet. idem dicit hec verba super. ego cupio. idem desidero me vivere tecum. nostra
 ocia. idem guttura capiunt cibum eodem. canis reddit verba. idem lupo. ego super. cupio
 vivere tecum. una mensa dabit nobis cibum: quia pro et una manus dabit nos-
 bis cibum. ille scilicet lupo fauet idem obedit quia pro et sequitur canem: quia pro et re-
 spicit guttur caninum: et querit cur pilis ceciderunt. idem de gutture vel collo canis.
 canis super. inquit. idem dicit. ego super. fero. idem porto vincula diurna. idem quotidiana
 ne pro et non: ut non valeam. idem non possum peccare. idem nocere morso diurno idem est
 quotidiano et vago ad libertatem nocte iubente. idem adveniente. lupo reddit
 verba. copia tanti precij super. non est mihi ut velim fieri servus amore vestris
 medicus. idem pauper liber est ditior diuite seruo: nec pro non servus non habet se nec
 habet sua et liber habet sua scilicet sua. libertas est bonum pro dulce. idem valde dulce. libertas
 super. condit cetera bona. qua. idem libertate nisi esca condit: nil pro non et aliquid non
 sapit mihi aliquid libertas est cibum autem: qua. idem libertate ille qui erit diues non potest
 esse ditior. ego super. nolo vendere meum vellem. idem meam libertatem pro lucro turpi
 ille super. qui vendit has opes. idem libertatem agit. idem facit ut sit inops. libertas non
 venditur bene pro toto auro mundi. hoc bonum celeste. idem libertas preterit
 idem superat opes. idem diuitias orbis idem est mundi.

De ventre pedibus et manibus

Incusant auidi pes et manus ocia ventris
 Omnia solus habes lucra labore carens
 Illos labor edomuit: te fouet inertia/ sorbes
 Omnia que nostri cura laboris emit.
 Disce pati famis acre iugum/ vel disce labori
 Credere: teque tui cura laboris alat
 Sic ventri servire negant/ se venter inanem
 Comperit/ orat opem/ nil dat auara manus.

Fabularum Esopi.

Ille preces iterat/iterum fugit illa precantem
 In stomachi fundo torpet obitq; calor.
 Elicta fame natura fugit. vis arida fauces
 Obserat vt solitum non sinat ire cibum.
 Vult epulas dare sera manus. sed corporis egri
 Perdita non reparans tota machina perit.
 Nemo sibi satis est: eget omnis amicus amico
 Si non vis aliis parcere parce tibi.

E docet actor vt pces amicor nostror exaudiam? i necessitate: qz ois ho
 eget amicis. qd phat di. Pedes et manus indignati seruire ventri nolue-
 runt: et arguebat eu dicentes. Nos laboramus et tu nos consumis iacces octo-
 sus: aut labora aut fame patieris. Venter esuriens rogauit cibum nec qs ei
 dabat. manibus et pedib? conspirantibus iterum petiit. At illi no dabat. sic ve-
 ter incepit deficere et debilitari nimia fame. Videntes autem manus et pe-
 des ventrem deficere: cibum dare et sibi succurrere voluerunt: sed ille iam an-
 nichilatus et obrusus non poterat sumere qcq; cibor q sibi dabant. Alie. tu
 debes aiam bonis vtutib? et operationibus reficere. vñ i euangelio. Ihs in
 solo pane viuit ho et. p manus et pedes auaros. p corpus aiam q suadet
 homi vt vanitates hui? seculi deponat. Iste vero sic intent? vanitatib? non
 vult se deponere: s; dñ mors venit ille vult se corrigere: quis tarde: et mor-
 te oppressus ducit ad infernum: vbi nullus ordo et. ¶ Lon. pes et manus au-
 di id inuidi inculant oia. i. octositates ventris tu sup. solus hñs oia lucra-
 caris labore. labor edomuit. i. correxit nos: merita. i. pigritia fouet id e
 nutrit te tu sup. sorbes. i. deuoras omia illa sup. q nouisti. i. cognouisti. s.
 p gustus cura id e diligentia laboris. s. nostri emit. i. meruit siue pparauit
 tu sup. discere. i. adisce pati id est sustinere iugum acre. i. penam famis. vel vi-
 sce credere. i. attendere labori: qz p cura. i. diligentia tui laboris alat id est
 nutrit te. manus et pedes negat. i. denegat sic. i. talis seruire ventri. veter
 copit id est repit vel sentit se inanē. i. vanū et debile pp famē. venter sup.
 orat. i. supplicat siue requirit opē. s. manibus et pedib?. manus auara: nil
 pro non et aliquid: no dat aliquid ventri supple. iste. s. venter iterat id est
 iterum facit preces. illa. s. manus auari fugit precantē. s. ventrē calor torpet
 in fundo stomachi: qz p et calor obit id e deficit natura victa id est superata
 fame fugit. i. recedit vis arida. i. fortitudo debilis obserat id e claudit fau-
 ces. i. maxillas vt non sinat. i. dimittat cibum solitum id est consuetum ire
 .i. transire siue itrare manus sera. i. tarda vult dare epulas. s. ventri sed to-
 ta machina. i. tota compositio corporis no reparas perdita corporis eget
 perit id est deficit nemo. p no et homo no est satis sibi. ois amicus eget. i.
 indiget amico. si tu sup. no vis parcere alijs: parce tibi

De simia et vulpe

Simia de turpi queritur nate/porrigit aurem
 Vulpes nec recipit mente sed aure preces
 Simia sic fatur: natis vt mihi dedecus ornet

Libet

Sufficeret caude pars mihi parua tue.
Quid prodest nimia campos insculpere cauda
Quod mihi prodesset est tibi pondus iners.
Illa refert. nimio damnas de pondere caudam
Est brevis estq; levis. hec duo dāna quero:
Malo verrat humum q̄ sit tibi causa decoris.
Q̄ tegat immundas res bene munda nates.
Id minimum minimo nimium vitaret egenum
Quod minimū minimo credis auare minus.

¶ Docet actor ut pauperibus indigentibus subueniamus: et de bonis nostris diuidamus eis: q̄d pbat dicēs. Dñā simia petijt vulpē ut de magnitudine caude sue daret sibi particulam dicēs ei. Quid prodest tantā magnitudinē ferre sup̄ terras? modica pellis tegeret nates turpes. Tunc rñdit vulpes. Si nūc longior et maior esset nō curarē si per lutū et terrā traherē. q̄roz de illa q̄ brevis et levis est. Malo ei q̄ trahā q̄ tu ex meo ornatu lauderis et pulcravidearis. Ille ego. q̄ sp̄ ī articulo mortis studeas egenis succurrere et hoc p̄p̄ deum. vñ date et dabitur vobis. p̄ vulpē diuites. per simiam inopes q̄ sepe ad diuites recurrūt ut sibi subueniāt. illi vero derident eos dicentes nihil se habere. **¶** Con. simia q̄rit i. conquerit de nate id est de crure turpi vulpes porrigit. i. auertit aurē simie sup̄. nec recipit p̄ces simie sup̄. mēte. i. aure simia fatur. i. loquitur sic parua pars tue caude sufficeret mihi ut ornet mihi dedecus natis id est q̄d est in fecibus meis quid prodest insculpere id est tergere vel scobare campos cauda nimia id ē nimis magna. illud sup̄. quod prodesset mihi ē pondus iners id est mane tibi. illa. i. vulpes refert. i. dicit. tu sup̄. dānas id est cōdēnas caudā pondere nimio cauda mea sup̄. ē brevis atq; p̄ levis q̄roz id ē cōq̄roz hec duo dāna. i. que tu mihi p̄ponis. ego sup̄. malo id est magis volo q̄ cauda mea sup̄. verrat id serpat humū. i. terrā q̄ sit causa decoris id ē honoris vel pulcritudinis tibi et malo q̄ res bene munda. i. cauda mea verrat humū sup̄. q̄ si tegat id est abscondat tuas nates immundas. i. genas tui culi o auare id. i. illud q̄d est sup̄. minimum vitaret nimium egenū quod tu credis esse supple minus minimo.

De mercatore et asino

Dum fora festinus lucro petit/instat asello
Institor: et pressum pondere fuste premit.
Ille necem sperat/ nece promittente quietem
Sed nece completaviuere pena potest
Nam cribella facit et timpana pellis aselli
Hinc lassatur/et hinc pulsa tonante manu.
Cui suauita nocet: caueat sibi rumpere vitam
Non nece sed meriti iure quiescit homo

Fabularum Esopi

Hic docet actor ne nobis aliquid mali inferam⁹ sub spe serenitatis vel securitatis dicens. Quidā institor siue negociator festinans ad forū causa lucri asinū suū oneratū nimis agitabat percutiendū ut cit⁹ curreret. Ille asinus mortē optabat putās se esse securū si moreretur. lassatus vero et mactatus mortu⁹ est: ex cuius pelle mox facta sūt timpana et cymbala q̄ semp tenduntur: quia credidit post mortē esse securus: tñ manibus mīmōrū et iaculatorū pcutiebatur et vulnerabatur: et ita licet mortuus esset: tñ quietē non habebat. Allego. q̄ tu debes melius affectare viuere in patientia et virtutib⁹ adherere: q̄ appetere mortē iniuste. per asinum corpus cuiuslibet hominis. p institorē aīam q̄ hoīez stimulat ut bene faciat. ¶ Con. dū p qñ: qñ institor. i. rusticus festinus petit fora id est mercata siue nūdinas p lucro: et pmit id est pcutit vel vexat fuste. i. baculo asinū sup. pssum id est oppressum pondere ille. s. asinus sperat necē. i. mortē nece. i. morte pmitte. i. donāte quietē. s. sibi sed pena potest viuere nece ppleta. i. finita. nā pro qatqz pellis aselli facit cribella. i. timpana. et ipsa pellis sup. pulsa id ē depulsa hinc hinc lassatur manu tonāte id est resonāte. ille sup. cui suauita nocet caueat rūpere id est destruere vitam sibi. homo non quiescit nece id est morte sed iure meriti.

De ceruo et bobus

Mutus voce canum ceruus fugit: auia silue,
Deserit arua tenet: claustra bouina subit.
Bos ait. aut luci tenebras aut equora campi
Tutius intrares hic piger inde leuis.
Nunc veniet custos bouum stabulicqz magister
Si duo vel tantum te videt alter: obis.
Cervus ait/ mihi vestra necem clementia demat.
Condite me latebris: ut iuuet vmbra fugam.
Hi cumulant fenum presepe reuisit arator
Fronibus et feno munit alitqz boues.
Hic redit ac ceruus vitasse pericula gaudet
Bobus ait grates: ex quibus vnus ait
Est leue vitare cecum/ si venerit argus
Argum si poteris fallere tutus eris.
Centum fert oculos cui se debere fatentur
Et domus et serui totaqz iura loci.
Res tua te reperit argum/ res altera cecum
Qui tibi dormitat scit vigilare sibi.
Hinc latet argus/ adest pabulū bobusqz ministrat
Plus equo tenues viderat esse boues

E

Liber

**Dum munit presepe cibo dum fulgurat ira
Ausavidere diem cornua longa patent.
Quid latet hic: quid ait video/sentitq; lacutem
Et bona fortune munera letus habet.
Exulis est non esse suum: vigilare potentis
Stertere servoꝝum: velle iuvare pij.**

Chic docet act. ut simus circa bona nostra p̄spicaces et curiosi: qđ pbat
dicēs: Quidam ceruus pturbatus strepitu venatoꝝ in p̄mā villā venit se in
quorū dā boum stabulo conferendo. ex quibus vnus ait. vt qđ huc cōfugi
sit: si te aliquis viderit cito morieris. Ceruus ait. Pietas vestra et defēssio
custodiat me. Et dū hoc loq̄ret se in obscuro loco posuit. Cū aut bubul⁹
fenū ferret bobus: ceruū nō vidit. Ceruus aut gr̄as egit bobus q̄ eum ce
lassent fugientē. de q̄bus vnus ait. saluū te seruarem: sed si argus venerit
centū habet oculos sine dubio videberis. dū sic loq̄ret argus venit voleus
videre q̄lter se haberent boues: et p̄spiciēs vbiq; vidit cornua se mouētia
et ait. qđ est qđ video? Et apprehenso ceruo letus de bona fortuna interfe
cit eū. Allego. q̄ nos debemus in bonis opibus vigilare: ne argus. i. dies
ultimū veniat. **E**n̄ dicis. Vigilate: q̄ nescitis qua hora te. p̄ter ceruū p̄a
uos hōies q̄ vidētes sibi mortē imminere currunt ad claustra: fingētes se eē
deuotos et nō sūt. ultimo venit argus. i. dies iudiciū et interficiet siue iter
ficiet eos p̄iēdo in ignē eternū siue in infernū: vbi est sictus et stridor den
tium. **C**on. ceruus: motus voce canū fugit. hic deserit. i. relinquit aua
silue. tenet arua et subit claustra. i. tecta bouina id ē boū. bos ait id ē dicit
aut p̄ certe intrares tutius id est securius tenebras. i. vmbas luci id ē ne
moris aut equora id est planities cāpi. i. terre piger. i. quiescēs hic. i. in lu
co. et lenis inde. i. in planicie terre custos boū veniet nūc: q̄ p̄ et magister
stabuli veniet nūc si duo sc̄z custos boū et magister stabuli videat id est vide
ant te vel si alter eoz sup. videat te obis. ceruus ait id est dicit. vestra cle
mētia id est bonitas demat id est tollat mihi necē id ē mortē cōdite id est
abscondite me latebris id est tenebris vt vmbra tūet fugam. hi. i. boues cu
mulāt. i. aggregāt fenū. i. supra ceruum. arator reuisit id ē visitauit iterū
presepe: et munit id est ornat presepe sup. frondibus et feno: q̄ p̄ et alit bo
ues. hic. i. arator redit id est recedit ac pro et ceruus gaudet sic sup. vitasse
pericula: et agit. i. reddit grates bobus: ex quibus. i. bobus vnus ait id ē
dicit vitare cecū est leue id est facile sed si argus. i. ille hō h̄ns centūz ocu
los venerit: si poteris fallere. i. decipere argus eris victor argus sup. fert
id est portat centūz oculos: cui. i. argo domus et serui: q̄ pro et tota iura
id est p̄tinentie loci fatenē se debere. i. p̄tinere res tua recipit te argū id est
vigilantē. res altera reperit te cecū ille qui dormitat tibi sit vigilare sibi.
hic. i. ceruus latet. argus adest id est p̄ns est siue venit q̄ p̄ et ministrat pa
bulū. i. fenū bobus et viderat boues esse tenues plus equo. i. modo solito
dum p̄ q̄n: q̄n argus sup. munit presepe cibo id ē feno. et dum iste arg⁹ sup.
fulgurat ira: cornua longa sc̄z cerui ausavidere diē patent. i. vidētur. arg⁹
supple ait. i. dicit qđ latet hic supple. quid est sup. id. i. illud qđ video: q̄
p̄ et sentit latentē. i. ceruū. et argus supple letus h̄et bona munera fortu
ne exulis est id est interest nō esse suū potētis est vigilare seruoꝝ est sterte

re id est torpere: et exulis sup. pñ ē. i. interest velle iuuare

De iudeo et pincerna regis

Ert iudeus opes: sed onus fert pectore mai⁹
Intus adurit eum cura laborq; foris.

Ergo metu dāni sibi munere regis amorem
Firmat: vt accepto pro duce tutus eat.

Hunc regit pincerna regis: cor eius adurit

Auri dira sitis/et parat ense scelus.

Silua patet subeunt: iudeus in ore sequentis

Cor notat: *¶* sequar/ *¶* prior/ ille negat

Et gladium nudans nemo sciet inquit: obito

Ille refert. scelus hoc ista loquetur auis?

Prosilit ex dumo perdix/ hac indice signat

Alter ait. scelus hoc ista loquetur auis.

Hic rapit ense caput/ opes metit et scrobe funus

Relat/ agit sceleres annus in orbe rotas.

Perdices domini cene pincerna ministrat

Ridet/ et a risu vix vacat ille suo.

Rex audire sitit/ hic differt dicere causam

Fit locus. ambo sedent. hic petit: ille refert.

Rex dolet/ et leto metitur gaudia vultu

Locat consilium/ consiliumq; sedet.

Pincernam crucis esse reum sententia damnat

Crux perimit meritum iure fauente cruci.

Vt perimas quemq; nullum tibi suadet aurum

Nam decus et vitam mesta ruina rapit.

Hic docet acterq; non inferamus aliquod malū alicui ppter lucrum: qz nullū malū remanet ipugnatū. qd pbat dī. qdā iude⁹ dū volebat transire locū caluariae xpi longiores partes pcedēs timore vehementer pericula latronū ptimescēs accedens ad regē petijt ducē. cui rex dedit pincernā pductore. cū ergo duceret q̄liter pecuniā posset hēre traxit eū in secretū locū ubi voluit eū occidere. p̄dices aut volauerūt a domis siue rupib⁹ vt p̄te ppulse. tūc iudeus ait pincerne. petiū qd facere intendis ad vltimū ille aues reuelabūt: et hoc dicto pincerna ense sibi caput amputauit et opes suas habuit: et corpus eius sepeliuit. et reuersus est ad domū regis: et lōgo

Et

tpe post pdices cene regis preposuit ⁊ maxime risit: ita qd nullo modo po-
tuit vacare risu suo. rex vidēs eū sic ridētē voluit scire causā sui risus. quā
pincerna differt dicere. tandē factū regi narrauit. qd audiens rex finxit se
esse letum ne terre retur. postea fecit rex cōsiliū vt traderetur sn̄a pincer-
nā. qd cōtēnens iudiciū suū iudeū occidit. data est sn̄a ⁊ suspēsus est pincer-
na: ⁊ sic i pleia sūt verba iudei dicētis hoc iudē scelus loq̄tur auis. Allego.
q tu nō debes esse occisor alicuius pp̄ vtilitatē hui⁹ seculi. p iudeū aīam
que petit ductorē. p regē deū q dat aīc pincernā. i. corpus ad custodiēduz
eam: ⁊ corpus pp̄ delicias eā occidit. ¶ Con. iude⁹ fert id ē portat opes
id est diuitias s; fert. i. portat onus. i. pondus mai⁹ pectore. i. i corde cu-
ra. i. sollicitudo adurit eū intus: q; p; labor adurit eū foris: ergo iudeus
sup. firmat. i. cōfirmat sibi mūere id est dono amorē regis metu dāni: vt ac-
cepto aliquo sup. p dnce⁹ eat. i. recedat: tut⁹. i. secur⁹ pincerna regis regit. i.
ducit hūc. i. iudeum iſtis. i. cupiditas dira. i. crudelis auri iudei sup. adu-
rit cor eius scz pincerne silua p; i. videt. iude⁹ ⁊ pincerna sup. subeunt. i. in-
trāt siluā. iudeus notat in ore cor seq̄ntis ⁊ inq̄t. i. dicit. ¶ p; i. aī: et ego
sup. sequar: ac p; ille. i. fuus negat. i. denegat: ⁊ pincerna sup. nudās id ē
euaginās gladiuz inq̄t. i. dicit: tu obito. i. morieris nemo p nōz homo: hō
nō sciet: ille. i. iude⁹ refert. i. dicit ista auis loq̄tur. i. manifestabit pdix pſi-
lit. i. exit ex dūmo. iudeus signat. i. demōstrat hāc. i. pdicē indice. i. cū di-
gito scdo alter. i. pincerna ait. i. dicit ista auis loq̄tur h⁹ scel⁹. i. pcr̄m. q. d. q
non. hic. i. pincerna rapit. i. tollit caput iudei ense. i. cū ense ⁊ metit. i. capit
opes id est diuitias celat. i. coopit fum⁹ id ē mortē siue corpus iudei. scro-
be. i. fossa annus agit. i. facit celeres rotas. i. plures dies i orbe. i. i mūdo
pincerna ministrat pdices cene dñi. i. in cena dñi. i. regis. pincerna supple ri-
det: ⁊ ille scz pincerna vacat id est cessat vix. i. a suo risu rex sūt id ē cupit
audire. i. cām risus. hic. i. pincerna differt. i. plonat dicere cām. locus sit
scz loquēdi ambo sedent. i. rex et pincerna. ille refert id ē recitat scz causā
risus: et rex sup. dolet ⁊ metitur. i. suscipit gaudia vultu lecto id est iocūdo
quia celauit dolorē suum. rex supple vocat cōsiliū: q; p; cōsiliū se-
det et cōsiliū damnat id est cōdemnat pincernam esse reum crucis id ē
patibuli siue mortis crux pimit meritū. i. pincernam cruci iure fauente. i.
rōe iubēte nullū p non vllū: vllū aurū non suadet tibi vt pimas id ē occi-
das quēq; id est aliquē. nam p quia: qā ruina mesta id est tristis rapit id ē
tollit vitam et decus id est honorem.

De ciue et equite

Quis eques sub rege vigent: hic pradia regit
Hic dispensat opes/hic vir/et ille senex
Inuidie perflata genis innata doloris
Flammis fax iuuenem torret honore senis
Regis in aure truces figit de ciue susurros
Est tibi non pastor: sed lupo ille senex.
Ditant furta senem/furit sua copia creuit

Fabularum Esopi

Et sua de censu gaza recisa tuo.
Firmabo mea verba manu/sua furti fateri
Hunc faciam: bello vindice verus ero
Cum moueant obiecta senem plus debilis etas
Hunc mouet/et senij crimine visus ebes.
Parcunt iura senij/si pro se pugnet amicus
Cui sibi nullus honor fenoris arma prebet
Bendicat pugilem: sed abest qui pugnet amicus
Namq; fugit viso turbine falsus amor.
Dum fortuna tonat fugitiuos terret amicos
Et quis amet quis non sola procella docet.
Lena trahit ciuem/defert noxvna duellum
Sollicitat mentem iusta querela senis.
Quos meritis emi multos mihi fecit amicos
Longa dies: cunctos abstulit hora brevis.
De tot amicorum populo non restitit vnus
Quãq; dedi multis nemo repensat opem.
Rebar pace frui/mea pati congruit etas
Sed mea turbauit gaudia liuor edax.
Hosti multa meo palmam pepigere tepesco
Ille calet/careo viribus/illeviget
Arma parum noui/se totum prebuit armis
Est mihi visus ebes/visus acutus ei.
Nil mihi prebet opem nisi iuste gratia cause
De fragili queritur preside causa potens
Corporis eclypsim timet alti copia cordis
Nam fragili peccat mens animosa manu.
Si turpes nitide mendax infamia vite
Infigit maculas: quid nituisse iuuat:
Desperat lugetq; senex hunc lenit arator--
Qui senis: arua nouat annua lucra ferens.

Liber

Ne stimulat pietas: pro te perferre duellum
 Est mihi pro domino dextra parata meo.
 Ecce dies oritur: locus est tempusq; duelli
 Stant pugiles: ineunt prelia mente manu.
 Est equiti sedum q; stet q; pugnet arator
 Seq; putat victum/ni cito vincat eques.
 Pro se nil retinet virtus oblita futuri
 Dextraq; corporeas prodiga fundit opes.
 Ictus ipse suos steriles expendit in usus
 Et feriens hostem: se magis hoste ferit.
 Sed propriæ virtutis opes abscondit arator
 Dum locus expense detur et hora sue.
 Aut metu fallit/aut armis temperat ictus
 Producitq; minas frontisvtrunq; iubar.
 Dormitans vigilat/et cessans cogitat ictus
 Et metuens audet dextra notatq; locum.
 Hec mora non artis ratio: sed culpa timoris
 Creditur: arte fruens esse videtur iners
 Gaudet eques vicisse putans/spernitq; bubulcum
 Sudoremq; suum tergit ab ore suo.
 Ecce moram nescit equitem speculata morantem
 Et cubiti nodum rustica claua terit.
 Huius plaga loci totius ac corporis aufert
 Robur: sedit eques seq; cadente sedet.
 O nova simplicitas/sedet ipse vocatq; sedentem
 Et nisi surgat eques: surgere velle negat.
 Surge bubulcus ait: cui miles/surgere nolo
 Alter ait: sedeas/meq; sedere licet.
 Turba stupet/prefectus adest/equitiq; moranti
 Imperat vt surgat/aut superatus eat.
 Heret eques: prefectus ait/te vicit arator

Fabularum Esopi

Pugna cadit/regi panditur ordo rei
 Rex ait: incisum nolo prefecte duellum
 Dedecus explanet iste vel ille suum.
 Pugna redit milesq; sedet velut ante sedebat
 Surge bubulcus ait: non volo dixit eques
 Cultor ait: dum stare negas: ego stare negabo.
 Surgere si tentes/surgere promptus ero.
 Ambo sedent/ridet populus/presesq; bubulco
 Intonat/aut pugna vel fuge: tempus abit
 Cultor ait: surgat/cadet si surgere vellet
 Percute preses ait/percute surget eques
 Te decet aut illum victi sibi ponere nomen
 Hoc mihi non ponam nomen arator ait.
 Surgo surge miser. nam turpe ferire sedentem
 Est mihi. sicq; tibi turpe sedendo mori.
 Sic ait et timido vultu rogat ille furem
 Parce precor. vincor supplicor victor abi
 Leta nouat fortuna senem. senis vnicus heres
 Scribitur. et dignas intrat arator opes.
 Jus superat vires/sors aspera monstrat amicum
 Plus confert odio gratia fraude fides.
 Fine fruor versu gemino quid cogitet omnis
 Fabula declarat/datq; quid intus habet.

Illic docet actor ne inuideam? pspitanti altene: et ne aliquē iniuste calūni
 emur di. Quidā rex habuit duos hoīes spāles sub se vnuz militē iunē
 defensorē bonorū suorū. et aliū ciuē senē dispensatorē sup totā domū. Mi
 les enim inculcavit senem ciuē zelo inuide di. Dñe rex senex ille nō ē custos
 sed bonorū suorū destructor et copia diuitiarū suarū augmētata est: et nō mē
 tiōr pbando affirmans ero qđ dixi: qđ cōpellam eū fateri gesta furis. Et
 adiudicatū est duellū int eos vt pbaref veritas vtriusq; pns. Et lz senex
 accusaretur praua accusatiōe et tribulatiōe: tñ magis turbabatur senectus
 tis turbatiōe. Amici vidētes aduersātes fugiebāt opē denegātes. Cū aut
 senex sederet ī cena sua nō hñs nisi solā noctē deliberatōis ait coniugi la
 chrymabiliter. Cū ego valut ī prosperitate fui: tūc multos amicos habui
 et acqsiui: qđ omēs vñs fortune turbine fugerūt. Ego autē spāui et sperabā

manere in prosperitate et tranquillitate: quare teban ē bonis meis sedētes a la-
tere meo. nunc me spreuerūt etiam gladium sumere negauerūt. et multa
alia. vt paret in lra. Quem agricola ipsius audiēs gemitum et tristitiam
dñi sui: leuauit vocem suā mouens et pmissens se vellet pati p domino suo
Hec est sententia vsq; ad illam partē. Ecce dies ort. sic intellige tamen q
debes fidem seruare vsq; ad finē vite. et nō debes esse iniustus: et sic eterne
vite particeps eris. Allego. p ciuē quēlibet hoīem. per milite dyabolum
qā ipse semp accusat homīes corā deo dicens. Quicquid ille facit nō facit
ppter deū sed ppter vanam gloriā. et q hoc sit verū scriptis meis affirma-
bo. Tandem forte ille ē i extremitate vite sue et nullum habēs amicu. i. nul-
lam hñs virtutem nec iusticiam. nec talia que possūt eū defendere a morte
eterna oēs defecerūt. tandē arator. i. fides sola in deo liberat eū de manu
plutonis. ¶ Ecce dies. Hic incipit secunda ps fabule di. Lū aut dñs pugne
orta esset et dñ tempus esset assignatū parari stabant pugiles isti innocen-
tes sibi adinuicē. tñ videbat nīmū turpe illi q arator pugnaret. q si nō vin-
ceret rusticum putabat se esse cōsum et mortuū. vñ oblitus futurozū bo-
noz vires suas totaliter expēdit pcutiendo inutiliter. Sed rusticus q cum
eo omicabat ad virtutem suam expectabat donec haberet tempus pcutiē
di. Nñ nihil fecit nisi defendere se. et non percutiebat sed defendebat siue
retinebat ictus militis. Itaq; astātes credebāt eū esse artificiosū: sed fuit
rudis in actu. ipse non morabāt ppter artem: sed ppter terrorem. Videns
igitur miles rusticū inertē spernebat eū gaudēs: sed nesciuit morē rustici
vsq; q pculsit eum rusticus: et fregit ei nodum cubiti. Sedit ergo miles le-
sus. videns rusticus militem sedente: similiter sedit. rusticus tñ dixit. surge
miles. cui dixit. Nolo. Dixit rusticus. Si tu sedes etiā ego sedēbo. et sede-
rūt ambo. sed turba astantiū mirabāt quare sederūt. Tūc pfectus ait. pu-
gna aut recede tps abit. Audiēs vba pfecti miles dubitauit. cui pfectus
ait. Surge. rusticus iste te vicit. cessa terminata est pugna. tūc manifestat⁹ ē
ordo regi. rex ait. Nolo pretermittere pugnā et deserere indeterminatā
nisi quis eorum suam confessionem manifestet. Tūc reuersus pfectus di-
xit. Surge bubulce. Arator dixit. Donec miles surgat ego non surgam.
sed si tentet surgere cito ero promptus. Ambo ita sedebant velut ante: et
populus ridebat. Tūc iterum dixit preses bubulco. pugna aut recede tē-
pus abit. Bubulcus ait. Si vellet surgere cadet cito. Percute dixit pre-
ses: et ille surget. oportet revel illum habere nomē victi. Arator ait. Non
ponam mihi nomen. Surgens ergo bubulcus ait militi surge quia turpe
est ferire sedentē siue sedendo vel mori sedendo. tunc ait miles exultu ti-
mido bubulco feriēti. Precor parce. vincor. supplico victor recede. Tūc
itavictus est miles. Et senex gaudens letus ac gauisus fecit bubulcu pu-
gilatozem siue pugilem suum heredem oīm bonorum suozū. Tunc nota
i suppremissis libus q ius superat vires. aspera sors ei i fortunata mōstrat
bonos amicos. Allegoria dicta est superius. omnia patent in textu ¶ Lō-
strue. ciuis et eques vigent sub rege. i. regnāt sub rege hic. s. eques regit p
lia. hic. s. ciuis dispergit opes scilicet pauperibus. hic scilicet eques est vir
id est virtuosus et ille scilicet ciuis est senex. fax id est ardor iudicis innata. i.

Fabularum Esopi

intus nata perflata id est inflata genis id est in ore flammis doloris terret
 id est comouet iuuenem scilicet equitem honore senis scilicet ciuis miles
 supple figit id est imponit susurros id est malaverba truces id est crude-
 les in anre regis dicens supple. o rex ille senex. s. ciuis non est pastor tibi
 sed lupus. furra ditant senem. sua copia id est sua abundancia creuit furti id est
 ratione furti et sua gaia id est pecunia est recisa de tuo sensu id est de tua
 pecunia. ego supple firmabo. i. confirmabo verba mea manu. i. manuale et
 facia huc. s. senem fateri id est confiteri sua furta et ero verus bellovindice id est
 vindicare cum obiecta. i. crimina sibi imposita moueant id est comoueant
 senem. etas debilis id est antiqua mouet pl^hunc seuē sup. et visus est supple
 ebes id est ebetat⁹ siue debilitatus crimine senis id est senectutis iura par-
 cunt seni: si amicus pugnet. p se: cui nullus honor fenoris. i. corporis prebet
 arma sibi. ppter debilitatem corporis. senex supple mendicat. i. inquit pu-
 gile: sed amicus q pugnet. p eo abest id est deficit namq. p qd: qz amor fals⁹
 fugit visio turbine. fortuna terret amicos fugitiuos: dū. p qn: qū tonat. i.
 nascitur: et sola pcella id est sola turbatio docet id est demonstrat qd amet et
 quis nō amet cena trahit ciuem. vna nox differt. i. prolongat duellum. i. bellū
 duorum: qz i crastinū bellare debebant iusta qrela sollicitat mentē senis et
 dicit supple longa dies id est longum tps fecit mihi multos amicos quos
 emi. i. acquisiui meritis id seruitijs. hora breuis abstulit mihi supple cūctos
 amicos supple vnus amicus sup. nō restitit de populo tot amicos: qz p et
 nemo. p nōz homo: homo nō re pensat id recompensat opem quam dedi
 multis ego sup. rebar id est estimabā frui. i. vti pace. etas. s. senectus con-
 gruit id est constringit me pari: sed liuor. i. inuidia edax id est mordax tur-
 bauit mea gaudia. multa gens sup. siue multi hoīes pepigere id est pmise-
 runt vel dederunt palmam. i. victoriā meo hosti. s. militi. ego sup. tepesco
 id est verecundor. ille scilicet miles calet. i. calid⁹ et fortis. ego sup. careo vi-
 ribus. ille. s. iuuenis viget. ego sup. noui par. i. modicū arma. ille sup. de-
 dit se totū armis. visus est ebes id est debilis mihi. visus acutus ē ei: nil. p
 non et aliquid: aliquid non prebet mihi opē nisi gratia iuste cause. causa
 potens. i. iusta querit. i. conqueritur de fragili prelide. i. defensione copia. i.
 abundantia cordis alti. i. nobilis timet eclipsim. i. defectū corporis: nā p qz
 quia mens annosa peccat manu fragili si infamia mendax insigit. i. iponit
 maculas turpes. i. criminavite nitide. i. iuste qd inuat id est pdest intuisse. s.
 iuste vixisse. senex desperat: qz p. z luget. arator qui nouat. i. renouat arua
 id est campos senis ferēs. i. capiēs lucra ānua. s. a sene lenit id est applaudit
 huc. s. senem. et dicit supple pietas stimulat. i. pstringit me pferre. i. sustinere
 duellum id est bellum duorum. pte id est loco tui. manus supple. dextera ē
 parata mihi. p domino meo. ecce dies oritur. locus duelli est. qz pro et tps
 duelli est. pugiles scz miles et arator stant et ineūt id est incipiūt prelia mēte
 et manu. est sedū id est verecundū siue turpe equiti qz arator stet et qz pu-
 gnet scz cū eo: qz p et miles putat se esse sup. victum. i. deuictū nī. p nīl vti-
 cat eum cito vti obliu futuri mali sup. nil. p non et aliquid: nō retinet ali-
 quid. p se dextra. p dīga fundit. i. effundit opes corporeas qd miles pugna-
 bat solus p campū cū maximo labore ipse scz eques expendit suos ictus. i.
 vsus steriles id est vanos et feriēs hostem. s. aratorem mediante illo tornea-
 mento ferit se magis hoste. sed arator abscondit opes proprie virtutis. s.
 fortitudinis dū. i. vsqz locus et hora sue expēse detur. i. vsqz ad tps bellādi

bubulc⁹ supple aut fallit. i. decipit militē sup. metu. aut tempat ictus ar-
 mis qz qñ miles appropinquabat sibi vt cū pcuteret lanceā militis cū cla-
 ua repellēbat qz p^r vtrūqz iubar. i. oculus frontis. i. bubulci pducit id est
 notificat minas qā militem respiciēbat oculo toruo. bubulc⁹ sup. dormi-
 tans vīgilat: et cessans id ē quiescēs cogitat ictus. et dextra manus sup. me-
 tuens audet: qz p et notat locum: hec mora. s. bubulci nō credūt esse ratio-
 artis: sed credūt esse sup. culpa timoris et bubulcus supple vtens arte id ē
 rōe videtur esse iners. i. sine arte siue surdus eques putās se vicisse gaudet
 qz p^r spernit bubulcum. qz p et miles sup. tergīt suū sudorem ab ore suo
 claus rusticā. i. rustici. s. bubulci speculata. i. inspecta equitem morantē. i.
 stantē nescit morā: et ferit nodū cubiti. s. militis sup. ac p et plaga hui⁹ lo-
 ci scz cubiti aufert robur. i. vires totius corporis. eques cedit. i. cecidit vt
 cadit: qz p^r sedz se cadēte. o simplicitas nona tpe. s. bubulcus sedet: qz p^r
 vocat militē supple sedentē et negat suū gerere nisi eques surgat: bubulcus
 ait id est dicit o miles sup. surge. cui miles ait. ego sup. nolo surgere. alē
 sup. s. bubulc⁹ ait. i. dicit tu sup. sed eas. lz me sedere. ēba stupet. pfect⁹. i. p-
 positus adest: qz p et impat id ē precipit eqti moratū vt surgat aut eat id ē
 recedat supatus id ē vict⁹ eques heret id est inclinā ad terrā supple pfect⁹
 ait. i. dixit militi sup. arator vicit te. pugna cadit id est cessat ordo rei id est
 belli mod⁹ pandit id ē refertur regi. rex ait. ego supple nolo pfecte linqz
 duellū id ē bellū duo z incisum id est diuisum iste scz miles explanet suū
 dedecus: vel ille scz bubulcus explanet suū dedecus sup. pugna redit. i. re-
 uertit: qz p et miles sedet: velut p sicut: sicut sedebat ante id ē pns bubul-
 cus ait id est dicit. tu supple surge. eques dicit. nō volo surgere supple. cul-
 tor ait id est dicit. dūz negas negabo stare sicut tu supple si tu supple tem-
 ptes id ē mitaris surgere. ego supple ero promptus surgere. ambo sedēt
 populus ridet: qz p^r preses id est pposit⁹ in tonat id ē clamat bubulco: aut
 tu supple pugnavit recede. temp⁹ abit id est recedit. cultor id est bubulc⁹
 ait miles supple surgat. iste supple cadet siue let id ē siue let surgere et hoc
 dicebat bubulcus p^ronice loquēdo p^rses ait id est dicit pcutē: pcutē scilicet
 equitē ad maiorē exp^ressionē: et eques surget: te decet aut illū ponere id est
 accipere nomen victi: arator ait id est dixit ego supple nō ponā hoc nomē
 mihi ego supple surgo tu supple miser surge. nam p qā qz ferire sedentē
 est turpe mihi: qz p^r et te mori sedēdo ē turpe tibi. ille scz eques ait id ē di-
 cit sic ex timido vultu: et rogat furentē scz bubulcū: ego supple p^rceor tu
 supple p^rce mihi ego supple vincor ego sup. supplico tibi vt tu supple abi-
 id est recede victor. fortuna leta nouat id est letificat senē. bubulcus sup.
 scribitur heres vnicus id est solus senis. et arator intrat opes id ē diuitias
 dignas id ē digne p se meritas scz diuitis. ius id est ratio siue bona causa
 super vires. fors id est fortuna aspera id ē aduersa monstrat amicū gratia
 pfert. i. prestat plus odio: et fides confert id ē pstat plus fraude. ego scilicet
 actor presentis libri fabulaz fruor id ē vtor versu gemino id est duplicato
 in fine id est in fine cuiuslibet fabule supple. qui versus geminus supple de-
 clarat quid cogitet id ē demonstrat omnis fabula id ē tota fabula pcedēs
 ipsum dsum geminū: qz p^r et dat id est demonstrat illud supple quod ipsa fa-
 bula supple habet id est continet intus

Fabularum liber cū glosa finit feliciter.

